

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ

Βρυξέλλες, 7.10.2003
COM(2003) 582 τελικό

**ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΣΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ,
ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ, ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ
ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ**

ΕΤΗΣΙΑ ΕΚΘΕΣΗ SAPARD – Έτος 2002

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

1.	ΣΥΝΟΨΗ.....	3
2.	SAPARD - ΒΑΘΜΟΣ ΠΡΟΟΔΟΥ.....	5
2.1	Διαπίστευση των οργανισμών SAPARD και αποφάσεις ανάθεσης της διαχείρισης της ενίσχυσης.....	5
3.	SAPARD – ΣΕ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ.....	7
3.1	Αλλαγές στο νομικό πλαίσιο.....	7
3.2.	Εκτέλεση το 2002 – Χρηματοδοτικά και δημοσιονομικά ζητήματα.....	15
3.3	Έργο που επιτελέστηκε από το Ελεγκτικό Συνέδριο.....	19
4.	ΕΝΔΙΑΜΕΣΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ	19
5.	SAPARD – ‘Η ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΜΑΘΗΣΗΣ’ - ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΓΙΑ ΤΟ 2002.....	20
5.1	Παρακολούθηση των αναλήψεων υποχρεώσεων	20
5.2	Πλημμύρες	22
5.3	Σεμινάρια που χρηματοδοτήθηκαν στο πλαίσιο του άρθρου 7 παράγραφος 4 «Βοήθεια από την Επιτροπή»	23
6.	ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΜΗ ΚΥΒΕΡΝΗΤΙΚΩΝ ΟΡΓΑΝΩΣΕΩΝ ΣΤΟ SAPARD.....	24
7.	ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΓΙΑ ΤΙΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ ΚΑΤΑΠΟΛΕΜΗΣΗΣ ΤΗΣ ΑΠΑΤΗΣ (OLAF) ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΟ SAPARD.....	25
8.	ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ	26
9.	ΕΚΘΕΣΕΙΣ ΑΠΟ ΥΠΟΨΗΦΙΕΣ ΧΩΡΕΣ.....	26
	ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ	55
	ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α – Χρονοδιάγραμμα της πολυετούς χρηματοδοτικής συμφωνίας (ΠΕΧΣ) και των ετήσιων χρηματοδοτικών συμφωνιών (ΕΧΣ).....	55
	ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Β – Τροποποίηση των προγραμμάτων στο τέλος του 2002.....	58
	ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Γ – Ανάθεση Διαχείρισης – χρονοδιάγραμμα και κάλυψη.....	59
	ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Δ – Στοιχεία για τις αναλήψεις υποχρεώσεων για τους τελικούς δικαιούχους..	60
	ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ε – Πληρωμές για δαπάνες που δηλώθηκαν στην Επιτροπή.....	63

1. ΣΥΝΟΨΗ

Η παρούσα είναι η τρίτη έκθεση που συντάσσει η Επιτροπή για το ειδικό πρόγραμμα ένταξης για τη γεωργία και την αγροτική ανάπτυξη, SAPARD.

Η πρώτη έκθεση, COM(2001) 341, που δημοσιεύθηκε τον Ιούλιο του 2001, έδωσε μια γενική εικόνα του προγράμματος SAPARD, συμπεριλαμβανομένου του ιστορικού σχετικά με την εισαγωγή του, των νομικών διατάξεων στις οποίες βασίζεται και των χρηματοδοτικών ρυθμίσεων και ενεργειών που έπρεπε να γίνουν πριν αρχίσει να εφαρμόζεται. Η εν λόγω έκθεση παρείχε πληροφορίες υποβάθρου σχετικά με το μέσο. Οι πληροφορίες για τις επιχειρησιακές πτυχές ήταν σχετικά περιορισμένες, δεδομένου ότι δύο μόνο χώρες ήταν τότε σε θέση να εφαρμόσουν το πρόγραμμα. Η δεύτερη έκθεση, COM(2002) 434, που δημοσιεύθηκε τον Ιούλιο του 2002, κάλυπτε το 2001, μια περίοδο όπου πέντε επιλέξιμες για στήριξη από το SAPARD χώρες μπορούσαν να εφαρμόσουν το πρόγραμμα. Αν και οι εν λόγω χώρες αποτελούσαν το ήμισυ των επιλέξιμων χωρών, κάλυπταν λιγότερο από το ένα τέταρτο των συνολικά διαθέσιμων ποσών για όλες τις χώρες.

Υπό το πρίσμα της ανωτέρω κατάστασης, στην έκθεση για το 2001, η Επιτροπή διευκρίνισε ότι οποιαδήποτε αξιολόγηση του μέσου βάσει των εκταμιεύσεων πόρων από τον κοινοτικό προϋπολογισμό κινδύνευε να δώσει στρεβλή εικόνα. Ωστόσο, διατυπώθηκαν πολλές επικρίσεις κατά του μέσου SAPARD, οι οποίες συχνά βασίζονταν σε αυτές ακριβώς τις εκταμιεύσεις.

Από τη δημοσίευση της έκθεσης του 2001, οι δαπάνες που πραγματοποιήθηκαν στο πλαίσιο του μέσου αυξήθηκαν σημαντικά. Ειδικότερα, οι πληρωμές στους τελικούς δικαιούχους (όπως απεικονίζονται στις τριμηνιαίες δηλώσεις που παραλαμβάνει η Επιτροπή) σημείωσαν απότομη αύξηση κατά τη διάρκεια του 2002. Στη δήλωση για το τελευταίο τρίμηνο του 2002, οι πληρωμές υπερέβησαν τα 20 εκατομμύρια ευρώ. Το εν λόγω ποσό ήταν διπλάσιο από το ποσό του προηγούμενου τριμήνου που με τη σειρά του ήταν τριπλάσιο από το προηγούμενο. Αυτή η πρόοδος επετεύχθη χωρίς άλλες πληρωμές πέραν των προκαταβολών που δόθηκαν στην Πολωνία και στη Ρουμανία, τις δύο μεγαλύτερες δικαιούχες χώρες. Μόλις αυτές οι δύο χώρες υποβάλουν αιτήσεις επιστροφής σύμφωνα με την αναλογία τους στις προβλεπόμενες από τον προϋπολογισμό πιστώσεις, στο πλαίσιο του μέσου, ο αντίκτυπος στις συνολικές πληρωμές θα είναι σημαντικός.

Ωστόσο, η Επιτροπή εξακολουθεί να πιστεύει ότι μία ορθή αξιολόγηση του μέσου πρέπει να συνεκτιμά και άλλους παράγοντες πέραν του ποσοστού εκτέλεσης του προϋπολογισμού. Υπάρχουν πολλοί λόγοι γι' αυτό.

Έτσι, μία σημαντική πτυχή είναι το γεγονός ότι για τις δικαιούχες χώρες στο πλαίσιο του SAPARD, όπως και για τις διαρθρωτικές δαπάνες στα κράτη μέλη, υπάρχει μία χρονική υστέρηση ανάμεσα στις αναλήψεις υποχρεώσεων για τους τελικούς δικαιούχους και στη διάθεση από τον προϋπολογισμό της αντίστοιχης κοινοτικής συγχρηματοδότησης.

Συνήθως αυτή η υστέρηση δεν είναι ορατή στα κράτη μέλη, καθώς οι επιλέξιμες δαπάνες σε δεδομένη στιγμή προέρχονται από έναν επαρκώς μεγάλο όγκο αναλήψεων υποχρεώσεων που έχουν πραγματοποιηθεί τα προηγούμενα χρόνια. Έτσι, για παράδειγμα, στις αρχές της περιόδου 2000-2006, μεγάλο μέρος των επιλέξιμων δαπανών στα κράτη μέλη συνδέεται με τις αναλήψεις υποχρεώσεων για τους τελικούς δικαιούχους που είχαν πραγματοποιηθεί την περίοδο 1994-1999. Ανάλογη ήταν η κατάσταση που επικράτησε στα τρία νέα κράτη μέλη, όταν άρχισαν να απορροφούν κοινοτικά κονδύλια σχεδόν αμέσως μετά την ένταξη. Σε όλες αυτές τις περιπτώσεις, οι ενδιαφερόμενες χώρες διέθεταν την απαραίτητη για τη χορήγηση της βοήθειας δομή, καθώς και ένα απόθεμα προϋπαρχουσών αναλήψεων υποχρεώσεων για τους τελικούς δικαιούχους, οι οποίες ήταν επιλέξιμες για κοινοτική συγχρηματοδότηση αμέσως μετά την ένταξη.

Η έλλειψη ορατότητας αυτής της χρονικής υστέρησης έρχεται σε πλήρη αντίθεση με τις διαπιστώσεις που έγιναν για το SAPARD. Στο πλαίσιο του εν λόγω μέσου, και για όλες τις

δικαιούχες χώρες, υπήρχε μηδενικό απόθεμα προϋπαρχουσών αναλήψεων υποχρεώσεων για τους τελικούς δικαιούχους, οι οποίες θα μπορούσαν να είναι επιλέξιμες για κοινοτική συγχρηματοδότηση στο πλαίσιο του SAPARD. Έτσι, προκειμένου να αρχίσει η ροή των δαπανών από την Κοινότητα προς τους τελικούς δικαιούχους, στο πλαίσιο του παρόντος μέσου, ήταν απαραίτητο να δημιουργηθούν δομές που να επιτρέπουν τη χορήγηση και τον έλεγχο της βοήθειας (το βασικό σημείο είναι οι αποφάσεις ανάθεσης διαχείρισης), με αποτέλεσμα να καταστεί δυνατή η ανάληψη υποχρεώσεων για αυτούς τους δικαιούχους. Μόνο οι εν λόγω αναλήψεις υποχρεώσεων επιτρέπουν τη διενέργεια και ακολούθως την επιστροφή των επιλέξιμων δαπανών, και επομένως την επιβάρυνση του κοινοτικού προϋπολογισμού.

Η διαδικασία δημιουργίας δομών για την εφαρμογή των καθεστώτων ενίσχυσης διαδραματίζει ένα ρόλο που υπερβαίνει τον αντίκτυπο της σε επίπεδο εκτέλεσης προϋπολογισμού στο πλαίσιο του SAPARD. Η ύπαρξη των εν λόγω δομών συμβάλλει στην ικανότητα κάθε δικαιούχου χώρας να απορροφά μετά την ένταξη κονδύλια για την αγροτική ανάπτυξη. Η σπουδαιότητα αυτού του ρόλου δεν είναι δυνατόν να αξιολογηθεί με όρους εκτέλεσης προϋπολογισμού στο πλαίσιο του SAPARD. Εδώ, κρίσιμος παράγοντας είναι ο τρόπος διαχείρισης του SAPARD σε όλες τις δικαιούχες χώρες, ήτοι σε πλήρως «αποκεντρωμένη» βάση. Σε αυτό το σημείο, το SAPARD είναι μοναδικό δεδομένου, ότι τα άλλα προενταξιακά μέσα, PHARE και ISPA, ακόμη και κατά τους λίγους μήνες που προηγούνται της διεύρυνσης, απαιτούν η Κοινότητα να διαχειρίζεται ορισμένα τουλάχιστον καίρια σημεία. Όσον αφορά το SAPARD, η Επιτροπή δεν εμπλέκεται σε κανένα καίριο σημείο του. Σε κάθε μία από τις δέκα δικαιούχες χώρες του SAPARD, όπως ισχύει με τα διαρθρωτικά ταμεία στα κράτη μέλη, οι εθνικές αρχές είναι αυτές που αναλαμβάνουν πλήρως την ευθύνη για τη διαχείριση αυτού του μέσου, η οποία υπόκειται μόνο σε εκ των υστέρων έλεγχο από την Επιτροπή.

Ήδη στις αρχές του 2000, η Επιτροπή κατέληξε στο συμπέρασμα ότι η διαχείριση του SAPARD πρέπει να γίνεται αποκλειστικά σε πλήρως αποκεντρωμένη βάση. Ένα από τα στοιχεία που συνέτειναν σε αυτή την άποψη ήταν ο μεγάλος αριθμός έργων που έχρηζαν χειρισμού. Μέχρι τα τέλη του 2002, το σύνολο των έργων για τα οποία είχαν ήδη συναφθεί συμβάσεις ανήλθε σε 2 160 και έως τα τέλη Ιουνίου του 2003 ξεπέρασε τα 7 000. Ανεξάρτητα από το θέμα της γλώσσας (η διαχείριση όλων των έργων πραγματοποιείται στη γλώσσα της ενδιαφερόμενης δικαιούχου χώρας), αυτοί οι αριθμοί υπερβαίνουν κατά πολύ τις ικανότητες της Επιτροπής, γεγονός που θα επέφερε μία εντελώς ανώμαλη αύξηση του προσωπικού. Ένα άλλο στοιχείο που συνέτεινε σε αυτή την απόφαση ήταν η εκτίμηση ότι οι δεξιότητες και η πείρα που αποκτούν οι υποψήφιες χώρες από αυτή τη μορφή διαχείρισης μπορούν να αποτελέσουν εξαιρετική προετοιμασία για αυτές ως νέα κράτη μέλη, συμβάλλοντας σημαντικά στη δημιουργία διοικητικών ικανοτήτων.

Ορισμένοι σχολιαστές θεώρησαν ότι η μορφή αυτή διαχείρισης αντιπροσωπεύει πολύ μεγάλη πρόκληση. Σε καμία περίπτωση η Επιτροπή δεν συμμερίζεται αυτή την άποψη. Παρότι η πρόκληση ήταν μεγάλη για όλους τους εμπλεκόμενους, αντιμετωπίστηκε με επιτυχία από όλες τις δικαιούχες χώρες.

Εξάλλου, η αποκεντρωμένη διαχείριση με αυστηρή προετοιμασία (και επακόλουθο έλεγχο) αποτελεί ενέργεια που συνάδει με την άποψη που διατύπωσε το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο στην έκθεσή του που συνόδευε τη διαδικασία απαλλαγής για το 2001. Στην εν λόγω έκθεση, το Κοινοβούλιο κάλεσε την Επιτροπή να διασφαλίσει ότι όλες οι υποψήφιες χώρες εφαρμόζουν ορθά συστήματα λογιστικής και ελέγχου. Η διαδικασία που οδηγεί σε αποφάσεις ανάθεσης της διαχείρισης, ώστε να εφαρμοστεί το SAPARD μέσω μιας αποκεντρωμένης διαχείρισης, είναι ένα μεγάλο βήμα προς την κατεύθυνση που ζητά το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, τουλάχιστον όσον αφορά τη διασφάλιση των κοινοτικών δημοσιονομικών πόρων.

Η Επιτροπή χαιρετίζει επίσης τη συμβολή του μέσου SAPARD στη διαδικασία της διεύρυνσης. Οι διαπραγματεύσεις για τη διεύρυνση κατέληξαν στην παραδοχή ότι η ΕΕ θεωρεί ότι πρέπει να αξιοποιείται στο έπακρο η πείρα που αποκτάται από την υλοποίηση του SAPARD, ιδίως μέσω της χρήσης των οργανισμών SAPARD για την εφαρμογή και τη διαχείριση μελλοντικών μέτρων για

την αγροτική ανάπτυξη που χρηματοδοτούνται από το ΕΓΤΠΕ - Τμήμα Προσανατολισμού ή Τμήμα Εγγυήσεων. Οι διαπραγματεύσεις κατέληξαν επίσης στο συμπέρασμα ότι οι διαφοροποιημένες πιστώσεις (όπως για το SAPARD) πρέπει να αξιοποιούνται, ώστε να εφαρμόζεται το προσωρινό μέσο αγροτικής ανάπτυξης. Αυτά τα σχόλια έχουν ακόμη ιδιαίτερο ενδιαφέρον στο πλαίσιο των εργασιών που οδηγούν στη διαδικασία απαλλαγής για το έτος 2000. Εδώ οι διαδικασίες χρηματοδότησης, διαχείρισης και ελέγχου περιγράφηκαν ως πολύπλοκες και πιθανώς άχρηστες μετά την ένταξη. Σήμερα είναι σαφές ότι πολλές δικαιούχες χώρες επιθυμούν να συνεχίσουν να χρησιμοποιούν αμετάβλητες τις δομές που δημιουργήθηκαν για το SAPARD μετά την ένταξη (ή τουλάχιστον να διατηρήσουν πολλές εξ αυτών).

Η παρούσα έκθεση περιγράφει τις εργασίες που πραγματοποιήθηκαν και τα αποτελέσματα για το 2002. Ωστόσο, περιλαμβάνει επίσης ορισμένες εξελίξεις που σημειώθηκαν στις αρχές του 2003, διότι η διακοπή της έκθεσης στο τέλος του 2002 δεν θα επέτρεπε στον αναγνώστη να σχηματίσει ολοκληρωμένη εικόνα. Όπως στην έκθεση του 2001, η παρούσα έκθεση περιλαμβάνει ένα τμήμα που βασίζεται στις εκθέσεις των δικαιούχων χωρών. Ωστόσο, προκειμένου να μην επιβαρυνθεί το κείμενο με αυτές τις πολυάριθμες εκθέσεις, αλλά και να μην καθυστερήσει η δημοσίευση του παρόντος, τα κείμενα των εκθέσεων που παραλαμβάνονται από τις δικαιούχες χώρες θα δημοσιευθούν στην ιστοθέση http://europa.eu.int/comm/agriculture/external/enlarge/index_en.htm, και όχι στο παρόν έγγραφο.

2. SAPARD - ΒΑΘΜΟΣ ΠΡΟΟΔΟΥ

2.1 Διαπίστωση των οργανισμών SAPARD και αποφάσεις ανάθεσης της διαχείρισης της ενίσχυσης

Προπαρασκευαστικές εργασίες και έλεγχος προ ανάθεσης

Η ανάθεση της διαχείρισης της ενίσχυσης που επετεύχθη για τη Βουλγαρία, την Εσθονία, τη Σλοβενία, τη Λιθουανία και τη Λεττονία το 2001 κατέδειξε την ανάγκη βελτίωσης της προσέγγισης, προκειμένου να διευκολυνθεί η προσπάθεια των εναπομενουσών χωρών (Τσεχική Δημοκρατία, Ουγγαρία, Πολωνία, Ρουμανία και Σλοβακία) να επιτύχουν αποφάσεις ανάθεσης πριν από το τέλος του 2002.

Οι απαιτήσεις για τις διαδικασίες και τις εργασίες που χρησιμοποιήθηκαν το 2001 βελτιώθηκαν, προκειμένου να διευκολυνθεί η αξιολόγηση της ποιότητας των διαδικασιών εφαρμογής και να εντοπιστούν πιθανές αδυναμίες στη δομή του συστήματος.

Για το σκοπό αυτό, αντί να αναμένει την υποβολή του επίσημου πακέτου έγκρισης, η Επιτροπή εισήγαγε μία προγενέστερη, άτυπη παρουσίαση του συστήματος (δοκιμή διαχείρισης) και βάσει αυτής ανέλυσε τα βήματα που πρέπει να συντελούνται για την παρακολούθηση της υιοθέτησης τυχόν απαιτούμενων διορθωτικών ενεργειών.

Μόλις ολοκληρώθηκε η αξιολόγηση του βαθμού προετοιμασίας κάθε χώρας, η προσοχή στράφηκε σε τυχόν μείζονες δυσκολίες. Αυτό συνέβη ειδικότερα με δύο χώρες (Ρουμανία και Ουγγαρία) που συνάντησαν δυσκολίες και κινδύνευσαν να μην ολοκληρώσουν τις εργασίες εθνικής έγκρισης για το 2002.

Σε αυτές τις δύο χώρες πραγματοποιήθηκαν πέντε διερευνητικές αποστολές, προκειμένου να αξιολογηθεί η ποιότητα και ο βαθμός προετοιμασίας για την έγκριση.

Ανάθεση της διαχείρισης της ενίσχυσης

Μόλις ολοκληρώθηκε η προετοιμασία και η ποιότητά της θεωρήθηκε επαρκής ώστε να πληροί τις απαιτήσεις της πολυετούς χρηματοδοτικής συμφωνίας, ο εθνικός διατάκτης χορήγησε την εθνική έγκριση. Αμέσως μετά πραγματοποιήθηκε έλεγχος ανάθεσης, ο οποίος συνέβαλε στην απόφαση

ανάθεσης της Επιτροπής. Η εν λόγω απόφαση εγκρίθηκε τον Απρίλιο για την Τσεχική Δημοκρατία και τη Σλοβακία, τον Ιούλιο για την Πολωνία και τη Ρουμανία, και τέλος τον Νοέμβριο για την Ουγγαρία.

Έτσι, έως τα τέλη Νοεμβρίου του 2002, ολοκληρώθηκε η διαδικασία ανάθεσης που είχε δρομολογηθεί το 2001 για τον οργανισμό SAPARD και το εθνικό ταμείο, και στις δέκα υποψήφιες χώρες, για ορισμένα τουλάχιστον μέτρα.

Για τις χώρες που έχουν ήδη λάβει αποφάσεις ανάθεσης το 2001 και στις αρχές του 2002, ξεκίνησε ο σχεδιασμός για την εφαρμογή των εναπομεινάντων μέτρων που περιλαμβάνονται στο πρόγραμμα αγροτικής ανάπτυξης, αλλά δεν έχουν ακόμη εγκριθεί.

Έλεγχος μετά την ανάθεση (παρακολούθηση)

Οι ελεγκτές διενήργησαν ελέγχους μετά την ανάθεση σε τέσσερις χώρες (Βουλγαρία, Λιθουανία, Πολωνία και Ρουμανία), προκειμένου να διαπιστώσουν ότι τα σημεία που είχαν εντοπιστεί σε προηγούμενους ελέγχους και είχαν προταθεί για βελτίωση του συστήματος διευθετήθηκαν επαρκώς.

Κατά τη διενέργεια των εν λόγω ελέγχων, έγινε αντιληπτό ότι οι αλλαγές που σημειώθηκαν στο προσωπικό του οργανισμού SAPARD (Ρουμανία) και στα περιφερειακά γραφεία (Πολωνία) εισήγαγε ένα επιπλέον στοιχείο κινδύνου που έχρηζε στενότερης παρακολούθησης.

Αποφάσεις εκκαθάρισης λογαριασμών

Η Βουλγαρία και η Εσθονία ήταν οι δύο υποψήφιες χώρες που υπέβαλαν δήλωση δαπανών για το 2001. Σύμφωνα με το άρθρο 11 του τμήματος Α της πολυετούς χρηματοδοτικής συμφωνίας, η Επιτροπή πραγματοποίησε δύο επιτόπιες αποστολές το 2002 που κατέληξαν σε απόφαση εκκαθάρισης λογαριασμών για το 2001¹.

Απόφαση συμμόρφωσης περί εκκαθάρισης

Το άρθρο 12 του τμήματος Α της πολυετούς χρηματοδοτικής συμφωνίας προβλέπει ότι η Επιτροπή μπορεί να αποφασίσει να αποκλείσει δαπάνες από την κοινοτική συγχρηματοδότηση όταν θεωρεί ότι οι δαπάνες δεν πραγματοποιήθηκαν σύμφωνα με τους κανόνες της πολυετούς χρηματοδοτικής συμφωνίας. Στα τέλη του 2001, μόνο δύο χώρες (Βουλγαρία και Εσθονία) υπέβαλαν δήλωση δαπανών, και στα τέλη του 2002 ο αριθμός των χωρών που υπέβαλαν δήλωση δαπανών ανήλθε σε πέντε (Βουλγαρία, Εσθονία, Λιθουανία, Λεττονία και Σλοβενία).

Ανάθεση των εναπομεινάντων μέτρων (δεύτερο κύμα)

Η ανάθεση διαχείρισης της ενίσχυσης χορηγήθηκε ανά μέτρο. Το σύστημα για τον οργανισμό SAPARD και το εθνικό ταμείο υλοποιήθηκαν (πρώτο κύμα) για την εφαρμογή, γενικά, της πλειονότητας των σημαντικών μέτρων σε κάθε πρόγραμμα, όχι όμως του συνόλου αυτών. Αυτό έγινε προκειμένου τα λιγότερο ταχέως προετοιμασμένα μέτρα να μην καθυστερήσουν τη συνολική διαδικασία. Επίσης, χάρη στην εν λόγω προσέγγιση, η εμπειρία που αποκόμισαν όλες οι πλευρές στον πρώτο γύρο των αποφάσεων ανάθεσης αξιοποιήθηκε σε μεταγενέστερες εργασίες για άλλα μέτρα.

¹ C/2002/3612 της 2.10.2002, οριακά εκτός προθεσμίας στην πολυετή χρηματοδοτική συμφωνία.

Στο τρίτο τρίμηνο του 2002, η Τσεχική Δημοκρατία ολοκλήρωσε τις εργασίες εθνικής έγκρισης για το μέτρο 2.3 «Γεωργο-περιβάλλον» και ζήτησε την ανάθεση διαχείρισης του εν λόγω μέτρου. Ο έλεγχος ολοκληρώθηκε πριν από τα τέλη του έτους².

Η Επιτροπή κάλεσε όλους τους εθνικούς διατάκτες να προσκομίσουν πριν από τα τέλη του 2002 χρονοδιάγραμμα σχετικά με τις προθέσεις τους για την εθνική έγκριση και τις μεταγενέστερες αιτήσεις ανάθεσης των εναπομεινάντων μέτρων. Επιπλέον, και ενόψει της ένταξης, τον Μάιο του 2004, οκτώ από τις δέκα χώρες, προτάθηκε στους εθνικούς διατάκτες των εν λόγω χωρών να εφαρμόσουν όλα τα εναπομείναντα μέτρα, εάν είναι δυνατόν³.

3. SAPARD – ΣΕ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ

3.1 Αλλαγές στο νομικό πλαίσιο

Τροποποιήσεις του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1268/1999 του Συμβουλίου και των κανονισμών εφαρμογής (ΕΚ) αριθ. 2759/1999 και (ΕΚ) αριθ. 2222/2000 της Επιτροπής.

Νομική βάση του μέσου SAPARD είναι ο κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1268/1999 του Συμβουλίου (ο «βασικός κανονισμός SAPARD») για τον οποίο υπάρχουν δύο κανονισμοί εφαρμογής (ΕΚ) αριθ. 2759/1999 και (ΕΚ) αριθ. 2222/2000 της Επιτροπής. Δεδομένου ότι η κοινοτική νομοθεσία δεν μπορεί να έχει άμεση εφαρμογή στις υποψήφιες χώρες, η ουσία των εν λόγω μέσων διατυπώνεται με ένα ειδικό μέσο, τις πολυετείς χρηματοδοτικές συμφωνίες (ΠΕΧΣ) που συνάπτονται με κάθε χώρα⁴.

Τροποποίηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1268/1999 του Συμβουλίου (κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 696/2003 του Συμβουλίου)

Στα μέσα Αυγούστου του 2002, σοβαρές πλημμύρες προκάλεσαν μεγάλες ζημιές μεταξύ άλλων στην Τσεχική Δημοκρατία και τη Σλοβακία⁵.

Αμέσως μετά, στις 28 Αυγούστου, η Επιτροπή αποφάσισε ότι απαιτείται κατάλληλη δράση της Κοινότητας ενόψει τέτοιων έκτακτων φυσικών καταστροφών, ακόμη και μέσω του μέσου SAPARD⁶. Λόγω του επείγοντος χαρακτήρα της κατάστασης, στις 18 Σεπτεμβρίου υποβλήθηκε σχετική πρόταση.

Η πρόταση συνεκτίμησε το γεγονός ότι τέτοια συμβάντα βαρύνουν σημαντικά από οικονομικής απόψεως τα μέρη που έχουν πληγεί, τόσο στο δημόσιο όσο και στον ιδιωτικό τομέα. Η Επιτροπή θεώρησε ότι, σε περίπτωση τέτοιων καταστροφών, η Κοινότητα πρέπει να δείχνει αλληλεγγύη στον πληγέντα πληθυσμό. Μεταξύ άλλων προτάθηκε η δημιουργία του Ευρωπαϊκού Ταμείου Αλληλεγγύης με στόχο την παροχή βοήθειας υπό μορφή επιχορηγήσεων. Ένα άλλο στοιχείο ήταν η τροποποίηση του βασικού κανονισμού του SAPARD. Οι προτεινόμενες αλλαγές περιλάμβαναν την αύξηση τόσο των ορίων της έντασης ενίσχυσης (από 50% σε 75%) όσο και του ανώτατου

² Η Απόφαση της Επιτροπής εγκρίθηκε στις 19 Φεβρουαρίου 2003.

³ Στις αρχές του 2003, οι εθνικοί διατάκτες 7 υποψήφιων χωρών (Βουλγαρία, Τσεχική Δημοκρατία, Εσθονία, Λεττονία, Λιθουανία, Ρουμανία και Σλοβακία) είχαν καταστήσει σαφείς τις προθέσεις τους. Στην περίπτωση της Βουλγαρίας (7 μέτρα) και της Τσεχικής Δημοκρατίας (το εναπομείναν 1 μέτρο), οι εθνικοί διατάκτες χορήγησαν την εθνική έγκριση.

⁴ Για περαιτέρω πληροφορίες, βλ. σημείο 3.8 της ετήσιας έκθεσης SAPARD, έτος 2000.

⁵ Για λεπτομέρειες, βλ. ενότητα «Πλημμύρες».

⁶ Η άλλη βασική πρωτοβουλία ήταν η υποβολή πρότασης για τη δημιουργία του Ταμείου Αλληλεγγύης της Ευρωπαϊκής Ένωσης (εγκρίθηκε με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 2012/2002 του Συμβουλίου, της 11ης Νοεμβρίου 2002 (ΕΕ L 311, 14.11.2002, σ. 3).

ορίου της κοινοτικής συνεισφοράς για σχετικά έργα (από 75% σε 85%) επί των συνολικών δημοσίων δαπανών.

Η πρόταση βασίστηκε στο άρθρο 308 της Συνθήκης, και επομένως, έπρεπε να υποβληθεί για γνωμοδότηση στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο. Επιπλέον, η πρόταση υποβλήθηκε για γνωμοδότηση στην Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή. Ωστόσο, ενώ η εν λόγω πρόταση εκκρεμούσε ακόμη ενώπιον του Συμβουλίου, τέθηκε σε ισχύ η Συνθήκη της Νίκαιας, η οποία προβλέπει μία ειδική νομική βάση, το άρθρο 181α της Συνθήκης ΕΚ (όπως τροποποιήθηκε από τη Συνθήκη της Νίκαιας). Ως εκ τούτου, η νομική βάση για την πρόταση έπρεπε να τροποποιηθεί αναλόγως. Η πρόταση για το Ταμείο, παρότι υποβλήθηκε αργότερα από αυτή για το SAPARD, οδήγησε ήδη στις 11 Νοεμβρίου 2002 σε μία πράξη του Συμβουλίου⁷.

Η πρόοδος της πρότασης όσον αφορά το SAPARD έγινε με αργούς ρυθμούς και δεν επέτρεψε την έγκριση της τροποποίησης εντός του 2002 (το Κοινοβούλιο εξέδωσε τη γνώμη του στις 11 Μαρτίου 2003). Η τροποποίηση του βασικού κανονισμού SAPARD εγκρίθηκε στις 14 Απριλίου 2003⁸. Το περιεχόμενό της είναι όμοιο με αυτό της πρότασης που υποβλήθηκε επτά μήνες νωρίτερα.

Τροποποίηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 2759/1999 του Συμβουλίου (κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 2251/2002 της Επιτροπής της 17ης Δεκεμβρίου 2002)

Δύο ήταν τα στοιχεία που έχρηζαν τροποποίησης στον εν λόγω κανονισμό. Το ένα αφορά το πεδίο εφαρμογής του μέτρου για την κατάρτιση, το άλλο το μέτρο για τη δασοκομία. Η ανάγκη τροποποίησης του πρώτου διαπιστώθηκε στην πράξη με την εφαρμογή του μέσου. Όσον αφορά το δεύτερο, το έναυσμα δόθηκε στο πλαίσιο της πρωτοβουλίας για τις έκτακτες φυσικές καταστροφές (βλ. στην παρούσα ενότητα «Τροποποίηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1268/1999»).

Όσον αφορά το μέτρο για την κατάρτιση, η αρχική έκδοση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 2759/1999 περιόριζε την παροχή ενίσχυσης μόνο σε γεωργούς και σε άλλα άτομα που εμπλέκονται σε γεωργικές δραστηριότητες. Ο περιορισμός αυτός ήταν αντίστοιχος του περιορισμού που περιέχεται στη νομοθεσία περί αγροτικής ανάπτυξης που εφαρμόζεται στην Κοινότητα. Η τροποποίηση που εισήγαγε ο κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 2251/2002 διεύρυνε σημαντικά το φάσμα των ατόμων που μπορούν να καταρτιστούν ούτως ώστε να καταστεί δυνατή η στήριξη κάθε ατόμου για όλες ουσιαστικά τις δράσεις που καλύπτει το SAPARD. Αυτό δικαιολογείται από το γεγονός ότι στους κόλπους της Κοινότητας η κατάρτιση αυτού του ευρύτερου φάσματος ατόμων μπορεί να υποστηριχθεί στο πλαίσιο άλλου μέσου, του Κοινωνικού Ταμείου. Ωστόσο, στην περίπτωση των δικαιούχων χωρών του SAPARD, κανένα κοινοτικό μέσο δεν είναι σε θέση να διαδραματίσει παρεμφερή ρόλο με αυτόν του ταμείου. Η τροποποίηση που επέφερε ο κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 2251/2002 στην ουσία εναρμόνισε τις δυνατότητες κατάρτισης στο πλαίσιο του SAPARD με τη συνήθη πρακτική για την αγροτική ανάπτυξη στην Κοινότητα, συμπεριλαμβανομένου του Κοινωνικού Ταμείου.

Όσον αφορά το μέτρο για τη δασοκομία, η αρχική έκδοση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 2759/1999 δεν επέτρεπε ούτε την παροχή ενίσχυσης για την αποκατάσταση του δασοκομικού παραγωγικού δυναμικού που πλήττεται από φυσικές καταστροφές ούτε την παροχή στήριξης για επενδύσεις με στόχο τον έλεγχο των δασικών πυρκαϊών. Με βάση την εμπειρία των πλημμύρων, οι οποίες τον Αύγουστο του 2002 προκάλεσαν σοβαρές ζημιές σε πολλές υποψήφιες χώρες, μεταξύ άλλων και στα δάση, ο κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 2251/2002 κατέστησε δυνατή την παροχή ενίσχυσης για την αποκατάσταση των δασών μετά από έκτακτες φυσικές καταστροφές. Επίσης, ήρε τον περιορισμό

⁷ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 2012/2002 του Συμβουλίου (ΕΕ L 311, 14.11.2002, σ. 3).

⁸ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 696/2003 του Συμβουλίου (ΕΕ L 99, 17.4.2003, σ. 24).

που απέκλειε την παροχή ενίσχυσης για επενδύσεις με στόχο την πρόληψη των δασικών πυρκαϊών.

Τροποποίηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 2222/2000 (κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 188/2003 της Επιτροπής, της 31ης Ιανουαρίου 2003)

Το κύριο περιεχόμενο των τροποποιήσεων που εισήγαγε ο κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 188/2003 – οι σχετικές εργασίες πραγματοποιήθηκαν κατά κύριο λόγο το 2002 - αφορούν δύο περιπτώσεις. Αφενός την ανάγκη για ταχεία και κατάλληλη δράση μέσω του μέσου SAPARD σε περιπτώσεις έκτακτων φυσικών καταστροφών, όπως οι σοβαρές πλημμύρες στα μέσα Αυγούστου του 2002. Αφετέρου, την έγκαιρη δράση ενόψει της προοπτικής των εκτεταμένων ακυρώσεων αναλήψεων υποχρεώσεων ήδη από τα τέλη του 2003.

Όσον αφορά το στοιχείο των έκτακτων φυσικών καταστροφών, το τροποποιημένο κείμενο εισήγαγε μία παρέκκλιση που επιτρέπει τις πληρωμές σε πληγέντες δικαιούχους υπό μορφή προκαταβολών, ως εξαίρεση στο γενικό κανόνα σύμφωνα με τον οποίο οι πληρωμές καταβάλλονται μόνο μετά την πραγματοποίηση των δαπανών. Ωστόσο, προϋπόθεση για την εφαρμογή αυτής της διάταξης ήταν η έγκριση της προαναφερθείσας τροποποίησης του βασικού κανονισμού SAPARD.

Όσον αφορά το δεύτερο στοιχείο, κίνδυνος ακυρώσεων σε μεγάλο βαθμό των πιστώσεων άρχισε να διαφαίνεται στις αρχές του 2002, όταν κατέστη σαφές ότι πολλές χώρες που καλύπτουν σημαντικό μέρος των συνολικών πιστώσεων του SAPARD δεν θα εξασφάλιζαν τις αποφάσεις ανάθεσης διαχείρισης έως περίπου τα μέσα του έτους, το νωρίτερο. Εκείνη την εποχή, παρότι επτά από τις δέκα δικαιούχες χώρες είχαν αρχίσει να χρησιμοποιούν αυτές τις πιστώσεις, τρεις εξ αυτών, μεταξύ άλλων οι δύο μεγαλύτερες που καλύπτουν πάνω από τα δύο τρίτα των συνολικών πιστώσεων του SAPARD, δεν μπορούσαν να τις χρησιμοποιήσουν, διότι δεν είχαν εξασφαλίσει τις αποφάσεις ανάθεσης διαχείρισης της ενίσχυσης. Μέχρι οι ενδιαφερόμενες χώρες να αποδείξουν ότι πληρούν τις προϋποθέσεις που δικαιολογούν μία τέτοια απόφαση, το μέσο δεν μπορεί να εφαρμοστεί, δεν μπορούν να υπάρξουν επιλέξιμες δαπάνες για έργα και ως εκ τούτου δεν είναι δυνατό να δοθεί εντολή πληρωμής για κάποια από τις πιστώσεις για τις ενδιαφερόμενες χώρες. Το γεγονός αυτό συνάδει πλήρως με τις αρχές της υγιούς οικονομικής διαχείρισης. Ωστόσο, μία σημαντική συνέπεια για την εκτέλεση του προϋπολογισμού είναι ότι ανεξάρτητα από το πότε λαμβάνεται η σχετική απόφαση, οι επιλέξιμες δαπάνες, από τις οποίες εξαρτάται η εν λόγω εκτέλεση, δεν μπορούν να προχρονολογηθούν, σε αντίθεση με ανάλογες δαπάνες προς τα κράτη μέλη.

Προκειμένου να δικαιολογηθούν οι νέες προθεσμίες για την ακύρωση πιστώσεων που προβλέπονται στον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 188/2003, έπρεπε, κατά τη γνώμη της Επιτροπής, να ληφθεί δεόντως υπόψη η ανωτέρω κατάσταση. Διαπιστώθηκε ότι τα προγράμματα SAPARD, υπό το πρίσμα του χρόνου λήψης των αποφάσεων ανάθεσης διαχείρισης, μπορούσαν να ξεκινήσουν για τις υπονήφιες χώρες που κάλυπταν το μεγαλύτερο μέρος της οικονομικής βοήθειας το 2002. Ωστόσο, οι πιστώσεις εγγράφηκαν για πρώτη φορά στον προϋπολογισμό το 2000. Η εμπειρία από τις χώρες που δρομολόγησαν νωρίτερα το SAPARD είχε καταδείξει ότι χώρες για τις οποίες αποφάσεις ανάθεσης ελήφθησαν το 2002 δεν έχουν στην πραγματικότητα καμία πιθανότητα να χρησιμοποιήσουν σημαντικό μέρος των πιστώσεών τους μέχρι την προθεσμία που υπήρχε πριν από την εισαγωγή του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 188/2003, ήτοι τα τέλη του 2003. Προκειμένου να μην γίνουν διακρίσεις εις βάρος των χωρών που κατόρθωσαν να αποκτήσουν ταχύτερα τις αποφάσεις ανάθεσης, όλες οι χώρες έτυχαν της ίδιας μεταχείρισης στο πλαίσιο του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 188/2003, που παρέτεινε για μία διετία την προθεσμία για τη χρησιμοποίηση των κονδυλίων για τις ετήσιες κατανομές του 2000 έως το 2002. Για τα επόμενα χρόνια, η προθεσμία προσεγγίζει προοδευτικά τους κανόνες που εφαρμόζονται για τα διαρθρωτικά ταμεία. Ο κανονισμός προβλέπει ότι η Επιτροπή αποδεσμεύει οποιοδήποτε μέρος μίας ανάληψης υποχρεώσεων η οποία δεν έχει ρυθμιστεί με πληρωμή στο λογαριασμό ή για την οποία δεν έχει ληφθεί καμία αποδεκτή αίτηση πληρωμής, έως τις ακόλουθες ημερομηνίες:

- α) για τα κονδύλια που αντιστοιχούν στην ετήσια κατανομή για το 2000: 31η Δεκεμβρίου 2004,
- β) για τα κονδύλια που αντιστοιχούν στην ετήσια κατανομή για το 2001: 31η Δεκεμβρίου 2005,
- γ) για τα κονδύλια που αντιστοιχούν στην ετήσια κατανομή για το 2002 και το 2003: 31η Δεκεμβρίου 2006,
- δ) για τα κονδύλια που αντιστοιχούν στις ετήσιες κατανομές για οποιοδήποτε έτος μετά το 2003: 31η Δεκεμβρίου του δεύτερου έτους που έπεται του έτους της σχετικής χρηματοδοτικής ανάληψης υποχρέωσης.

Η πρόταση τέθηκε σε ψηφοφορία ενώπιον της αρμόδιας επιτροπής (Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Προσανατολισμού και Εγγυήσεων – ΕΓΤΠΕ), την 17η Δεκεμβρίου 2002, με αποτέλεσμα να ανοίξει ο δρόμος για την έγκρισή της από την Επιτροπή. Ωστόσο, λόγω της σοβαρότητας και της ευαισθησίας του θέματος (ενδεχομένως αποτροπή της ακύρωσης πολλών εκατοντάδων εκατομμυρίων ευρώ στα τέλη του 2003), η πρόταση, κατόπιν αίτησης πολλών κρατών μελών, παρουσιάστηκε και στην επιτροπή STAR (την 29η Ιανουαρίου 2003) πριν από την έγκρισή της. Για τον ίδιο λόγο, η Επιτροπή πήρε την πρωτοβουλία να συζητήσει την πρόταση με το προεδρείο της επιτροπής ελέγχου του προϋπολογισμού πριν από την έγκρισή της.

Πολλά σημεία περισσότερο τεχνικής και διαδικαστικής φύσεως συμπεριλήφθηκαν στον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 188/2003, ο οποίος περιλαμβάνει μία διάταξη που επιτρέπει μεγαλύτερη ευελιξία όσον αφορά τη χρονική στιγμή υποβολής των δηλώσεων δαπανών.

Επίσης, ο κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 188/2003 περιλαμβάνει μία διάταξη που προβλέπει ότι, σε συγκεκριμένες περιπτώσεις, η ευθύνη επιλογής των έργων μπορεί να ανατεθεί σε ένα καθορισμένο φορέα αντί να αποτελεί αποκλειστική ευθύνη του οργανισμού SAPARD. Η εν λόγω καινοτομία επιτρέπει, για παράδειγμα, μία καθορισμένη μη κυβερνητική οργάνωση να λαμβάνει την απόφαση για την επιλογή των έργων. Αυτή η αλλαγή αποτελεί ένα βήμα προς την κατεύθυνση που συνιστά το Κοινοβούλιο για ενίσχυση του ρόλου των εκπροσώπων της κοινωνίας των πολιτών. Ωστόσο, έως τα τέλη του 2002, ήταν δύσκολο να διαπιστωθεί ο τρόπος που οι υποψήφιες χώρες αξιοποίησαν αυτή τη δυνατότητα ανάθεσης σε μη κυβερνητικές οργανώσεις ενός ρόλου λήψης αποφάσεων.

Ετήσια Χρηματοδοτική Συμφωνία 2002

Η εν λόγω συμφωνία είχε έξι συνιστώσες, ως εξής:

- i) *καθορισμός και διάθεση της κοινοτικής συνεισφοράς για τη συγχρηματοδότηση δράσεων στο πλαίσιο του προϋπολογισμού για το έτος 2002*

Η κοινοτική χρηματοδοτική ενίσχυση για τα προγράμματα SAPARD το 2002 περιλαμβάνει αναλήψεις υποχρεώσεων από το άρθρο B7-010 ύψους 545 εκατομμυρίων ευρώ και μεταφορά πιστώσεων ύψους 9,5 εκατομμυρίων ευρώ εγκεκριμένες από την αρχή του προϋπολογισμού στις 30 Σεπτεμβρίου 2002 από το άρθρο B7-010A (διοικητική διαχείριση) που δεν χρησιμοποιήθηκαν από την Επιτροπή. Τα τελικά, διαθέσιμα για τις υποψήφιες χώρες, ποσά, συμπεριλαμβανομένης της ανωτέρω μεταφοράς, ανήλθαν σε 554 500 000 ευρώ. Οι πιστώσεις αυτές κατανεμήθηκαν στις υποψήφιες χώρες σύμφωνα με την απόφαση 1999/595/ΕΚ της Επιτροπής, της 20ής Ιουλίου 1999, για την ενδεικτική διάθεση της ετήσιας κοινοτικής χρηματοδοτικής συνεισφοράς σε προενταξιακά μέτρα όσον αφορά τη γεωργία και την αγροτική ανάπτυξη. Τα προκύψαντα ποσά κατά χώρα έχουν ως εξής:

ΕΤΗΣΙΑ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΗ ΣΥΜΦΩΝΙΑ 2002 – ΔΙΑΘΕΣΗ ΚΑΤΑ ΧΩΡΑ

Χώρα	Ποσά σε ευρώ
Βουλγαρία	55 582 227
Εσθονία	12 942 243
Λεττονία	23 297 531
Λιθουανία	31 808 039
Ουγγαρία	40 578 737
Πολωνία	179 874 468
Ρουμανία	160 630 119
Σλοβακία	19 502 405
Σλοβενία	6 757 436
Τσεχική Δημοκρατία	23 526 795
ΣΥΝΟΛΟ	554 500 000

- ii) *πρόβλεψη ότι οι τελικοί δικαιούχοι να μπορούν να διασφαλίσουν, χωρίς διακοπή, συμβάσεις για στήριξη στο πλαίσιο του SAPARD και στο πλαίσιο του συστήματος στήριξης της αγροτικής ανάπτυξης μετά την ένταξη*

Η περίοδος ισχύος των υποχρεώσεων που αναλαμβάνονται για τη δικαιούχο χώρα στην ετήσια χρηματοδοτική συμφωνία 2002 εκτείνεται μέχρι τα τέλη του 2004 (πρόκειται να παραταθεί μέχρι τα τέλη του 2005 μέσω της ετήσιας χρηματοδοτικής συμφωνίας 2003), ήτοι πολύ μετά την ημερομηνία ένταξης. Η ετήσια χρηματοδοτική συμφωνία 2002 έπρεπε να ορίσει την προθεσμία εντός της οποίας ο οργανισμός SAPARD μπορεί να συνάπτει συμβάσεις με δικαιούχους ως προενταξιακό μέσο, και να αποτρέψει μία κατάσταση όπου για το ίδιο έργο κάποιο ενδιαφερόμενο μέρος θα είχε τη δυνατότητα στήριξης από δύο μέσα. Επίσης, ήταν σημαντικό να εξασφαλιστεί ότι η δυνατότητα λήψης της στήριξης δεν επρόκειτο να διακοπεί λόγω της ένταξης. Αυτός ο στόχος επετεύχθη χάρη στην πρόβλεψη ότι ο οργανισμός SAPARD δεν θα συνάπτει καμία σύμβαση που αφορά κοινοτικά κονδύλια, με οποιοδήποτε δικαιούχο, μετά την ημερομηνία κατά την οποία η ενδιαφερόμενη χώρα, ως μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, θα αρχίζει να συνάπτει συμβάσεις αφωρώσες κάποια μορφή βοήθειας για την αγροτική ανάπτυξη.

- iii) *απλούστευση των διαδικασιών επιλογής των έργων, ρόλος των μη κυβερνητικών οργανώσεων*

Η τροποποίηση άνοιξε το δρόμο για μεγαλύτερη ευελιξία στην επιλογή των έργων, για ορισμένα μέτρα, ήτοι αυτά που στο πρόγραμμα έχουν μόνο ένα καθορισμένο δικαιούχο (ή στην περίπτωση του γεωργοπεριβαλλοντικού μέτρου, περισσότερους από έναν τέτοιους φορείς). Στόχος των εν λόγω αλλαγών ήταν να διευρυνθεί ο ρόλος των μη κυβερνητικών οργανώσεων στη διαδικασία SAPARD⁹. Παρότι οι περισσότερες χώρες επικρότησαν την ενίσχυση του ρόλου των μη κυβερνητικών οργανώσεων, κατά τη διάρκεια της συνάντησης υπουργών από υποψήφιες χώρες που διεξήχθη υπό την αιγίδα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου τον Φεβρουάριο του 2001, μόνο τέσσερις (Σλοβενία, Βουλγαρία, Εσθονία και Ουγγαρία) από τις δέκα επιλέξιμες χώρες ζήτησαν να περιληφθεί αυτή η επιλογή στη συμφωνία τους για το 2002. Ωστόσο, όπως σημειώθηκε

⁹ Βλ. επίσης στην ενότητα «Τροποποίηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 2222/2000».

ανωτέρω, έως τα τέλη του 2002, ήταν δύσκολο να διαπιστωθεί πώς αξιοποίησαν οι υποψήφιες χώρες αυτή τη δυνατότητα.

iv) *εισαγωγή της επιλεξιμότητας στο πλαίσιο του SAPARD για προμήθειες που προέρχονται από την Κύπρο, τη Μάλτα και την Τουρκία*

Η απόφαση του Συμβουλίου που ελήφθη το 2001 επέκτεινε την επιλεξιμότητα στο πλαίσιο του SAPARD σε αγαθά, υπηρεσίες και προμήθειες από την Κύπρο, τη Μάλτα και την Τουρκία¹⁰. Η εν λόγω εξέλιξη εισήχθη στην πολυετή χρηματοδοτική συμφωνία μέσω της ετήσιας χρηματοδοτικής συμφωνίας 2002.

v) *πραγματοποίηση έγκαιρων ρυθμίσεων εν αναμονή της τροποποίησης του βασικού κανονισμού SAPARD*

Προκειμένου να εξασφαλιστεί ότι σε περίπτωση τροποποίησης του βασικού κανονισμού SAPARD από το Συμβούλιο θα συμπεριληφθούν ειδικές προβλέψεις σχετικά με τις έκτακτες φυσικές καταστροφές (βλ. ενότητα «Αλλαγές στα νομικά πλαίσια, Τροποποίηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1268/1999»), εισήχθησαν αντίστοιχες αλλαγές στις πολυετείς χρηματοδοτικές συμφωνίες μέσω της ετήσιας χρηματοδοτικής συμφωνίας 2002¹¹. Οι εν λόγω αλλαγές προέβλεπαν την αύξηση της έντασης της ενίσχυσης και των ποσοστών συγχρηματοδότησης, αλλά δεν προεξοφλούσαν τη στάση του Συμβουλίου σχετικά με την πρόταση. Αυτή η προσέγγιση επιχειρεί να εξασφαλίσει ότι σε περίπτωση ταχείας ολοκλήρωσης αυτής της νομοθετικής διαδικασίας δεν θα προκληθεί περαιτέρω καθυστέρηση λόγω μη πρόβλεψης των σχετικών ρυθμίσεων από την πολυετή χρηματοδοτική συμφωνία.

vi) *τεχνικές αλλαγές*

Αρκετές τεχνικές κυρίως αλλαγές εισήχθησαν μέσω της ετήσιας χρηματοδοτικής συμφωνίας 2002.

Άλλες ειδικές πρωτοβουλίες που ανέλαβε η Επιτροπή για να συμβάλει στην εφαρμογή του SAPARD

Η Επιτροπή συμμετείχε σε πολυάριθμες δραστηριότητες, και πιο συγκεκριμένα συνέβαλε στην προετοιμασία των επιτροπών παρακολούθησης, στην παροχή συμβουλών κατά τη διάρκεια αυτών και στην παρακολούθηση όλων των πρωτοβουλιών που αναλήφθηκαν στο εν λόγω πλαίσιο και απαιτούσαν δράση από αυτή. Συγκεκριμένα, η εν λόγω παρακολούθηση αφορούσε πολυάριθμες αλλαγές προγράμματος. Στο παράρτημα Β περιέχεται επισκόπηση των αποφάσεων που έλαβε η Επιτροπή για την αλλαγή των προγραμμάτων SAPARD από την αρχή.

Η Επιτροπή κάλεσε τις δικαιούχες χώρες με επιστολή της τον Ιούνιο του 2002 να διατυπώσουν τυχόν προτάσεις που θα μπορούσαν να διευκολύνουν την εφαρμογή του προγράμματος SAPARD. Μέχρι σήμερα η ανταπόκριση από τρεις χώρες δεν ήταν ιδιαίτερα ενθαρρυντική. Ωστόσο, όλες οι τροποποιήσεις του προγράμματος που ενέκρινε η επιτροπή παρακολούθησης αντιμετωπίστηκαν θετικά από την Επιτροπή εκτός από την περίπτωση της διαγραφής του μέτρου για το γεωργοπεριβάλλον (κατόπιν ομοφωνίας) από την επιτροπή παρακολούθησης για την Πολωνία.

Η Επιτροπή ανταποκρίθηκε σε πολυάριθμα αιτήματα από μέρη που εκδήλωσαν ενδιαφέρον για πτυχές του SAPARD και προέρχονται από τις δικαιούχες χώρες και αλλού. Επιπλέον αυτών των δραστηριοτήτων, και ανεξαρτήτως της σημασίας τους τουλάχιστον για αυτούς που υπέβαλαν τα

¹⁰ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 2500/2001 του Συμβουλίου (ΕΕ L 342, 27.12.2001, σ. 1).

¹¹ Στην περίπτωση της Τσεχικής Δημοκρατίας, η εν λόγω αλλαγή έγινε στην ετήσια χρηματοδοτική συμφωνία 2001.

αιτήματα, οι εν λόγω δραστηριότητες είναι πλέον πολύ συνηθισμένες και ως εκ τούτου δεν δικαιολογούν τίποτε παραπάνω από μία απλή αναφορά στην παρούσα έκθεση. Ωστόσο, υπήρξαν πολλές πρωτοβουλίες που πρέπει να τύχουν αναφοράς, ως εξής:

Ευαίσθητοι τομείς

Κατά τη διάρκεια της διαπραγμάτευσης και της έγκρισης των προγραμμάτων, η Επιτροπή αναγνώρισε την αναγκαιότητα παροχής προενταξιακής βοήθειας στο πλαίσιο του SAPARD και σε ευαίσθητους τομείς όπου, στην Ευρωπαϊκή Ένωση, υπάρχουν περιορισμοί ή ακόμη αποκλεισμοί για ενίσχυση σε επενδύσεις. Τέτοιοι τομείς είναι το κρέας, το γάλα, τα αυγά, η ζάχαρη, ο οίνος, το άμυλο, η αλευροποιία και η ζυθοποιία. Η παροχή ενίσχυσης σε αυτούς τους τομείς στο πλαίσιο του SAPARD επιτράπηκε προκειμένου να μην υπονομευθεί η επίτευξη του θεμελιώδους στόχου του εν λόγω μέσου, δηλαδή η προετοιμασία δομών σε δικαιούχες χώρες με στόχο την ένταξη.

Ωστόσο, στο πλαίσιο των διαφόρων προγραμμάτων συμφωνήθηκε ότι πρέπει να αναπτυχθεί ένα πιο ειδικό και λεπτομερές σύστημα παρακολούθησης ούτως ώστε να παρακολουθούνται οι εξελίξεις σε ευαίσθητους τομείς. Αυτή η παρακολούθηση θα διευκολύνει την ανάληψη κατάλληλης και έγκαιρης δράσης στις περιπτώσεις όπου το SAPARD μπορεί να οδηγήσει σε σημαντική αύξηση των παραγωγικών ικανοτήτων σε ευαίσθητους τομείς.

Τον Ιούνιο του 2002, η Επιτροπή εξέδωσε κατευθυντήριες γραμμές που απευθύνονται σε όλες τις δικαιούχες χώρες σχετικά με το εν λόγω θέμα, επισημαίνοντας τους συγκεκριμένους τομείς και τους δείκτες που πρόκειται να χρησιμοποιηθούν. Σύμφωνα με τις συνήθειες πρακτικές του SAPARD, οι εν λόγω κατευθυντήριες γραμμές εκδόθηκαν μόνο αφού προηγήθηκε συζήτηση σχετικά με το προσχέδιο με όλες τις ενδιαφερόμενες χώρες.

Υποδομές που δημιουργούν σημαντικά καθαρά έσοδα

Προκειμένου να τηρήσει τα όρια έντασης της ενίσχυσης που θέσπισε ο βασικός κανονισμός SAPARD, η Επιτροπή ήδη από το 2001 απέστειλε οδηγίες σε όλες τις δικαιούχες χώρες σχετικά με τον τρόπο που πρέπει να προσδιορίζουν κατά πόσον ένα έργο θεωρείται ότι δημιουργεί σημαντικά καθαρά έσοδα. Οι εν λόγω οδηγίες ήταν σημαντικές, διότι εάν δημιουργούνται τέτοια έσοδα από ένα έργο που αφορά υποδομές, η ένταση της ενίσχυσης πρέπει να τηρεί όριο έντασης ύψους 50% (και όχι 100%).

Οι οδηγίες βασίζονταν στην έννοια των σημαντικών καθαρών εσόδων που προέρχεται από το γενικό κανονισμό για τον καθορισμό των διατάξεων για τα διαρθρωτικά ταμεία (ΕΚ) αριθ. 1260/1999, άρθρο 29 παράγραφος 4 στοιχείο α). Οι εν λόγω οδηγίες προέβλεπαν μία προσέγγιση στο πλαίσιο του SAPARD παρεμφερή με αυτή των διαρθρωτικών ταμείων. Ωστόσο, η Επιτροπή αναγνώρισε ρητά ότι πρόθεσή της δεν ήταν να επιμείνει σε μία και μοναδική ερμηνεία των σχετικών εσόδων και δέχθηκε ότι η διαφοροποίηση είναι ίσως απαραίτητη εάν, για παράδειγμα, οι υφιστάμενες συνθήκες σε διαφορετικές χώρες ή σε διαφορετικούς τύπους έργων δικαιολογούν άλλες προσεγγίσεις.

Συνεπώς με τα ανωτέρω, η Επιτροπή εξέδωσε τον Δεκέμβριο του 2002 αναθεωρημένες κατευθυντήριες γραμμές. Η αναθεώρηση ήταν απόρροια συζητήσεων με ενδιαφερόμενη χώρα, κατά την οποία προβλέφθηκαν προβλήματα με το έγγραφο του 2001 σε ορισμένες περιστάσεις. Στην ουσία, οι αναθεωρημένες οδηγίες, που εστάλησαν σε όλες τις χώρες, αναγνώριζαν ότι σε περιπτώσεις ορισμένων σχετικά μικρών έργων για ιδιωτικές υποδομές, δεν προβλέπονται σημαντικά καθαρά έσοδα, οπότε μπορεί να θεωρείται επιλέξιμη η παροχή ενίσχυσης έως το 75% των συνολικών επιλέξιμων δαπανών.

Παρακολούθηση των αναλήψεων υποχρεώσεων

Στις αρχές του φθινοπώρου του 2002, λίγο αφότου όλες σχεδόν οι χώρες εξασφάλισαν την απόφαση ανάθεσης διαχείρισης, με αποτέλεσμα το SAPARD να είναι σε θέση να εφαρμοστεί

ευρέως, σημειώθηκε μία στροφή των προτεραιοτήτων από τις εργασίες που συνδέονται με την προετοιμασία του μέσου στη λειτουργία αυτού.

Η φύση των εργασιών των επιτροπών παρακολούθησης το 2002 αντικατοπτρίζει όλο και περισσότερο αυτή την εξέλιξη. Η πλειονότητα των επιτροπών άρχισε να εστιάζει περισσότερο στην ανάγκη αξιολόγησης της προόδου του προγράμματός τους, όπως προβλέπεται στην πολυετή χρηματοδοτική συμφωνία. Οι εν λόγω εργασίες βασίστηκαν κατά κύριο λόγο σε πληροφορίες που προέρχονταν από το σχετικό οργανισμό SAPARD, καθώς και από άλλα μέρη, συμπεριλαμβανομένων μη κυβερνητικών οργανώσεων.

Με την αύξηση των διαθέσιμων στοιχείων, οι εν λόγω επιτροπές διαπίστωναν εξελίξεις στις τριμηνιαίες εκθέσεις της Επιτροπής που βασίζονταν στις δηλώσεις δαπανών. Αναπόφευκτα τέτοιες εκθέσεις δεν μπορούν να παρέχουν μία ενημερωμένη εικόνα για το τι πραγματικά συμβαίνει όσον αφορά την εφαρμογή του μέσου. Οι δηλώσεις δαπανών είναι αποτέλεσμα μίας διαδικασίας από κάτω προς τα πάνω, δηλαδή της διαδικασίας βάσει της οποίας δυνητικοί δικαιούχοι γίνονται δικαιούχοι αφού τους ανατίθενται συμβάσεις από τον οργανισμό SAPARD για τα έργα τους. Τουτέστιν, παρότι όλες αυτές οι συμβάσεις δεν θα οδηγήσουν στη συμπερίληψη αντίστοιχου ποσού σε μεταγενέστερη δήλωση δαπανών, ο όγκος και η αξία τους επιτρέπουν χρήσιμες συγκριτικές αξιολογήσεις. Αυτή τουλάχιστον ήταν η ιδέα της Επιτροπής όταν διατύπωσε την πρόταση σε μία επιστολή που απέστειλε τον Οκτώβριο 2002 σε όλες τις δικαιούχες χώρες. Στην ουσία, η πρόταση αφορά την ανταλλαγή πληροφοριών με βάση κατά κύριο λόγο τις αναλήψεις υποχρεώσεων του οργανισμού SAPARD για τους τελικούς δικαιούχους. Οι ενδιαφερόμενες χώρες κλήθηκαν να προσκομίσουν κατά το δυνατόν συγκρίσιμα στοιχεία, τα οποία η Επιτροπή μπορεί να επεξεργαστεί υπό μορφή πίνακα ή γραφικών. Προκειμένου να μην θεωρηθεί ότι η ιδέα ενισχύει τη γραφειοκρατία, τονίστηκε ότι η συμμετοχή στο σύστημα είναι απολύτως εθελοντική, και ότι το σύστημα σχεδιάστηκε για να λειτουργεί απλά, τόσο σε επίπεδο παροχής όσο και σε επίπεδο χρήσης των δεδομένων.

Τελικά, όλες οι χώρες συμφώνησαν με την ιδέα όπως προτάθηκε. Η πρώτη έκθεση κάλυψε την περίοδο από την έναρξη του SAPARD έως το τέλος του 2002 (και απεστάλη σε όλες τις δικαιούχες χώρες την 31η Ιανουαρίου 2003). Αντίγραφο αυτής της έκθεσης επισυνάπτεται στην παρούσα (Παράρτημα Δ) μαζί με πιο πρόσφατα στοιχεία.

Έγκαιρη εκτέλεση των πιστώσεων του προϋπολογισμού του SAPARD

Από την έναρξη της εφαρμογής του SAPARD, η Επιτροπή παρείχε συμβουλές για την οικονομική διαχείριση του μέσου, ιδίως από την άποψη των ενεργειών που μπορούν να εξασφαλίσουν την πλήρη αξιοποίηση των πιστώσεων σύμφωνα με τους στόχους του προγράμματος. Η πρώτη τέτοια άσκηση στην οποία συμμετείχαν όλες οι δικαιούχες χώρες ήταν το σεμινάριο στο Tartu (Εσθονία), τον Ιούλιο του 2001. Στην ουσία, αυτό το μέρος της άσκησης επαναλήφθηκε κατά τη διάρκεια σεμιναρίου στις Βρυξέλλες, τον Ιούνιο του 2002. Στο εν λόγω σεμινάριο επισημάνθηκε για μία ακόμη φορά ότι ένας από τους δείκτες επιτυχίας του SAPARD είναι ο βαθμός απορρόφησης της κοινοτικής ενίσχυσης από τη δικαιούχο χώρα, ενώ υπογραμμίστηκαν εκ νέου τα πιθανά αίτια της περιορισμένης εφαρμογής και η Επιτροπή πρότεινε πολλές εναλλακτικές λύσεις για την αντιμετώπισή τους. Μεταξύ άλλων, οι λύσεις περιελάμβαναν τον μη περιορισμό των αναλήψεων υποχρεώσεων για τους τελικούς δικαιούχους σε οποιαδήποτε ετήσια χρηματοδοτική συμφωνία, καθώς και τον εντοπισμό και την αντιμετώπιση των προβλημάτων μέσω καλής παρακολούθησης και διαχείρισης.

Αυτή η συγκεκριμένη συμβουλή τονίστηκε περαιτέρω σε επιστολή της Επιτροπής προς όλες τις δικαιούχες χώρες τον Οκτώβριο του 2002, στην οποία έδωσε και πάλι έμφαση στην ανάγκη επιτάχυνσης των αναλήψεων υποχρεώσεων για τους τελικούς δικαιούχους και έθιξε ρητά τον κίνδυνο ακύρωσης των μη χρησιμοποιηθεισών αναλήψεων υποχρεώσεων. Όσον αφορά αυτό το θέμα σημειώθηκε ότι, ακόμη και σε περίπτωση παράτασης της προθεσμίας για την ακύρωση (όπως πράγματι έγινε— βλέπε στην παρούσα ενότητα «Τροποποίηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 2222/2000 (κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 188/2003 της Επιτροπής, της 31ης Ιανουαρίου 2003)», πρέπει

και πάλι να δοθεί προσοχή στη διαχείριση του μέσου SAPARD, προκειμένου να ελαχιστοποιηθεί ο κίνδυνος απώλειας αυτών των πιστώσεων.

Όσον αφορά μία πτυχή που σχετίζεται, όχι αποκλειστικά, με την έγκαιρη εκτέλεση των πιστώσεων του προϋπολογισμού του SAPARD, πρόθεση της Επιτροπής είναι να εξαλείψει τυχόν κανόνες που θεωρούνται «πολύπλοκοι». Η σπουδαιότητα αυτού του ζητήματος υπογραμμίστηκε στο ψήφισμα απαλλαγής του Κοινοβουλίου για τον προϋπολογισμό του 2000, όπου γίνεται αναφορά στην πολυπλοκότητα των κανόνων του SAPARD. Προκειμένου να προωθήσει πρακτικά το εν λόγω σημείο, η Επιτροπή, με επιστολή της τον Ιούνιο του 2002, απηύθυνε διαρκή πρόσκληση στις δικαιούχες χώρες για αποστολή προτάσεων με στόχο να γίνουν οι κανόνες λιγότερο πολύπλοκοι. Έως σήμερα η ανταπόκριση από τις δικαιούχες χώρες ήταν ιδιαίτερα περιορισμένη.

3.2. Εκτέλεση το 2002 – Χρηματοδοτικά και δημοσιονομικά ζητήματα

i) Διαθέσιμες πιστώσεις και δημοσιονομική εκτέλεση το 2002

Αναλήψεις υποχρεώσεων (εκατομμύρια ευρώ)

	ψηφισθείς προϋπολογισμός	αλλαγές *	συνολικές διαθέσιμες πιστώσεις	εφαρμογή	παραγραφή
B7-010	545,0	9,5	554,5	554,50	0
B7-010A	10,0	-9,5	0,5	0,06	0,44
Σύνολο SAPARD	555,0	0	555,0	554,56	0,44

* 9 500 000 μεταφέρθηκαν από το άρθρο B7-010A στο B7-010.

Πληρωμές (εκατομμύρια ευρώ)

	ψηφισθείς προϋπολογισμός	αλλαγές *	συνολικές διαθέσιμες πιστώσεις	εφαρμογή	παραγραφή
B7-010	360,0	0	360,0	123,76	236,24
B7-010A	10,0	0	10,0	0,11	9,89
Σύνολο SAPARD	370,0	0	370,0	123,87	246,13

Αναλήψεις υποχρεώσεων

Οι προβλεπόμενες για το SAPARD πιστώσεις περιλαμβάνονται στην υποδιαίρεση 7 του προϋπολογισμού. Κατατάσσονται στις μη υποχρεωτικές δαπάνες και περιλαμβάνουν διαφοροποιημένες προβλέψεις. Το κεφάλαιο B7-01 (το προενταξιακό μέσο SAPARD) περιλαμβάνει τα άρθρα B7-010A (Γεωργία - δαπάνες για διοικητική διαχείριση) και B7-010 (Γεωργία). Το πρώτο προορίζεται για τη χρηματοδότηση ορισμένων μέτρων τεχνικής βοήθειας με πρωτοβουλία της Επιτροπής. Το δεύτερο χρηματοδοτεί τη συνεισφορά της Κοινότητας σε προγράμματα SAPARD υλοποιούμενα από υποψήφιες χώρες.

Οι δημοσιονομικές προβλέψεις SAPARD για αναλήψεις υποχρεώσεων στον προϋπολογισμό του 2002 καθορίστηκαν στα 555 εκατομμύρια ευρώ από τα οποία 545 εκατομμύρια ήσαν στο άρθρο B7-010 και 10 εκατομμύρια στο άρθρο B7-010A για τη διοικητική διαχείριση.

Στις 30 Σεπτεμβρίου 2002, η αρχή του προϋπολογισμού ενέκρινε μία μεταφορά 9,5 εκατομμυρίων ευρώ από πιστώσεις που δεν χρησιμοποιήθηκαν από την Επιτροπή από το διοικητικό κονδύλι B7-010A στο άρθρο B7-010 για τα προγράμματα, ούτως ώστε να καταστούν διαθέσιμα για τα προγράμματα. Ως εκ τούτου, οι τελικές διαθέσιμες πιστώσεις για τις υποψήφιες χώρες ανήλθαν σε

554,5 εκατομμύρια ευρώ (που συμπεριλαμβάνονται στις ετήσιες χρηματοδοτικές συμφωνίες για το 2002). Το 2002, παραγράφηκε ένα ποσό ύψους 438 879 ευρώ από μη χρησιμοποιηθείσες διαθέσιμες πιστώσεις.

Πληρωμές

Οι προβλέψεις για πληρωμές καθορίστηκαν στα 360 εκατομμύρια ευρώ για το άρθρο B7-010 και στα 10 εκατομμύρια για το άρθρο B7-010A.

Δεν μεταφέρθηκαν πιστώσεις από το 2001. Το 2002, παραγράφηκε ένα ποσό ύψους 246,13 εκατομμυρίων ευρώ από μη χρησιμοποιηθείσες πιστώσεις.

ii) Χρήση κονδυλίων

Εκτέλεση του άρθρου B7-010 Α για τη διοικητική διαχείριση

Ένα ποσό 61,121 εκατομμυρίων ευρώ από τις αναλήψεις υποχρεώσεων για τη διοικητική διαχείριση χρησιμοποιήθηκε στο πλαίσιο του άρθρου 7 παράγραφος 4 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1268/1999 από την Επιτροπή, προκειμένου να καλυφθεί το κόστος ενός σεμιναρίου με θέμα «πτυχές της διαχείρισης προγραμμάτων» στις Βρυξέλλες.

Η Επιτροπή πρότεινε τη μεταφορά πιστώσεων από το άρθρο B7-010A (9,5 εκατομμύρια ευρώ) που αφορά τη χορήγηση ενίσχυσης στο άρθρο B7-010 που αφορά τη χρηματοδότηση προγραμμάτων. Η μεταφορά εγκρίθηκε από την αρχή προϋπολογισμού και έδωσε τη δυνατότητα το εν λόγω ποσό να περιληφθεί στην ετήσια χρηματοδοτική συμφωνία για το 2002, ενισχύοντας έτσι (με χρήση της ίδιας κλείδας διανομής με εκείνη του συνολικού ποσού) τη διαθέσιμη κοινοτική χρηματοδότηση για καθένα από τα προγράμματα γεωργίας και αγροτικής ανάπτυξης. Όπως έχει ήδη σημειωθεί, ποσό ύψους 438 879 ευρώ από τις διαθέσιμες πιστώσεις δεν χρησιμοποιήθηκε και παραγράφηκε.

Ένα συνολικό ποσό ύψους 111 937 ευρώ από τις πληρωμές πιστώσεων χρησιμοποιήθηκε για να καλύψει αναλήψεις υποχρεώσεων που έγιναν για ένα σεμινάριο που πραγματοποιήθηκε στις 12 και 13 Νοεμβρίου 2001 στις Βρυξέλλες με θέμα την υλοποίηση πιλοτικών δράσεων σχετικών με την γεωργο-περιβαλλοντική πολιτική της ΕΕ καθώς και για ένα σεμινάριο που πραγματοποιήθηκε στις 17 και 18 Ιουνίου 2002, επίσης στις Βρυξέλλες, με θέμα τις πτυχές της διαχείρισης προγραμμάτων¹². Ποσό ύψους 9 888 063 ευρώ από τις διαθέσιμες πιστώσεις δεν χρησιμοποιήθηκε και παραγράφηκε.

iii) Εκτέλεση του άρθρου B7-010 που αφορά προγράμματα

a) Αναλήψεις υποχρεώσεων

Η ανάληψη όλων των διαθέσιμων πιστώσεων του προϋπολογισμού για την εφαρμογή προγραμμάτων SAPARD κατά το 2002 (554,5 εκατομμύρια ευρώ) έγινε κατά τον ίδιο τρόπο όπως και τα έτη 2000 και 2001. Με την έγκριση από την Επιτροπή, στις 22 Οκτωβρίου 2002, του σχεδίου κειμένου της ετήσιας χρηματοδοτικής συμφωνίας και την εξουσιοδότηση ενός μέλους της Επιτροπής να την υπογράψει με κάθε υποψήφια χώρα, πραγματοποιήθηκε η συνολική ανάληψη.

Η πρόβλεψη για γενική ανάληψη στο άρθρο 36 παράγραφος 2 του δημοσιονομικού κανονισμού επιτρέπει στην Επιτροπή να δεσμεύσει το συνολικό διαθέσιμο ποσό για ένα δεδομένο έτος και να

¹² Τα τελικά ποσά που καταβλήθηκαν για αυτά τα σεμινάρια ανήλθαν σε 50.816 ευρώ για το σεμινάριο σχετικά με τις πιλοτικές δράσεις και σε 61.121 για το σεμινάριο σχετικά με τη διαχείριση προγραμμάτων.

προσδιορίζει τις επιμέρους αναλήψεις υποχρεώσεων πριν από τα τέλη του επόμενου έτους. Στις αρχές του 2002, πραγματοποιήθηκαν επιμέρους αναλήψεις υποχρεώσεων συνολικού ύψους 539,6 εκατομμυρίων ευρώ (ποσό ίσο με αυτό της ετήσιας χρηματοδοτικής συμφωνίας 2001) για κάθε μία από τις υποψήφιες χώρες. Η συνολική ανάληψη στην ετήσια χρηματοδοτική συμφωνία για το 2002 πραγματοποιήθηκε στις 18 Οκτωβρίου 2002, και ακολουθήθηκε από την υπογραφή κατά το πρώτο εξάμηνο του 2003 της ετήσιας χρηματοδοτικής συμφωνίας 2002 για τη Βουλγαρία, τη Λεττονία, τη Λιθουανία, τη Σλοβενία, την Πολωνία, τη Ρουμανία, την Τσεχική Δημοκρατία και την Ουγγαρία¹³.

β) Πιστώσεις πληρωμών

Το άρθρο 7 του τμήματος Α της πολυετούς χρηματοδοτικής συμφωνίας σχετικά με τις καταβολές από την Επιτροπή στο λογαριασμό σε ευρώ του SAPARD κάνει διάκριση, στις παραγράφους 5 και 6, μεταξύ προκαταβολών και ενδιάμεσων πληρωμών. Οι πρώτες χρησιμοποιούνται μετά την έγκριση του προγράμματος, υπό την προϋπόθεση ότι θα έχει εκδοθεί η απόφαση της Επιτροπής για την ανάθεση της οικονομικής διαχείρισης στον οργανισμό SAPARD και αφού έχουν συναφθεί η πολυετής χρηματοδοτική συμφωνία και η πρώτη ετήσια χρηματοδοτική συμφωνία. Οι ενδιάμεσες πληρωμές καλύπτουν πραγματικά διενεργηθείσες δαπάνες στα πλαίσια του προγράμματος όπως πιστοποιείται από τον εθνικό διατάκτη. Καθώς οι δαπάνες αυτές είναι δυνατές μόνο μετά την ανάθεση της οικονομικής διαχείρισης στους υπεύθυνους οργανισμούς, οι πληρωμές αυτές μπορούν να γίνουν μόνο μετά την έκδοση της απόφασης ανάθεσης.

γ) Προκαταβολές

Οι αρχικές πληρωμές προβλέπονται από το άρθρο 7 παράγραφος 5 του τμήματος Α της πολυετούς χρηματοδοτικής συμφωνίας που ορίζει ότι το ποσό δεν πρέπει να υπερβαίνει το 49% της πρώτης ετήσιας ανάληψης υποχρεώσεων SAPARD για κάθε χώρα, και ότι η πληρωμή μπορεί να γίνεται σε περισσότερες από μία δόσεις. Βάσει της πολυετούς χρηματοδοτικής συμφωνίας, ο εθνικός διατάκτης πρέπει να χρησιμοποιεί το ποσό αυτό καθ' όλη τη διάρκεια του προγράμματος μόνο για να καλύπτει την κοινοτική συνεισφορά στις δαπάνες σύμφωνα με την εν λόγω συμφωνία.

Για τον καθορισμό αυτού του πραγματικού ποσού της αρχικής πληρωμής, η Επιτροπή εξετάζει τις πραγματικές ανάγκες σε ρευστό για την κάλυψη επιλέξιμων δαπανών από τον οργανισμό SAPARD, καθώς και τα ζητήματα που απορρέουν από την περιορισμένη ανάθεση της διαχείρισης σε ορισμένα μέτρα του προγράμματος για την κάθε χώρα και από το γεγονός ότι ουδεμία δαπάνη είναι επιλέξιμη εάν προηγείται της απόφασης ανάθεσης διαχείρισης. Για λόγους υγιούς δημοσιονομικής διαχείρισης αποφασίστηκε η πρώτη προκαταβολή να περιοριστεί στο ήμισυ του μέγιστου δυνατού ποσού. Για να ληφθεί υπόψη το γεγονός ότι σε κάθε πρόγραμμα ορισμένα μόνο από τα μέτρα καλύπτονταν από την απόφαση ανάθεσης της διαχείρισης, αποφασίστηκε, για το 2002 όπως και για το 2001, το «μέγιστο δυνατό ποσό» να υπολογίζεται μόνο για τα μέτρα αυτά, λαμβανομένου όμως υπόψη του περιθωρίου για κάθε επιμέρους μέτρο (10% της συνολικής πρόβλεψης για την περίοδο 2000-2006) που προβλέπεται στο χρηματοδοτικό πίνακα κάθε προγράμματος.

¹³ Για την Εσθονία και τη Σλοβακία, η ετήσια χρηματοδοτική συμφωνία πρόκειται να υπογραφεί αργότερα εντός του 2003, για ένα συνολικό ποσό ύψους 32,4 εκατομμυρίων ευρώ.

Σύμφωνα με την απόφαση της Επιτροπής σχετικά με την ανάθεση της διαχείρισης, το 2002 πραγματοποιήθηκαν οι ακόλουθες αρχικές πληρωμές:

Υποψήφια χώρα	Προκαταβολή (ευρώ)
Ουγγαρία	9 482 800
Πολωνία	42 034 668
Ρουμανία	37 537 477
Σλοβακία	4 557 496
Τσεχική Δημοκρατία	5 497 951
Σύνολο	99 110 392

Η δεύτερη δόση των προκαταβολών καταβλήθηκε επίσης το 2002 στην Εσθονία (3 024 458 ευρώ), στη Σλοβενία (1 579 137 ευρώ) και στην Τσεχική Δημοκρατία (5 497 951 ευρώ), οπότε σε κάθε περίπτωση το σύνολο ανήλθε στο ανώτατο ποσοστό 49% της πρώτης ετήσιας ανάληψης υποχρεώσεων SAPARD. Τουτέστιν, οι προκαταβολές για το 2002 ανέρχονται σε 109 211 938 ευρώ. Η ανάγκη για επιπρόσθετες προκαταβολές δικαιολογείται από το ύψος των αιτήσεων πληρωμής που παραλήφθηκαν από τους τελικούς δικαιούχους αλλά δεν έχουν ακόμη καλυφθεί, και, στην περίπτωση της Τσεχικής Δημοκρατίας, από τις αναμενόμενες ανάγκες συνεπεία των πλημμύρων του 2002 όπως προβλέφθηκε στην πολυετή χρηματοδοτική συμφωνία, όπως αυτή τροποποιήθηκε από την ετήσια χρηματοδοτική συμφωνία 2001 για την εν λόγω χώρα. Πρέπει να σημειωθεί ότι εάν είχε εφαρμοσθεί η πολιτική περιορισμού των προκαταβολών στο ήμισυ του νόμιμου ορίου, εκτός από τις περιπτώσεις εμφανούς ανάγκης, η εκτέλεση του προϋπολογισμού για το 2002 θα είχε υπερβεί τα 100 εκατομμύρια ευρώ.

δ) *Ενδιάμεσες πληρωμές*

Έγιναν πληρωμές για πραγματικές δαπάνες όπως ορίστηκαν στις δηλώσεις δαπανών και στις αιτήσεις πληρωμών που υποβλήθηκαν από τη Βουλγαρία, την Εσθονία, τη Λιθουανία, τη Λεττονία και τη Σλοβενία.

Υποψήφια χώρα	Ενδιάμεσες πληρωμές (ευρώ)
Βουλγαρία	4 925 884
Εσθονία	3 529 508
Λιθουανία	3 200 180
Λεττονία	2 797 570
Σλοβενία	94 196
Σύνολο	14 547 338

ε) *Μη χρησιμοποιηθείσες πιστώσεις το 2002*

Ποσό ύψους 236 240 723 ευρώ από τις διαθέσιμες πιστώσεις για πληρωμές δεν χρησιμοποιήθηκε και παραγράφηκε.

Ένας βασικός λόγος για αυτό ήταν ότι η Πολωνία και η Ρουμανία, για τις οποίες οι αποφάσεις ανάθεσης εγκρίθηκαν τον Ιούλιο και τον Αύγουστο του 2002, δεν υπέβαλαν αίτηση επιστροφής δαπανών που θα μπορούσαν να βαρύνουν τον προϋπολογισμό του 2002. Το μερίδιο αυτών των δύο υποψήφιων χωρών στις συνολικές πιστώσεις είναι τόσο μεγάλο (61,4%) που η συνολική εκτέλεση του προϋπολογισμού βασίζεται κυρίως στις επιδόσεις των εν λόγω χωρών.

Ένας περαιτέρω παράγοντας ήταν το ποσοστό των προκαταβολών που περιορίστηκε στο ήμισυ του ανώτατου ορίου του 49% για έξι υποψήφιες χώρες. Η Επιτροπή εξέτασε την περίπτωση να πραγματοποιεί πληρωμές μόνο βάσει αυτού του ορίου, περίπτωση στην οποία ενδεχομένως θα αυξανόταν απότομα η εκτέλεση του προϋπολογισμού, όπως αναφέρθηκε στο σημείο i). Τελικά ελήφθη η αντίθετη απόφαση προκειμένου να δοθεί μεγαλύτερη βαρύτητα στην υγιή οικονομική διαχείριση και όχι στην πληρέστερη εκτέλεση του προϋπολογισμού. Πρέπει να σημειωθεί ότι στα τέλη Ιουνίου 2003, οι πληρωμές που πραγματοποίησε η Επιτροπή (συμπεριλαμβανομένων των αιτημάτων για τα οποία η διαδικασία πληρωμής βρίσκεται σε εξέλιξη) στις υποψήφιες χώρες ανήλθαν σε 209,4 εκατομμύρια ευρώ, μία αύξηση 55,2 εκατομμυρίων ευρώ πάνω από το επίπεδο στα τέλη του 2002. Το σύνολο των 209,4 εκατομμυρίων περιλαμβάνει 147,1 εκατομμύρια ευρώ υπό μορφή προκαταβολών και 62,3 εκατομμύρια ευρώ υπό μορφή επιστροφών. Το ποσό των 55,2 εκατομμυρίων ευρώ περιλαμβάνει 7,4 εκατομμύρια ευρώ υπό μορφή προκαταβολών και 47,8 εκατομμύρια ευρώ υπό μορφή επιστροφών.

3.3 Έργο που επιτελέστηκε από το Ελεγκτικό Συνέδριο

Το Ελεγκτικό Συνέδριο συνέχισε να ελέγχει στενά το SAPARD κατά τη διάρκεια του 2002. Η Επιτροπή, ωστόσο, αναμένει ακόμη τις παρατηρήσεις που το Ελεγκτικό Συνέδριο ανέλαβε να υποβάλει σχετικά με τη νομική βάση του μέσου (σημείο 6.7 της έκθεσης του Συνεδρίου, της 15ης Δεκεμβρίου 2001).

4. ΕΝΔΙΑΜΕΣΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

Το άρθρο 5 παράγραφος 1 του βασικού κανονισμού SAPARD ορίζει ότι, για την αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας των μέτρων που περιλαμβάνονται στα προγράμματα SAPARD, τα εν λόγω προγράμματα πρέπει να υπόκεινται, μεταξύ άλλων, σε ενδιάμεση αξιολόγηση.

Ο κανονισμός εφαρμογής SAPARD (Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 2759/1999 της Επιτροπής), ορίζει ότι οι εκτιμήσεις και η αξιολόγηση διενεργούνται λαμβάνοντας υπόψη τις διαδικασίες που προβλέπονται στον τίτλο IV, κεφάλαιο III του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1260/1999 (κανονισμός διαρθρωτικών ταμείων) καθώς και στο τμήμα 5 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1750/1999 (κανονισμός εφαρμογής για την αγροτική ανάπτυξη που καταργήθηκε και αντικαταστάθηκε από τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 445/2002).

Οι ανωτέρω απαιτήσεις αντικατοπτρίζονται στα άρθρα 9, 10 και 11 του τμήματος Β της πολυετούς χρηματοδοτικής συμφωνίας που συνάπτεται με κάθε υποψήφια χώρα.

Μετά τα σεμινάρια για την αξιολόγηση που διοργανώθηκαν στις 14-18 Μαΐου 2001 (έχουν ήδη αναφερθεί στην ετήσια έκθεση SAPARD 2001), οι ειδικές λεπτομέρειες για την ενδιάμεση αξιολόγηση αποτέλεσαν αντικείμενο ενός άλλου σεμιναρίου (που πραγματοποιήθηκε στις Βρυξέλλες στις 17-18 Ιουνίου 2002) με θέμα «πτυχές της διαχείρισης και της υλοποίησης των προγραμμάτων SAPARD». Κατά τη διάρκεια αυτού του σεμιναρίου, δόθηκε ιδιαίτερη προσοχή στις οργανωτικές και μεθοδολογικές πτυχές της ενδιάμεσης αξιολόγησης. Το προσχέδιο των «κατευθυντήριων γραμμών για την αξιολόγηση σε ενδιάμεσο στάδιο των προγραμμάτων αγροτικής ανάπτυξης που στηρίζει το SAPARD» παρουσιάστηκε και συζητήθηκε με τις υποψήφιες χώρες. Τον Αύγουστο του 2002, μετά την αναθεώρηση του κειμένου, η Επιτροπή απέστειλε τις εν λόγω κατευθυντήριες γραμμές στις υποψήφιες χώρες προκειμένου να γίνουν τα πρώτα βήματα για να δρομολογηθεί η διαδικασία της ενδιάμεσης αξιολόγησης και να παρασχεθούν κατευθυντήριες γραμμές για τις διαδικασίες. Οι εν λόγω κατευθυντήριες γραμμές παρουσιάστηκαν επίσης (προς ενημέρωσή τους) σε όλα τα κράτη μέλη, στην Επιτροπή STAR και είναι διαθέσιμες στην ιστοθέση της ΓΔ Γεωργίας/διεύρυνση: http://europa.eu.int/comm/agriculture/external/enlarge/index_en.htm

Γενικά η αξιολόγηση πρέπει να ακολουθεί τη συνήθη δομή των πέντε βημάτων της διαδικασίας αξιολόγησης, δηλαδή διάρθρωση, συλλογή δεδομένων, ανάλυση, εκτίμηση και υποβολή

εκθέσεων. Βασικός στόχος είναι να εξεταστούν τα αρχικά αποτελέσματα του προγράμματος, καθώς και η συμμόρφωσή τους με την εκ των προτέρων αξιολόγηση, η συνάφεια των στόχων και ο βαθμός επίτευξής τους. Η εν λόγω άσκηση αξιολογεί επίσης τη χρησιμοποίηση των οικονομικών πόρων και την ποιότητα των εκθέσεων και της εφαρμογής.

Πιο συγκεκριμένα, οι στόχοι της ενδιάμεσης αξιολόγησης είναι οι εξής:

- αξιολόγηση της καταλληλότητας της στρατηγικής SAPARD όσον αφορά τη συνάφεια και την (εσωτερική και εξωτερική) συνεκτικότητα·
- αξιολόγηση της καταλληλότητας και της αποτελεσματικότητας των όρων εφαρμογής (καταμερισμός ευθυνών, διαχείριση και έλεγχος) καθώς και του συστήματος παρακολούθησης (σαν πηγή πληροφοριών για την αξιολόγηση και εργαλείο διαχείρισης)
- αξιολόγηση των αρχικών επιτευγμάτων του προγράμματος SAPARD όσον αφορά την αποτελεσματικότητα και την αποδοτικότητα·
- εφαρμογή των κοινών και των ειδικών ερωτημάτων αξιολόγησης του προγράμματος, των κριτηρίων και των δεικτών·
- αξιολόγηση του θεσμικού αντίκτυπου του SAPARD ως μέσου για την προετοιμασία της αντίστοιχης υποψήφιας χώρας με στόχο την εφαρμογή του *κοινοτικού κεκτημένου*·
- διατύπωση συστάσεων για ενδεχόμενες προσαρμογές του προγράμματος.

Κατά τη διάρκεια του 2002, οι υποψήφιας χώρες συνέχισαν να σημειώνουν πρόοδο με αυτή την άσκηση. Έως τον Δεκέμβριο του 2002, όλες οι υποψήφιας χώρες, εκτός της Ουγγαρίας, είχαν δημοσιεύσει προκηρύξεις προκαταρκτικής ενημέρωσης (προβλέψεις συμβάσεων)¹⁴.

Τα εργαστήρια σχετικά με την ενδιάμεση αξιολόγηση που οργάνωσε η Επιτροπή από τον Ιούνιο του 2003 δίνουν την ευκαιρία σε όλους τους εμπλεκόμενους φορείς να συζητήσουν το σχέδιο αξιολόγησης και να ανταλλάξουν απόψεις για τις προσδοκίες τους από την άσκηση. Επίσης, τα σεμινάρια εξασφαλίζουν ότι οι κατευθυντήριες της Επιτροπής σχετικά με την αξιολόγηση ενσωματώνονται στο εν λόγω σχέδιο¹⁵.

5. SAPARD – ‘Η ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΜΑΘΗΣΗΣ’ - ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΓΙΑ ΤΟ 2002

5.1 Παρακολούθηση των αναλήψεων υποχρεώσεων

Το φθινόπωρο του 2002, αμέσως μετά τη λήψη των αποφάσεων ανάθεσης διαχείρισης υπέρ όλων σχεδόν των δικαιούχων χωρών, το μέσο SAPARD μπόρεσε να εφαρμοστεί ευρέως. Αυτή η εξέλιξη οδήγησε, για πολλά μέρη, στη μετατόπιση του κέντρου βάρους από την προετοιμασία στην εφαρμογή.

Η εν λόγω εξέλιξη επηρέασε τη φύση του έργου των διαφόρων μερών, ιδίως των οργανισμών SAPARD και των επιτροπών παρακολούθησης, που εστιάστηκαν περισσότερο στις επιχειρησιακές πτυχές. Η Επιτροπή θεώρησε ότι αυτό το έργο θα μπορούσε να βοηθηθεί εάν τα εμπλεκόμενα μέρη ήσαν σε θέση να αξιολογήσουν την πρόοδο του προγράμματός τους σε

¹⁴ Έως τον Μάρτιο του 2003 όλες οι χώρες, εκτός της Εσθονίας, της Σλοβενίας και της Ουγγαρίας που ακολουθούν μία απλοποιημένη διαδικασία, είχαν δημοσιεύσει τις προκηρύξεις υποβολής προσφορών στην Επίσημη Εφημερίδα. Σχεδόν όλες οι χώρες ξεκίνησαν την ενδιάμεση αξιολόγηση των δικών τους προγραμμάτων SAPARD έως τα τέλη Ιουνίου 2003.

¹⁵ Το πρώτο σεμινάριο αφορούσε την Τσεχική Δημοκρατία και πραγματοποιήθηκε στις 28 Μαΐου 2003.

σύγκριση με αυτή των άλλων δικαιούχων χωρών, δεδομένου ότι η άσκηση ήταν κάτι καινούργιο για όλους τους εμπλεκόμενους.

Η μοναδική πηγή άμεσα συγκρίσιμων στοιχείων που είχε αρχικά στη διάθεσή της η Επιτροπή ήταν πληροφορίες που βασίζονταν στις τριμηνιαίες δηλώσεις *δαπανών* σύμφωνα με το άρθρο 9 του τμήματος Α της πολυετούς χρηματοδοτικής σύμβασης. Οι πληροφορίες στις εν λόγω δηλώσεις αποτελούν βασικό συστατικό στοιχείο του μέσου. Εξάλλου, μερικές φορές, θεωρούνται βασικός δείκτης προόδου στο πλαίσιο του μέσου, όπως για παράδειγμα στις εργασίες που οδήγησαν στο ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου για την απαλλαγή όσον αφορά την εκτέλεση του προϋπολογισμού για το 2001. Ωστόσο, η Επιτροπή θεώρησε ότι ένας δείκτης προόδου πιο σχετικός από αυτόν που βασίζεται στις δηλώσεις *δαπανών*, ιδίως στη σχετικά αρχική φάση εκτέλεσης του SAPARD, μπορεί να αποδειχθεί ιδιαίτερα χρήσιμος τουλάχιστον για αυτούς που εμπλέκονται ενεργά στην εφαρμογή του μέσου.

Ως εκ τούτου, η Επιτροπή πρότεινε σε κάθε δικαιούχο χώρα να δημιουργήσει ένα σύστημα ανταλλαγής πληροφοριών που να βασίζεται κατά κύριο λόγο στις *αναλήψεις υποχρεώσεων* για τους τελικούς δικαιούχους. Ο λόγος είναι ότι τέτοιες αναλήψεις υποχρεώσεων αποτελούν ουσιαστικό προάγγελο κάθε συστατικού στοιχείου της δήλωσης *δαπανών*, και προηγούνται της τελευταίας, ορισμένες φορές κατά πολλούς μήνες. Αυτό το φαινόμενο είναι επίσης χαρακτηριστικό των κοινοτικών *δαπανών* που συνδέονται με επενδύσεις στο πλαίσιο των διαρθρωτικών ταμείων. Ωστόσο, ο αντίκτυπος του όσον αφορά τις δημοσιονομικές ροές δεν είναι άμεσα εμφανής, δεδομένου ότι ο χρόνος που οι αναλήψεις υποχρεώσεων μπορούν να καταχωρίζονται δεν υπόκειται σε κοινοτικούς κανόνες, και επιπλέον οι *δαπάνες* μπορούν να ανάγονται στο χρόνο όπου ξεκινά η περίοδος προγραμματισμού. Το SAPARD δεν παρέχει καμία από τις εν λόγω δυνατότητες. Επομένως, η Επιτροπή θεώρησε ότι τουλάχιστον για λόγους διαχείρισης των πληροφοριών, ένα εργαλείο καταλληλότερο από τις *δαπάνες* είναι απαραίτητο.

Η προβλεπόμενη ανταλλαγή πληροφοριών έπρεπε να επιτύχει την κατάλληλη ισορροπία μεταξύ απλότητας και χρηστικότητας. Η Επιτροπή θεώρησε ότι αυτός ο στόχος θα μπορούσε να επιτευχθεί, εάν η ανταλλαγή βασιζόταν στο συγκεντρωτικό επίπεδο *αναλήψεων υποχρεώσεων* για τους τελικούς δικαιούχους που καταχωρίζονται από κάθε οργανισμό SAPARD ανεξάρτητα από το αν καταλήγουν σε πληρωμή, και που κοινοποιούνται ανά τρίμηνο αλλά δείχνουν τα μηνιαία σύνολα. Όλες οι χώρες συμφώνησαν να συμμετάσχουν στην αποστολή στοιχείων για αυτό το εθελοντικό σύστημα. Οι υπηρεσίες της Επιτροπής επεξεργάζονται τα στοιχεία που λαμβάνουν υπό μορφή πινάκων και γραφημάτων. Προκειμένου να διευκολυνθούν οι συγκρίσεις, τα ποσά παρουσιάζονται σε σύγκριση με μία βάση, η οποία για κάθε χώρα είναι η κοινοτική συνεισφορά στην ετήσια χρηματοδοτική συμφωνία της για το 2000. Προκειμένου να αντιμετωπιστούν οι διαφορετικοί χρόνοι λήψης των αποφάσεων ανάθεσης διαχείρισης, τα στοιχεία παρουσιάζονται μαζί με τον αριθμό των μηνών από τη λήψη της πρώτης απόφασης ανάθεσης για την ενδιαφερόμενη χώρα. Οι ανταλλαγές δεδομένων καταδεικνύουν επίσης το επίπεδο *αναλήψεων υποχρεώσεων*, όσον αφορά την κοινοτική συνεισφορά ανά μέτρο για κάθε χώρα, και, ανά μέτρο, το συνολικό αριθμό των εγκριθέντων έργων.

Οι έως τώρα εμπειρίες καταδεικνύουν ότι το σύστημα χρησιμεύει για μία συγκριτική αξιολόγηση, ιδίως στους οργανισμούς SAPARD και στις επιτροπές παρακολούθησης. Επίσης, το σύστημα χρησιμοποιήθηκε για να επιστήσει την προσοχή στους κινδύνους ακύρωσης των μη χρησιμοποιηθεισών *αναλήψεων υποχρεώσεων*, ιδίως σε χώρες όπου, συν τω χρόνω, το ποσοστό

ανάθεσης συμβάσεων σε τελικούς δικαιούχους δεν μπόρεσε καν να συμβαδίσει με τα ποσά που προβλέπονται στις διαδοχικές ετήσιες χρηματοδοτικές συμφωνίες¹⁶.

5.2 Πλημμύρες

Τον Αύγουστο του 2002, σοβαρές πλημμύρες έπληξαν την Κεντρική Ευρώπη. Έπειτα από μία συνάντηση μεταξύ των ηγετών των πληγεισών χωρών και του προέδρου Prodi, δόθηκε η υπόσχεση για παροχή ενίσχυσης έκτακτης ανάγκης. Στις 28 Αυγούστου, η Επιτροπή ανακοίνωσε μία πρόταση για τη σύσταση ειδικού ταμείου από το οποίο θα αντλούνται κεφάλαια σε περίπτωση φυσικών, τεχνολογικών ή περιβαλλοντικών καταστροφών. Η Επιτροπή επιβεβαίωσε ακόμη ότι ο στόχος των δράσεων, δηλαδή η αποκατάσταση των αγροτικών περιοχών μετά τις ζημιές από τις πλημμύρες, μπορεί να θεωρηθεί ότι εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του SAPARD¹⁷.

Δύο χώρες, η Τσεχική Δημοκρατία και η Σλοβακία, ζήτησαν τροποποίηση του δικού τους προγράμματος SAPARD υπό το πρίσμα των ζημιών από τις πλημμύρες. Στην περίπτωση της Τσεχικής Δημοκρατίας, αναφέρθηκε ότι το 40% περίπου των εδαφών της επλήγη από τις πλημμύρες, ενώ το 6% περίπου καλύφθηκε ουσιαστικά από νερό, προκαλώντας ζημιές σε 753 δήμους. Το κόστος των ζημιών ανήλθε περίπου στο 3,1% του ΑΕγχΠ της χώρας, το 2002. Οι συνολικές ζημιές στον τομέα της γεωργίας υπολογίστηκαν σε 121 εκατομμύρια ευρώ. Στην περίπτωση της Σλοβακίας, η συνολική έκταση που επλήγη από τις πλημμύρες ανήλθε περίπου σε 8.700 εκτάρια. Ακολούθησαν περαιτέρω συναντήσεις με εκπροσώπους της Επιτροπής, οι οποίες κατέληξαν σε ένα σύνολο τροποποιήσεων του προγράμματος, που στη συνέχεια τέθηκαν υπό συζήτηση και έλαβαν έγκριση από την αντίστοιχη επιτροπή παρακολούθησης προγράμματος κάθε χώρας, τον Οκτώβριο του 2002.

Υπό το πρίσμα των πλημμυρών, επήλθαν τροποποιήσεις στις πολυετείς χρηματοδοτικές συμφωνίες. Προκειμένου να επισπευσθούν οι διαδικασίες, στην περίπτωση της Τσεχικής Δημοκρατίας, οι τροποποιήσεις στην πολυετή χρηματοδοτική συμφωνία έγιναν μέσω της ετήσιας χρηματοδοτικής συμφωνίας για το 2001 (αντί για το 2002). Το άρθρο 16 που ενσωματώθηκε στην πολυετή χρηματοδοτική συμφωνία καλύπτει την περίπτωση των έκτακτων φυσικών καταστροφών. Σύμφωνα με το εν λόγω άρθρο, σε περίπτωση που η Επιτροπή κρίνει ότι μία έκτακτη φυσική καταστροφή έχει πλήξει την Τσεχική Δημοκρατία, μπορούν να εφαρμοστούν αναθεωρημένα ποσοστά παρέμβασης (με αύξηση του ορίου κρατικής ενίσχυσης από 50% σε 75% καθώς και του ποσοστού κοινοτικής συγχρηματοδότησης από 75% σε 85%). Αυτά τα αναθεωρημένα ποσοστά περιλαμβάνονται σε μία τροποποίηση που πρότεινε η Επιτροπή για τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1268/1999 του Συμβουλίου για την αντιμετώπιση της κρίσης των πλημμυρών. Επιπλέον, επιτρέπονται παρεκκλίσεις προκειμένου να καθίστανται δυνατές οι επιπρόσθετες πληρωμές σε λογαριασμούς, οι προκαταβολές σε δικαιούχους και η εφαρμογή του προγράμματος σε αναδρομική βάση καθώς και η παρέκκλιση από ορισμένες διατάξεις της πολυετούς χρηματοδοτικής συμφωνίας, όπως οι υποχρεώσεις σχετικά με τις δημόσιες συμβάσεις.

Ως εκ τούτου, το πρόγραμμα SAPARD για την Τσεχική Δημοκρατία τροποποιήθηκε, προκειμένου να λάβει υπόψη τα αναθεωρημένα ποσοστά παρέμβασης, τα κριτήρια επιλεξιμότητας που περιλαμβάνουν την πρόβλεψη για έκτακτη φυσική καταστροφή και τα αναθεωρημένα κριτήρια για να εξασφαλιστεί η ιεράρχηση των αιτούντων που πλήττονται άμεσα από την καταστροφή. Στην περίπτωση της Σλοβακίας, η επιτροπή παρακολούθησης ενέκρινε μία τροποποίηση στο υφιστάμενο μέτρο για τις αγροτικές υποδομές. Το εν λόγω μέτρο περιοριζόταν στον

¹⁶ Αυτό ήταν το αντικείμενο των επιστολών που απέστειλε η Επιτροπή σε κάθε δικαιούχο χώρα στις αρχές Απριλίου του 2003, στην οποία εξέθετε εναλλακτικές λύσεις ικανές να εξασφαλίσουν μία πιο αποτελεσματική εφαρμογή των διαφόρων προγραμμάτων.

¹⁷ Βλ. ενότητα «Αλλαγές στα νομικά πλαίσια».

εκσυγχρονισμό κτιρίων με ιστορική, πολιτιστική ή εθνική αξία. Μετά την τροποποίηση στο μέτρο περιλήφθηκε διάταξη για την αναβάθμιση των αγροτικών υποδομών, που περιλαμβάνουν μεταξύ άλλων το επαρχιακό οδικό δίκτυο, γέφυρες, πεζογέφυρες, ύδρευση καθώς και αγωγούς φυσικού αερίου και αποχέτευσης.

Όλες οι ανωτέρω αλλαγές πραγματοποιήθηκαν πολύ σύντομα μετά την υποβολή από την Επιτροπή της σχετικής πρότασης για τροποποίηση του βασικού κανονισμού SAPARD. Ωστόσο, η τροποποίηση αυτού του κανονισμού, για λόγους που αναλύονται στην ενότητα «Αλλαγές στα νομικά πλαίσια» δεν μπορούσε να εξασφαλιστεί έως τα μέσα Απριλίου 2003, με αποτέλεσμα οι δυνητικοί δικαιούχοι να πρέπει να περιμένουν τουλάχιστον μέχρι τότε για να πληροφορηθούν εάν μπορούν να επωφεληθούν από τις βελτιωμένες δυνατότητες που προτάθηκαν τον περασμένο Σεπτέμβριο.

5.3 Σεμινάρια που χρηματοδοτήθηκαν στο πλαίσιο του άρθρου 7 παράγραφος 4 «Βοήθεια από την Επιτροπή»

Κατά τη διάρκεια του 2002, η Επιτροπή οργάνωσε δύο σεμινάρια που αφορούν τη χρήση του άρθρου 7 παράγραφος 4 για τη βοήθεια:

Σεμινάριο με θέμα «Πτυχές της διαχείρισης προγραμμάτων» στις Βρυξέλλες·

Σεμινάριο με θέμα «Πιστοποίηση των λογαριασμών των οργανισμών SAPARD» στη Βιέννη.

5.3.1 Σεμινάριο με θέμα «Πτυχές της διαχείρισης προγραμμάτων» στις Βρυξέλλες

Το σεμινάριο πραγματοποιήθηκε στις 17 και 18 Ιουνίου στις Βρυξέλλες με θέμα πτυχές της διαχείρισης, εφαρμογής και υλοποίησης προγραμμάτων. Στο σεμινάριο έλαβαν μέρος πέντε συμμετέχοντες από κάθε μία από τις δέκα υποψήφιες χώρες, οι οποίοι είχαν την ευκαιρία να αναλύσουν ένα ευρύ φάσμα θεμάτων σχετικά με το πρόγραμμα SAPARD. Από τα σχόλια των συμμετεχόντων προκύπτει μεγάλος βαθμός ικανοποίησης από το περιεχόμενο του σεμιναρίου. Πάνω από τα τρία τέταρτα των συμμετεχόντων που συμπλήρωσαν το σχετικό ερωτηματολόγιο επεσήμαναν ότι η αξία του σεμιναρίου έγκειται στη δυνατότητα ανταλλαγής εμπειριών.

Οι εκπρόσωποι των αντίστοιχων διοικητικών αρχών και οργανισμών SAPARD πραγματοποίησαν σειρά παρεμβάσεων. Τα κυριότερα λειτουργικά συμπεράσματα ήταν τα εξής:

- όσον αφορά την παρακολούθηση, διαπιστώθηκε η ανάγκη εφαρμογής αυστηρού χρονοδιαγράμματος για την προετοιμασία των συναντήσεων των επιτροπών παρακολούθησης με κατάλληλη τεκμηρίωση καθώς και η ανάγκη συνεκτίμησης των δεδομένων για τους ευαίσθητους τομείς·
- η ανάγκη να γίνουν οι απαραίτητες προετοιμασίες για όλες τις χώρες όσον αφορά την υποχρέωση διενέργειας ενδιάμεσης αξιολόγησης για κάθε πρόγραμμα·
- η ανάγκη ανεύρεσης τρόπων για την αύξηση του ποσοστού δημοσιονομικής εκτέλεσης.

5.3.2 Σεμινάριο με θέμα «Πιστοποίηση των λογαριασμών των οργανισμών SAPARD» στη Βιέννη

Το σεμινάριο πραγματοποιήθηκε στις 7 και 8 Νοεμβρίου στη Βιέννη και συγκέντρωσε εκπροσώπους από όργανα πιστοποίησης από όλες τις υποψήφιες χώρες που λαμβάνουν την ενίσχυση SAPARD. Οι αυστριακές αρχές που φιλοξένησαν το σεμινάριο εξασφάλισαν την παρουσία εξειδικευμένων ομιλητών.

Η άσκηση πιστοποίησης, που απαιτείται από το άρθρο 6 του τμήματος Α της πολυετούς χρηματοδοτικής συμφωνίας, πραγματοποιήθηκε για πρώτη φορά το 2002. Ωστόσο, μόνο μικρός

αριθμός οργανισμών συμμετείχε και οι δαπάνες ήσαν περιορισμένες. Στο μέλλον, ο αριθμός των συμμετεχόντων οργανισμών αναμένεται να αυξηθεί και το επίπεδο των δαπανών θα είναι σημαντικά υψηλότερο. Στόχος του σεμιναρίου είναι να διασφαλίσει ότι το έργο των οργάνων πιστοποίησης είναι όσο το δυνατόν πιο εναρμονισμένο και αναπτυγμένο.

Από τις εμπειρίες που αποκτήθηκαν μετά την πρώτη εκκαθάριση λογαριασμών, η Επιτροπή πρότεινε πολλές τροποποιήσεις στο μοντέλο της έκθεσης πιστοποίησης και παρείχε περαιτέρω καθοδήγηση όσον αφορά τους ελέγχους που πρέπει να πραγματοποιούνται για να πληρούνται τα γενικά αποδεκτά πρότυπα ελέγχου στο πλαίσιο της πιστοποίησης λογαριασμών.

6. ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΜΗ ΚΥΒΕΡΝΗΤΙΚΩΝ ΟΡΓΑΝΩΣΕΩΝ ΣΤΟ SAPARD

Η ετήσια έκθεση SAPARD για το 2001 αφιέρωσε μία ολόκληρη ενότητα, την ενότητα 9, στην εμπλοκή μη κυβερνητικών οργανώσεων και εκπροσώπων της κοινωνίας των πολιτών. Στην εν λόγω έκθεση, η Επιτροπή αναγνωρίζει το μεγάλο ενδιαφέρον στο θέμα αυτό που δείχνει ιδίως το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο στο πλαίσιο της πρωτοβουλίας «INPARD¹⁸». Επίσης, η έκθεση επισήμανε ορισμένες πρακτικές δυσκολίες που αναμένονται στο πλαίσιο μίας τέτοιας πρωτοβουλίας. Η Επιτροπή, ωστόσο, διευκρίνισε ότι η επιφυλακτικότητά της δεν πρέπει να ερμηνεύεται ως αντίθεση στην ανάπτυξη του ρόλου της κοινωνίας των πολιτών στο πλαίσιο του SAPARD.

Τον Φεβρουάριο του 2002, η ελκυστικότητα της αυξημένης συμμετοχής της κοινωνίας των πολιτών, της προσέγγισης «από κάτω προς τα πάνω», υπογραμμίστηκε ενώπιον της Επιτροπής Γεωργίας και Ανάπτυξης της Υπαιθρου του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου από τους υπουργούς Γεωργίας των υποψήφιων κρατών, πολλοί εκ των οποίων εξέφρασαν την υποστήριξή τους στην προσέγγιση INPARD. Προκειμένου να καταστεί σαφές ποιες πρακτικές ενέργειες θεωρούν αυτές οι χώρες απαραίτητες, μετά τις δηλώσεις των υπουργών, η Επιτροπή κάλεσε τις χώρες, με επιστολή της 13ης Ιουνίου 2002 (στο πλαίσιο του σχεδίου ετήσιας χρηματοδοτικής συμφωνίας 2002), να διατυπώσουν τις απαιτήσεις τους. Καμία χώρα δεν ζήτησε τροποποίηση του βασικού κανονισμού SAPARD (που δεν προβλέπει πρωτοβουλίες τύπου INPARD). Οι επιθυμίες έξι δικαιούχων χωρών ικανοποιήθηκαν χωρίς να απαιτηθεί τροποποίηση των υφιστάμενων νομικών μέσων, των πολυετών χρηματοδοτικών συμφωνιών και των εθνικών προγραμμάτων. Όσον αφορά τις άλλες τέσσερις χώρες, οι τροποποιήσεις που ζήτησαν μπορούσαν όλες να καλυφθούν με αλλαγή των συμφωνιών. Στόχος των αλλαγών ήταν η ευθύνη επιλογής έργων για ορισμένα μέτρα να μην ανήκει πλέον στον οργανισμό SAPARD αλλά σε μη κυβερνητική(ές) οργάνωση(οργανώσεις) που ορίζεται(ονται) στο πρόγραμμα, αλλά σε κάθε περίπτωση ο οργανισμός SAPARD να διατηρεί όλες τις άλλες αρμοδιότητες, συμπεριλαμβανομένης της αξιολόγησης της επιλεξιμότητας. Παρότι οι αιτούμενες αλλαγές πραγματοποιήθηκαν στις πολυετείς χρηματοδοτικές συμφωνίες μέχρι το τέλος Ιουνίου του 2003, καμία χώρα δεν υπέβαλε αίτηση για αλλαγές προγράμματος προκειμένου να επιτραπεί σε μη κυβερνητικές οργανώσεις να αξιοποιήσουν αυτή τη δυνατότητα επιλογής έργων.

Τα παραπάνω δεν συνάδουν με τις ενθουσιώδεις δηλώσεις πολλών υπουργών τον Φεβρουάριο του 2002. Ωστόσο, αυτό δεν σημαίνει ότι η Επιτροπή υιοθέτησε μία πιο χαλαρή στάση το 2002 όσον αφορά τη σπουδαιότητα των μη κυβερνητικών οργανώσεων στο πλαίσιο του SAPARD.

¹⁸ INPARD - Καινοτόμος Συμμετοχική Αγροτική Ανάπτυξη· Πρωτοβουλία της Επιτροπής Γεωργίας και Ανάπτυξης της Υπαιθρου του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου για την προώθηση ενός νέου προενταξιακού μέσου.

Κατά τη διάρκεια του 2002, το προσωπικό της Επιτροπής έλαβε μέρος σε μία σειρά σεμιναρίων και συναντήσεων στις οποίες μετείχαν εκπρόσωποι της κοινωνίας των πολιτών.

Στο πλαίσιο αυτού του στόχου που αφορά την ενίσχυση της κοινωνίας των πολιτών και την προαγωγή πολυ-εθνικών ανταλλαγών στην αγροτική ανάπτυξη, το πρόγραμμα PREPARE (Προενταξιακές Εταιρικές Σχέσεις για την Αγροτική Ευρώπη) οργάνωσε ένα κινητό σεμινάριο τον Σεπτέμβριο του 2002, στη Φινλανδία, σχετικά με τα διδάγματα από τις εμπειρίες της Φινλανδίας στην ανάπτυξη τοπικών πρωτοβουλιών, και με στόχο την ανταλλαγή εμπειριών μεταξύ των υποψήφιων χωρών που λαμβάνουν την ενίσχυση SAPARD. Κάθε υποψήφια χώρα εκπροσωπείτο από έναν εκπρόσωπο της διοίκησης καθώς και από σχετικές μη κυβερνητικές οργανώσεις. Οι εκπρόσωποι του φινλανδικού υπουργείου γεωργίας, καθώς και αξιωματούχοι με πείρα στη συνεργασία με τοπικές ομάδες δράσης, περιέγραψαν λεπτομερώς τη διάρθρωση της γεωργικής πολιτικής στη χώρα. Επίσης, παρουσιάστηκε το κίνημα των χωριών στη Φινλανδία. Κατά τη διάρκεια των συζητήσεων, εντοπίστηκε μία σειρά προβλημάτων που σχετίζονται με το SAPARD, όπως η δυσκολία εξασφάλισης επαρκούς χρηματοδότησης για την πραγματοποίηση έργων και οι υποχρεώσεις που υποβάλλονται στους υποψήφιους. Παρά τις εν λόγω δυσκολίες, αρκετές χώρες σχολίασαν με δική τους πρωτοβουλία την επιτυχία του SAPARD. Εκπρόσωποι μη κυβερνητικών οργανώσεων στις υποψήφιες χώρες εξέφρασαν την επιθυμία τους για μεγαλύτερη εμπλοκή τους στο SAPARD, σε τοπικό επίπεδο. Η Επιτροπή ανέλυσε τις δυνατότητες βελτίωσης της συνεργασίας σε επιτροπές παρακολούθησης, συμπεριλαμβανομένων των προτάσεων στο σχέδιο ετήσιας χρηματοδοτικής συμφωνίας 2002 για μεγαλύτερη συμμετοχή τοπικών φορέων στη διαδικασία λήψης αποφάσεων.

Τον Οκτώβριο του 2002, ένας εκπρόσωπος της Επιτροπής, κατόπιν πρόσκλησης από το Αγροτικό Κοινοβούλιο της Σλοβακίας, μίλησε στη δεύτερη ολομέλειά του. Υπογραμμίστηκε η επιθυμία για μεγαλύτερη αναγνώριση των μικρο-περιφερειών και των συνεργασιών αυτών ως επιλέξιμων δικαιούχων για δημόσια ή κρατική ενίσχυση. Διάφοροι συμμετέχοντες εξέφρασαν ιδιαίτερο ενδιαφέρον για τις τοπικές πρωτοβουλίες. Μετά την ολοκλήρωση του σεμιναρίου, το Αγροτικό Κοινοβούλιο κανόνισε ο εκπρόσωπος της Επιτροπής να έχει συναντήσεις με δημάρχους χωριών στην περιοχή Velka Fatra, ενώ ακολούθησε περιοδεία στη μικρο-περιφέρεια της Rimava, η οποία περιελάμβανε συναντήσεις σε ένα χωριό που είχε πρόσφατα ενταχθεί σε μία στρατηγική μικρο-περιφερειακής ανάπτυξης με βάση συμμετοχικές μεθόδους που εμπλέκουν την τοπική κοινωνία στην εκπόνηση κοινωνικοοικονομικής ανάλυσης και στη χάραξη αναπτυξιακής στρατηγικής¹⁹.

7. ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΓΙΑ ΤΙΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ ΚΑΤΑΠΟΛΕΜΗΣΗΣ ΤΗΣ ΑΠΑΤΗΣ (OLAF) ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΟ SAPARD

Σύμφωνα με το άρθρο 15 του βασικού κανονισμού SAPARD και το στοιχείο 7 του τμήματος ΣΤ της πολυετούς χρηματοδοτικής συμφωνίας, οι δικαιούχες χώρες καλούνται να εκπονήσουν τριμηνιαίες αναφορές για τις παρατυπίες που αφορούν την κοινοτική συγχρηματοδότηση.

Το 2002, όλες οι υποψήφιες χώρες έλαβαν πληρωμές από την Επιτροπή και ήσαν επομένως υποχρεωμένες να ενημερώσουν τις υπηρεσίες της Επιτροπής σχετικά με ενδεχόμενες παρατυπίες. Η Λεττονία και η Ρουμανία ανέφεραν ότι δεν διαπιστώθηκαν παρατυπίες για το 2002. Η Βουλγαρία ανέφερε μία παρατυπία και η Σλοβενία εννιά.

Στόχος των υπηρεσιών της Επιτροπής είναι η βελτίωση της ποιότητας διαβίβασης αυτών των κοινοποιήσεων χάρη στη χρήση του συστήματος πληροφόρησης κατά της απάτης (AFIS), που

¹⁹ Μία εξέλιξη ήταν το σεμινάριο με θέμα «Ανάπτυξη και προαγωγή τοπικών πρωτοβουλιών στις υποψήφιες χώρες» στο Pardubice (Τσεχική Δημοκρατία), τον Μάιο του 2003.

επιτρέπει στις υποψήφιες χώρες να προωθούν τις πληροφορίες για τις παρατυπίες τόσο ηλεκτρονικά όσο και με τυποποιημένο τρόπο²⁰.

8. ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ

Το 2002 ήταν το πρώτο έτος εφαρμογής των κανόνων για τις δημόσιες συμβάσεις του SAPARD, συμπεριλαμβανομένης της δημοσίευσης προκηρύξεων. Αυτοί οι κανόνες είναι εφαρμόσιμοι μετά την ανάθεση της διαχείρισης της ενίσχυσης για τα σχετικά μέτρα SAPARD, δηλαδή τα μέτρα που εμπλέκουν μη ιδιώτες δικαιούχους. Τα πιο σημαντικά μέτρα που περιλαμβάνουν δημόσιες συμβάσεις είναι οι αγροτικές υποδομές και για ορισμένες χώρες η ενδιάμεση αξιολόγηση των προγραμμάτων.

Μεταξύ των κριτηρίων για την έγκριση ενός οργανισμού SAPARD περιλαμβάνεται η τήρηση των κανόνων για τις συμβάσεις υπηρεσιών, προμηθειών και έργων από δημόσιους οργανισμούς. Σύμφωνα με το άρθρο 14 παράγραφος 2 στοιχείο 6 της πολυετούς χρηματοδοτικής συμφωνίας, οι εν λόγω κανόνες πρέπει να είναι σύμφωνοι με τους κανόνες που καθορίζονται στο εγχειρίδιο της Επιτροπής με τίτλο «Συμβάσεις υπηρεσιών, προμηθειών και έργων που συνάπτονται στα πλαίσια της κοινοτικής συνεργασίας υπέρ των τρίτων χωρών».

Η δημοσίευση των προκηρύξεων αποτελεί νομική υποχρέωση για το SAPARD. Όλες οι συμβάσεις υπηρεσιών αξίας ίσης ή ανώτερης των 200 000 ευρώ και οι συμβάσεις έργων αξίας ίσης ή ανώτερης των 5 000 000 ευρώ αποτελούν αντικείμενο ειδικής προκήρυξης («διεθνής προκήρυξη»), που δημοσιεύεται από την Επιτροπή στην Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κυβερνήσεων, στο Διαδίκτυο και σε όλα τα άλλα αρμόδια μέσα.

Όσον αφορά τις συμβάσεις προμηθειών αξίας ίσης ή ανώτερης των 30 000 ευρώ και κατώτερης των 150 000 ευρώ, και τις συμβάσεις έργων αξίας ίσης ή ανώτερης των 300 000 ευρώ και κατώτερης των 5 000 000 ευρώ, η ανάθεση συμβάσεων γίνεται κατόπιν δημόσιας πρόσκλησης με προκηρύξεις που δημοσιεύονται σε τοπικό επίπεδο («τοπική προκήρυξη»). Επιπλέον, η Επιτροπή δημοσιεύει στην ιστοθέση EuropeAid τα στοιχεία αυτών των «τοπικών» προκηρύξεων.

Οι διαθέσιμες πληροφορίες στην ιστοθέση καταδεικνύουν ότι έχει δημοσιευθεί σημαντικός αριθμός προκηρύξεων, ιδίως από τις αρχές του 2003.

9. ΕΚΘΕΣΕΙΣ ΑΠΟ ΥΠΟΨΗΦΙΕΣ ΧΩΡΕΣ

Με επιστολή της 13ης Μαρτίου 2003 η Επιτροπή κάλεσε τις υποψήφιες χώρες να υποβάλουν εκθέσεις για να περιληφθούν στην παρούσα έκθεση. Οι υποψήφιες χώρες απέστειλαν τις ακόλουθες εκθέσεις.

Το 2003 θα είναι η πρώτη χρονιά κατά την οποία πέντε από τις δέκα χώρες, η Βουλγαρία, η Εσθονία, η Λιθουανία, η Λεττονία και η Σλοβενία, είναι υποχρεωμένες να υποβάλουν ετήσια έκθεση για την εφαρμογή του δικού τους προγράμματος SAPARD. Σύμφωνα με το άρθρο 8 παράγραφος 1 του τμήματος Β της πολυετούς χρηματοδοτικής συμφωνίας, οι εν λόγω εκθέσεις πρέπει να υποβάλλονται στην Επιτροπή εντός έξι μηνών από το πέρας κάθε πλήρους ημερολογιακού έτους εκτέλεσης, που στην περίπτωση των πέντε αυτών χωρών είναι το τέλος

²⁰ Έως τον Σεπτέμβριο του 2003, όλες οι αρμόδιες για το συντονισμό της καταπολέμησης της απάτης (AFCOS) υπηρεσίες που δημιουργήθηκαν στις 10 υποψήφιες χώρες πρέπει να μπορούν να χρησιμοποιούν το AFIS.

Ιουνίου του 2003. Οι εν λόγω εκθέσεις θα είναι διαθέσιμες στην ιστοθέση της Επιτροπής:
http://europa.eu.int/comm/agriculture/external/enlarge/index_en.htm

9.1 ΕΣΘΟΝΙΑ

Η έκθεση αποτελεί επισκόπηση της προόδου του προγράμματος για το έτος 2002, και παρουσιάζει μία σύντομη συνολική αξιολόγηση του προγράμματος, καθώς και τις αποφάσεις της τελευταίας συνάντησης της επιτροπής παρακολούθησης.

Περιγραφή του προγράμματος το 2002

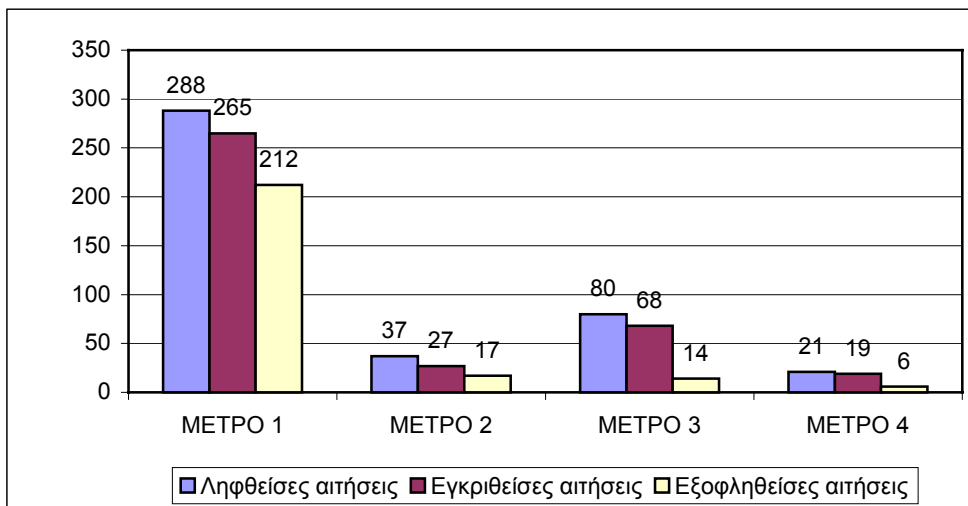
Η παραλαβή των αιτήσεων επενδυτικών ενισχύσεων άρχισε στις 11 Φεβρουαρίου 2002. Για το μέτρο 2, η παραλαβή των αιτήσεων επενδυτικών ενισχύσεων ξεκίνησε στις 26 Μαρτίου, για τα άλλα μέτρα η παραλαβή των αιτήσεων ολοκληρώθηκε στις 27 Σεπτεμβρίου 2002.

Στο πλαίσιο του προγράμματος SAPARD, το 2002, παραλήφθηκαν συνολικά 426 αιτήσεις, αριθμός διπλάσιος από τον αντίστοιχο του προηγούμενου έτους.

Για τις επενδύσεις σε γεωργικές εκμεταλλεύσεις παραλήφθηκαν 288 αιτήσεις, από τις οποίες εγκρίθηκαν οι 265. Για τη βελτίωση της μεταποίησης και εμπορίας γεωργικών και αλιευτικών προϊόντων, παραλήφθηκαν 37 αιτήσεις, από τις οποίες 27 εγκρίθηκαν ενώ για 17 αιτήσεις διενεργήθηκαν πληρωμές. Στο πλαίσιο της διαφοροποίησης των αγροτικών δραστηριοτήτων και της προώθησης μικρών επιχειρήσεων, παραλήφθηκαν 80 αιτήσεις, εκ των οποίων 68 εγκρίθηκαν και για 14 αιτήσεις διενεργήθηκαν πληρωμές. Στο πλαίσιο της ανάπτυξης και βελτίωσης των αγροτικών υποδομών, παραλήφθηκαν 21 αιτήσεις, εκ των οποίων 19 εγκρίθηκαν και για 6 διενεργήθηκαν πληρωμές.

Διάγραμμα 1 – Ληφθείσες, εγκριθείσες και εξοφληθείσες αιτήσεις

	METPO 1	METPO 2	METPO 3	METPO 4
Ληφθείσες αιτήσεις	288	37	80	21
Εγκριθείσες αιτήσεις	265	27	68	19
Εξοφληθείσες αιτήσεις	212	17	14	6

Το συνολικό ύψος των εγκριθεισών αιτήσεων ήταν της τάξεως των 194 εκατομμυρίων κορόνων Εσθονίας²¹ και οι πληρωμές ανήλθαν περίπου σε 163 εκατομμύρια κορόνες Εσθονίας. Το έτος 2001, τα αντίστοιχα ποσά ήσαν 124 και 6 εκατομμύρια κορόνες Εσθονίας.

Πρόοδος του προγράμματος

Ο συνολικός προϋπολογισμός του προγράμματος SAPARD για την περίοδο 2000-2002 ανήλθε περίπου σε 748 εκατομμύρια κορόνες Εσθονίας. Οι αναλήψεις υποχρεώσεων για την περίοδο 2001-2002 (το πρόγραμμα SAPARD ξεκίνησε το 2001 στην Εσθονία) ανήλθε σε 318 εκατομμύρια κορόνες Εσθονίας και οι ακυρωθείσες αναλήψεις υποχρεώσεων ανήλθαν σε 5 εκατομμύρια κορόνες Εσθονίας. Το πλεόνασμα του προϋπολογισμού ανήλθε σε 435 εκατομμύρια κορόνες Εσθονίας το έτος 2002. Ως εκ τούτου, η Εσθονία χρησιμοποίησε περίπου το 43% ενός τριετούς προϋπολογισμού σε ενάμισι έτος. Προκειμένου να αξιολογηθεί η πρόοδος του προγράμματος, πρέπει να σημειωθεί ότι η ενδιάμεση αξιολόγηση του συνολικού προγράμματος θα πραγματοποιηθεί κατά τη διάρκεια του 2003, συνεπώς είναι πολύ νωρίς για να συναχθούν καθολικά συμπεράσματα σε αυτό το στάδιο. Ωστόσο, βραχυπρόθεσμα μπορεί να θεωρηθεί ότι η πρόοδος του προγράμματος ήταν ικανοποιητική, και ότι το δεύτερο έτος παραλαβής αιτήσεων ήταν πιο επιτυχές σε σύγκριση με το 2001. Η πρόοδος ήταν διαφορετική για διαφορετικά μέτρα. Το πιο διαδεδομένο μέτρο είναι το δεύτερο, όπου οι εγκριθείσες αιτήσεις αντιστοιχούν στο 95% των ληφθεισών αιτήσεων και οι καταβληθείσες ενισχύσεις αντιστοιχούν σχεδόν στο 100%. Επίσης, για το μέτρο 1 οι αναλήψεις υποχρεώσεων ήσαν αρκετά ικανοποιητικές, ενώ το μέτρο 3 πρέπει να χρησιμοποιηθεί περισσότερο. Το μέτρο 4 χρησιμοποιείται λιγότερο - στο πλαίσιο του μέτρου καταβλήθηκε το 4% περίπου της ενίσχυσης. Για να βελτιωθεί η κατάσταση, το υπουργείο γεωργίας πραγματοποίησε συζητήσεις με τους κοινωνικούς εταίρους και έχει ήδη πραγματοποιήσει αλλαγές στα έντυπα μέτρων και στη σχετική νομοθεσία. Αλλαγές έγιναν σε διάφορες πτυχές, οι οποίες λειτουργούσαν ως εμπόδια στην αίτηση

²¹ 1 ευρώ = 15,6466 εσθονικές κορόνες (σταθερή ισοτιμία από την 1 Ιανουαρίου 1999).

για στήριξη (όπως η ανώτατη στήριξη της επένδυσης ανά δικαιούχο για το μέτρο 3 κλπ.). Επομένως, η κατάσταση αναμένεται να βελτιωθεί το 2003.

Επιτροπή παρακολούθησης

Η τρίτη συνάντηση της επιτροπής παρακολούθησης πραγματοποιήθηκε στις 26 Ιουλίου 2002. Όσον αφορά τις αλλαγές στα έντυπα μέτρων του προγράμματος SAPARD, τα μέλη συμφώνησαν και ενέκριναν τελικά όλες τις αλλαγές στο πρώτο, δεύτερο, τρίτο και τέταρτο έντυπο μέτρων του σχεδίου αγροτικής ανάπτυξης (εγκρίθηκαν από τη διαχειριστική αρχή).

Η επιτροπή παρακολούθησης αποφάσισε επίσης να εγκρίνει τα ακόλουθα νέα μέτρα: μέτρο 6, επενδυτικές ενισχύσεις για την ανακαίνιση και ανάπτυξη χωριών και μέτρο 8, επενδυτικές ενισχύσεις για την αναδάσωση. Το μέτρο 5, που αφορά την τεχνική βοήθεια, εγκρίθηκε κατά τη δεύτερη συνάντηση της επιτροπής παρακολούθησης.

Η επιτροπή STAR ενέκρινε όλες τις αλλαγές των τεσσάρων μέτρων και τα νέα έντυπα μέτρων τον Οκτώβριο του 2002. Ως εκ τούτου, η εθνική νομοθεσία για τα εν λόγω μέτρα βρίσκεται υπό εκπόνηση και η παραλαβή των αιτήσεων ξεκινά το πρώτο τρίμηνο του έτους 2003.

Στη συνεδρίαση της επιτροπής παρακολούθησης έγινε επίσης αναφορά στην προετοιμασία του μέτρου 7, που αφορά το γεωργοπεριβάλλον. Τα μέλη της επιτροπής παρακολούθησης αποφάσισαν ότι η προετοιμασία του έβδομου μέτρου θα συνεχιστεί. Επίσης, τα μέλη ενημερώθηκαν σχετικά με τις προετοιμασίες για την ενδιάμεση αξιολόγηση του προγράμματος SAPARD. Έως τον Δεκέμβριο του 2003 η επιτροπή παρακολούθησης αναμένεται να εγκρίνει την τελική έκθεση και να την υποβάλει στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

9.2 ΒΟΥΛΓΑΡΙΑ

Πρόοδος στην εκτέλεση του SAPARD

Το δημόσιο ταμείο «Γεωργία» εγκρίθηκε ως ο βουλγαρικός οργανισμός SAPARD στις 15 Μαΐου 2001, κατόπιν αποφάσεως της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την ανάθεση της διαχείρισης της ενίσχυσης στο πλαίσιο των τριών κύριων μέτρων, που στοχεύουν σε ιδιώτες δικαιούχους, του βουλγαρικού εθνικού σχεδίου για τη γεωργία και την αγροτική ανάπτυξη στο πλαίσιο του SAPARD: μέτρο 1.1. «Επενδύσεις σε γεωργικές εκμεταλλεύσεις»· μέτρο 1.2. «Βελτίωση της μεταποίησης και εμπορίας γεωργικών και αλιευτικών προϊόντων»· μέτρο 2.1. «Ανάπτυξη και διαφοροποίηση των οικονομικών δραστηριοτήτων για την εξασφάλιση εναλλακτικού εισοδήματος». Από την έναρξη εκτέλεσης του προγράμματος έως την 31η Δεκεμβρίου 2002, πραγματοποιήθηκαν δεκαπέντε συναντήσεις της επιτροπής επιλογής έργων. Ένας συνολικός αριθμός 298 αιτήσεων έργων που αντιστοιχούν σε 107 888 836,05 ευρώ εγκρίθηκαν για ενίσχυση στο πλαίσιο των μέτρων. Ο αριθμός των έργων που ολοκληρώθηκαν και έλαβαν επιστροφές ανήλθε σε 106, ήτοι επιδότηση ύψους 4 499 142,50 ευρώ (Πίνακας 1).

Πίνακας 1 – Εγκριθέντα και ολοκληρωθέντα έργα ανά μέτρο έως την 31η Δεκεμβρίου 2002 (ευρώ)

Μέτρο	Αριθμός εγκριθέντων έργων	Συνολικό επιλέξιμο κόστος που διέθεσε ο οργανισμός SAPARD	Σύνολο ολοκληρωθέντων έργων	Συνολική καταβληθείσα επιδότηση (50% των επιλέξιμων δαπανών)
Μέτρο 1.1	205	44 821 825,00	89	9 543 344,60
Μέτρο 1.2	65	59 330 145,72	13	4 784 455,17
Μέτρο 2.1	28	3 736 865,33	4	171 342,73
Σύνολο	298	107 888 836,05	106	14 499 142,50 ²²

Η σημαντική πρόοδος που επιτεύχθηκε στην εφαρμογή του προγράμματος και τα διδάγματα που λήφθηκαν υπόψη είχαν ως αποτέλεσμα την επέκταση και τη διατήρηση επαρκούς ικανότητας όσον αφορά τη διαχείριση των κονδυλίων της ΕΕ. Ο οργανισμός SAPARD αξιοποίησε τις εμπειρίες που απεκόμισε προκειμένου να ενισχύσει την απορρόφηση των κονδυλίων SAPARD, ούτως ώστε να αξιοποιηθεί πλήρως η χορηγηθείσα οικονομική ενίσχυση.

Ένα βασικό βήμα προς τη βελτίωση της απορρόφησης των κονδυλίων SAPARD έγινε με τις τροπολογίες στα διατάγματα 14, 15 και 16 για τους όρους και τις συνθήκες χορήγησης της ενίσχυσης SAPARD. Η επίσημη έγκριση αυτών των τροπολογιών συνεπάγεται την πρακτική εφαρμογή των αποφάσεων που λήφθηκαν κατά τη συνάντηση της επιτροπής παρακολούθησης, η οποία πραγματοποιήθηκε τον Ιούνιο του 2002, καθώς και την εφαρμογή ορισμένων τροποποιήσεων στις διαδικασίες του οργανισμού SAPARD, που δρομολόγησε το δημόσιο ταμείο «Γεωργία» και εγκρίθηκαν από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Η βασική τροποποίηση αφορά έργα που έχουν τεχνικές ελλείψεις στα έντυπα αιτήσεων. Αλλάζοντας την έως τώρα ακολουθούμενη μέθοδο, δόθηκε στους αιτούντες μία περίοδος 10 ημερών για να διορθώσουν αυτές τις ελλείψεις, με την παρέλευση της οποίας ολοκληρώνεται η διαδικασία επεξεργασίας των αιτήσεων. Κατ' αυτόν τον τρόπο οι αιτούντες δεν χρειάστηκε να υποβάλουν εκ νέου αιτήσεις και οι προθεσμίες έγκρισης των αιτήσεων έργων μειώθηκαν. Κατόπιν διαβουλεύσεων με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, ο αριθμός των συναντήσεων της επιτροπής επιλογής ανά έτος αυξήθηκε από 6 σε 12²³.

Ο οργανισμός SAPARD κατέβαλλε διαρκώς προσπάθειες για να βελτιώσει την απορρόφηση των κονδυλίων, κυρίως μέσω της κατάρτισης για όλες τις μονάδες του οργανισμού με στόχο τη διατήρηση υψηλού επαγγελματικού επιπέδου για το προσωπικό του οργανισμού, σεμιναρίων για δυνητικούς αιτούντες με τη συμμετοχή προσωπικού από τις περιφερειακές διευθύνσεις του δημόσιου ταμείου «Γεωργία» και από το υπουργείο γεωργίας και Δασοκομίας, επεξεργασίας κάθε αίτησης όσο το δυνατόν ταχύτερα ώστε το χρονικό διάστημα ανάμεσα στη συμπλήρωση των αιτήσεων και στην τελική έγκρισή τους να είναι όσο το δυνατόν μικρότερο, διαρκούς επιθεώρησης των εγκριθέντων έργων με στόχο τον έλεγχο της προόδου τους και τη διευκόλυνση των δικαιούχων ιδίως ενόψει της επιστροφής της επιδότησης.

Επιπλέον, τα μνημόνια που συνάφθηκαν με 20 εμπορικές τράπεζες με στόχο τη συνεργασία για την εφαρμογή του SAPARD επηρέασαν ευνοϊκά τη στάση των τραπεζών όσον αφορά την πίστωση έργων στο πλαίσιο του προγράμματος. Κατά τη διάρκεια του 2002, ο αριθμός των εγκριθεισών αιτήσεων έργων από την επιτροπή επιλογής αυξήθηκε σταθερά. Το γεγονός αυτό

²² Το ποσό σε € υπολογίζεται με βάση τη σταθερή τιμή συναλλάγματος 1,95583 BGN/ευρώ.

²³ Δεν έγινε καμία χρήση της τροποποίησης στο χρονοδιάγραμμα του έτους 2002, μέσω της ΕΧΣ 2002, του άρθρου 5 παράγραφος 1 σημείο β, Παράρτημα Α της ΠΕΧΣ.

αποδεικνύει ότι η διοικητική ικανότητα του οργανισμού ενισχύθηκε και ότι η διαδικασία είναι επαρκής.

Οι εργασίες προετοιμασίας για την έγκριση άλλων έξι μέτρων και ενός υπο-μέτρου που στοχεύει στους δημόσιους δικαιούχους ολοκληρώθηκαν και η εθνική έγκριση υπεγράφη. Στο υπουργείο γεωργίας και δασοκομίας συστάθηκαν ομάδες εργασίας προκειμένου να προετοιμάσουν διατάγματα για την εφαρμογή των εν λόγω μέτρων.

Πρόοδος στις ενέργειες παρακολούθησης, αξιολόγησης και διαφήμισης στο πλαίσιο του προγράμματος SAPARD

i) Συναντήσεις της επιτροπής παρακολούθησης SAPARD

Το 2002, η επιτροπή παρακολούθησης SAPARD πραγματοποίησε δύο επιπλέον τακτικές συναντήσεις. Η τρίτη συνάντηση της επιτροπής παρακολούθησης πραγματοποιήθηκε στις 28 Ιουνίου 2002. Η επιτροπή επανεξέτασε την πρόοδο εφαρμογής του προγράμματος με βάση τα δεδομένα παρακολούθησης για τα τρία εγκριθέντα μέτρα. Επίσης, επανεξετάστηκαν οι δείκτες παρακολούθησης για τα επόμενα υπό προετοιμασία για έγκριση επτά μέτρα. Τα μέλη της επιτροπής ενημερώθηκαν επίσης για την αποστολή των εκπροσώπων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής στον οργανισμό SAPARD νωρίτερα τον ίδιο χρόνο, οι οποίοι διαπίστωσαν ότι δεν υπάρχουν ουσιαστικές ελλείψεις στην εφαρμογή του προγράμματος. Η τέταρτη συνάντηση της επιτροπής παρακολούθησης πραγματοποιήθηκε στις 10 Δεκεμβρίου 2002. Η Επιτροπή ενέκρινε τις τελικές εκδόσεις του μέτρου 1.6 «Διαχείριση υδάτινων πόρων» και του μέτρου 1.3. «Ανάπτυξη φιλικών στο περιβάλλον γεωργικών πρακτικών και δραστηριοτήτων» και επανεξέτασε την πρόοδο εκτέλεσης των εγκριθέντων μέτρων. Η επιτροπή ενημερώθηκε για προβλήματα που συνδέονται με την επιστροφή των ολοκληρωθέντων έργων και την πρόοδο στην ανάληψη των διαθέσιμων στο πλαίσιο των προϋπολογισμών SAPARD κονδυλίων για τα έτη 2000 και 2001. Η Επιτροπή ενημερώθηκε επίσης σχετικά με τις προετοιμασίες για την ενδιάμεση αξιολόγηση του SAPARD, ιδίως με στόχο τη συμμετοχή των κοινωνικών και οικονομικών εταίρων στην εκτέλεσή του. Η Επιτροπή συζήτησε τις προτάσεις που υπέβαλαν οι διαρκείς ομάδες εργασίας για τροποποιήσεις στα εγκριθέντα μέτρα. Οι προτεινόμενες τροποποιήσεις εγκρίθηκαν και μαζί με τις τελικές εκδόσεις των μέτρων 1.3 και 1.6 περιλήφθηκαν στο πακέτο τροποποιήσεων για τη βουλγαρική γεωργία και το αναπτυξιακό σχέδιο στο πλαίσιο του SAPARD. Η έγκρισή του προβλέπεται να δοθεί από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή το πρώτο εξάμηνο του 2003.

Σύμφωνα με τον εσωτερικό κανονισμό της επιτροπής, οι συναντήσεις των δύο διαρκών ομάδων εργασίας για τα εγκριθέντα μέτρα προηγήθηκαν των συναντήσεων της Επιτροπής. Οι ομάδες εργασίας εισήγαγαν σειρά προτάσεων για τροποποιήσεις στα μέτρα, όπως σημειώθηκε ανωτέρω, με στόχο τη διευκόλυνση της εφαρμογής του προγράμματος.

ii) Προετοιμασίες για την ενδιάμεση αξιολόγηση του SAPARD στη Βουλγαρία

Λαμβάνοντας υπόψη την πολυπλοκότητα της ενδιάμεσης αξιολόγησης και το χρόνο που απαιτείται για την προετοιμασία των διαδικασιών επιλογής ενός αξιολογητή και για τη διενέργεια της ίδιας της αξιολόγησης, η επιτροπή παρακολούθησης στη δεύτερη συνάντησή της ενέκρινε τη σύσταση συντονιστικής επιτροπής για να επιβλέπει τις προετοιμασίες για την αξιολόγηση. Σύμφωνα με τους κανόνες για τις δημόσιες συμβάσεις της ΕΚ για τα προενταξιακά προγράμματα, η συντονιστική επιτροπή δρομολόγησε μία περιορισμένη διεθνή διαδικασία προκηρύξεων. Στις 30 Ιουλίου 2002, δημοσιεύτηκε μία πρόβλεψη συμβάσεων στην Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κυβερνήσεων, και στις 17 Σεπτεμβρίου 2002 κοινοποιήθηκε μία δημοσίευση προκηρύξεων. Από τους 31 αιτούντες που έστειλαν επιστολές εκδήλωσης ενδιαφέροντος, 8 επιλέχθηκαν σε πρώτη φάση έως τα μέσα Νοεμβρίου 2002. Εν τω μεταξύ, οι βασικές πτυχές του φακέλου «αξιολόγηση προκηρύξεων» επανεξετάστηκαν από τη συντονιστική επιτροπή και ο φάκελος έκλεισε σύμφωνα με τις οδηγίες της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τις συμβάσεις υπηρεσιών που συνάπτονται στα πλαίσια της κοινοτικής συνεργασίας υπέρ των τρίτων χωρών.

iii) Διαφημιστική εκστρατεία SAPARD

Η διαφημιστική εκστρατεία στο πλαίσιο του SAPARD συνεχίστηκε χρησιμοποιώντας όλες τις πιθανές μεθόδους και τα μέσα μαζικής ενημέρωσης. Ωστόσο, οι προσπάθειες εστιάστηκαν στα σεμινάρια ενημέρωσης με την άμεση συμμετοχή των δυνητικών αιτούντων στο πλαίσιο του προγράμματος. Αξιωματούχοι του υπουργείου γεωργίας και δασοκομίας, του οργανισμού SAPARD και των περιφερειακών γραφείων τους παρακολούθησαν συστηματικά, ως ομιλητές, σεμινάρια σε ολόκληρη τη χώρα. Προκειμένου να ενισχυθεί περαιτέρω η διαφημιστική εκστρατεία όσον αφορά την ευαισθητοποίηση του κοινού καθώς και την επερχόμενη έγκριση των επτά μέτρων που θα διευρύνουν το πεδίο της διαφημιστικής προσπάθειας καλύπτοντας νέους αιτούντες και τομείς, η επιτροπή παρακολούθησης ενέκρινε μία στρατηγική ενημέρωσης για το SAPARD έως τα τέλη Δεκεμβρίου 2002, που συνεπάγεται τη χρήση ενός ευρέος φάσματος μεθόδων μετάδοσης πληροφοριών – σεμινάρια, φόρουμ συζητήσεων, έντυπο υλικό, Διαδίκτυο, προωθητικές ταινίες κλπ.

9.3 ΛΙΘΟΥΑΝΙΑ

Συνολικά, κατά τη διάρκεια εφαρμογής του προγράμματος το 2002, καταχωρήθηκαν 594 αιτήσεις που αντιστοιχούν σε 187 575 000 ευρώ στήριξης SAPARD στη Λιθουανία. Οι πιο ενεργοί αιτούντες συμμετείχαν στο μέτρο 1 «Επενδύσεις σε γεωργικές εκμεταλλεύσεις» και στο μέτρο 4 «Βελτίωση των αγροτικών υποδομών». Ο αριθμός των υποβληθεισών αιτήσεων για το μέτρο 1 ανήλθε σε 204 (άνω του 1/3 των συνολικών υποβληθεισών αιτήσεων). Πιο έντονη ζήτηση για στήριξη σημειώθηκε στο πλαίσιο του μέτρου 2 «Βελτίωση της μεταποίησης και εμπορίας γεωργικών και αλιευτικών προϊόντων», όπου υποβλήθηκαν αιτήσεις ύψους 104 εκατομμυρίων ευρώ (περίπου 2/3 από το συνολικό αιτηθέν ποσό).

Συνολική ζήτηση για στήριξη SAPARD (χιλιάδες ευρώ) και αριθμός αιτήσεων το 2002

Μέτρο 1	Μέτρο 2	Μέτρο 3	Μέτρο 4	Μέτρο 7	Σύνολο
36 057 (204)	104 469 (69)	17 930 (96)	28 651 (171)	1 068 (54)	187 575 (594)

Η μέση αξία των υποβληθεισών αιτήσεων υπερβαίνει τα 600 000 ευρώ και κυμαίνεται από 1 000 (μέτρο 7 «Επαγγελματική κατάρτιση») έως 11 εκατομμύρια ευρώ (μέτρο 2). Οι διαφορές μεταξύ των μέτρων οφείλονται στη φύση ενός μοναδικού έργου (π.χ. τα έργα στο μέτρο 2 είναι πιο πολύπλοκα και απαιτούν υψηλότερες επενδύσεις από ένα μοναδικό έργο στο πλαίσιο του μέτρου 1) και στη μέγιστη αξία στήριξης (η μέγιστη αξία στο μέτρο 2 ανέρχεται σε 5 εκατομμύρια ευρώ, ενώ στο μέτρο 4 σε 250 000 ευρώ).

Στο τέλος του 2002 καταχωρήθηκε υψηλός αριθμός αιτήσεων, ενώ λόγω των πολύπλοκων διαδικασιών αξιολόγησης, αξιολογήθηκαν πλήρως 381 αιτήσεις. Συνολικά, εγκρίθηκαν 227 αιτήσεις, ενώ το συνολικό δεσμευθέν ποσό της στήριξης SAPARD ανήλθε σε 70 665 εκατομμύρια ευρώ.

Το 2002, απορρίφθηκαν 130 αιτήσεις. Οι κυριότεροι λόγοι για τους οποίους υποβληθείσες αιτήσεις απορρίφθηκαν ως μη επιλέξιμες είναι οι εξής:

1. δεν συνάδουν πλήρως με τα κριτήρια που καθορίζουν μία οικονομικά βιώσιμη επιχείρηση (μέτρα 1 και 2)·
2. δεν καλύπτουν τις απαιτήσεις του τελικού δικαιούχου (μέτρο 3 «Ανάπτυξη και διαφοροποίηση των οικονομικών δραστηριοτήτων για την εξασφάλιση εναλλακτικού εισοδήματος»)·

3. περιορισμένο χρονικό εύρος για την υποβολή αίτησης (μία φορά ανά 3 έτη), όχι ιδιαίτερα ενεργοί δυνητικοί δικαιούχοι, π.χ. γεωργοί, αγροτικός πληθυσμός και κοινότητες (μέτρο 4).

Προκειμένου να διευκολυνθεί η έγκριση περισσότερων αιτήσεων, δρομολογήθηκε μία σειρά ενεργειών. Καταρχάς, η επιτροπή παρακολούθησης άλλαξε ορισμένα κριτήρια επιλεξιμότητας. Επιπλέον, ο υπουργός Γεωργίας, μέσω διατάγματος, τροποποίησε τον ορισμό της οικονομικής βιωσιμότητας και ο οργανισμός SAPARD εισήγαγε μία σειρά διαφημιστικών δράσεων με στόχο να καταστήσει σαφείς τις τροποποιημένες απαιτήσεις και τα κριτήρια σε όλους τους δυνητικούς αιτούντες.

Δεσμευθείσα στήριξη SAPARD (χιλιάδες ευρώ) και αριθμός εγκριθέντων έργων το 2002

Μέτρο 1	Μέτρο 2	Μέτρο 3	Μέτρο 4	Μέτρο 7	Σύνολο
19 037 (100)	42 631 (25)	2 631 (16)	5 629 (39)	737 (47)	70 665 (227)

Η μεγαλύτερη αναλογία της δεσμευθείσας στήριξης διοχετεύθηκε στο μέτρο 2 – 42,6 εκατομμύρια ευρώ (136% του διαθέσιμου ποσού). Αυτό οφείλεται στο γεγονός ότι οι δυνητικοί δικαιούχοι στο αντίστοιχο μέτρο είναι οι πιο ενεργοί: δεσμεύτηκαν πριν από την ημερομηνία ένταξης να εφαρμόσουν τα κοινοτικά περιβαλλοντικά, κτηνιατρικά πρότυπα και τα πρότυπα για την ορθή μεταχείριση των ζώων και την ασφάλεια των τροφίμων.

Η μικρότερη ζήτηση για στήριξη σημειώθηκε στο μέτρο 4 – 5,6 εκατομμύρια ευρώ (41%). Ο λόγος είναι η παραπλανητική προσδοκία ότι τα κονδύλια στο εν λόγω μέτρο είναι τα πρώτα που θα χρησιμοποιηθούν (γι' αυτό στον προϋπολογισμό του 2000 οι πιστώσεις για το εν λόγω μέτρο είναι τριπλάσιες).

Χρησιμοποίηση των πιστώσεων SAPARD για την περίοδο 2000-2001 (χιλιάδες ευρώ)

	Μέτρο 1	Μέτρο 2	Μέτρο 3	Μέτρο 4	Μέτρο 7	Σύνολο
Χορηγηθείσες	28 726	31 333	4 773	13 855	1 420	80 107
Δεσμευθείσες	19 037	42 631	2 631	5 629	737	70 665
Αναλογία	66%	136%	55%	41%	52%	88%

Το 2002, ο οργανισμός SAPARD άρχισε να καταβάλει τα κονδύλια SAPARD στους τελικούς δικαιούχους. Έγιναν 107 πληρωμές σε δικαιούχους: το συνολικό ποσό που καταβλήθηκε ανήλθε σε 9 828 εκατομμύρια ευρώ (7 371 εκατομμύρια ευρώ – κοινοτική στήριξη, 2 457 εκατομμύρια ευρώ – εθνική συγχρηματοδότηση).

Η καταβληθείσα στήριξη SAPARD (κοινοτική στήριξη) το 2002 (χιλιάδες ευρώ)

Μέτρο 1	Μέτρο 2	Μέτρο 3	Μέτρο 4	Μέτρο 7	Σύνολο
3 979 (2 984)	3 755 (2 816)	1 326 (995)	637 (478)	131 (114)	9 828 (7 371)

Οι δικαιούχοι άρχισαν να υλοποιούν τα έργα το έτος 2002. Φυσικά, αιτήσεις υποβλήθηκαν μόνο για πληρωμές σε δόσεις. Δεκαέξι έργα ολοκληρώθηκαν πλήρως και έλαβαν τις τελικές πληρωμές.

Ολοκληρωθέντα έργα (καταβληθείσα στήριξη SAPARD) το 2002 (χιλιάδες ευρώ)

Μέτρο 1	Μέτρο 2	Μέτρο 3	Μέτρο 4	Μέτρο 7	Σύνολο
4 (786)	0 (0)	3 (625)	3 (64)	6 (27)	16 (1 502)

Δεκαέξι έργα υλοποιήθηκαν πλήρως, τουτέστιν είναι πολύ νωρίς για να αξιολογηθεί η αποτελεσματικότητα του προγράμματος. Μόνο μερικοί δείκτες προόδου, όπως «αριθμός

στηριχθέντων έργων» και «συνολικό δημόσιο κόστος του στηριζόμενου έργου» μπορούν να μετρηθούν και προσφέρονται για εξέταση. Λαμβάνοντας υπόψη τους αντίστοιχους δείκτες προόδου που παρείχε το πρόγραμμα Γεωργία και Αγροτική Ανάπτυξη, τα μέτρα 2 και 7 υλοποιήθηκαν εντατικά.

9.4 ΛΕΤΤΟΝΙΑ

Το 2002 είναι το πρώτο ολοκληρωμένο έτος εφαρμογής του SAPARD στη Λεττονία. Ήταν ιδιαίτερα σημαντικό για τις διοικητικές δομές της χώρας να αποκτήσουν εμπειρία στη διαχείριση στην πράξη κονδυλίων της ΕΕ. Παρότι μέχρι το τέλος του 2002 δεσμεύτηκε μόνο το 66% της διαθέσιμης χρηματοδότησης, ο αριθμός των εγκριθέντων έργων ήταν υψηλός, ιδίως λόγω της έντονης δραστηριότητας στο μέτρο 1.1 «Εκσυγχρονισμός γεωργικών μηχανημάτων, εξοπλισμού και κατασκευή κτιρίων» και 3.1 «Ανάπτυξη και διαφοροποίηση οικονομικών δραστηριοτήτων για την εξασφάλιση εναλλακτικού εισοδήματος». Επομένως, η χρηματοδότηση SAPARD διανεμήθηκε σε ευρύ φάσμα αιτούντων. Μεγάλες προσπάθειες καταβλήθηκαν προκειμένου να ενημερωθεί το κοινό σχετικά με τις διαθέσιμες χρηματοδοτήσεις, ενώ πραγματοποιήθηκαν διαβουλεύσεις και συζητήσεις με κοινωνικοοικονομικούς εταίρους.

Οι γενικοί όροι των αιτήσεων και οι προθεσμίες των έργων δημοσιεύονται από την υπηρεσία αγροτικής στήριξης στην επίσημη εφημερίδα «Latvijas Vēstnesis» και στην εφημερίδα «Lauku Avīze». Τα περιφερειακά μέσα ενημέρωσης συνέβαλαν στη γενική πληροφόρηση και στην ενίσχυση της ευαισθητοποίησης.

Στο πλαίσιο του δανο-λεττονικού έργου «Βοήθεια στην εκτέλεση του προγράμματος SAPARD» για τους δυνητικούς δικαιούχους παρασχέθηκαν ειδικές «Πληροφορίες σχετικά με τα προενταξιακά μέτρα για τη γεωργία και την αγροτική ανάπτυξη», ενώ οργανώθηκαν σεμινάρια ενημέρωσης. Όλες οι σχετικές πληροφορίες για τις απαιτήσεις και ιδίως για τους όρους του προγράμματος, οι σχεδιαζόμενες και οι τρέχουσες τροποποιήσεις δημοσιεύονται τακτικά στην ιστοθέση του υπουργείου www.zm.gov.lv, στο δικτυακό τόπο της υπηρεσίας αγροτικής στήριξης (RSS) www.lad.gov.lv, και στην ιστοθέση του λεττονικού συμβουλευτικού κέντρου για τη γεωργία (Latvian Agricultural Advisory Center (LAAC)) - www.llkc.lv.

Το ανωτέρω κέντρο και το λεττονικό κοινό συμβουλευτικό συμβούλιο γεωργίας (Latvian Agricultural Joint Consultative Council) συμμετέχουν στην ενημέρωση και στην εκστρατεία κατάρτισης, ενώ συνδράμουν στην εκπόνηση των έργων SAPARD.

Στη διεύθυνση <http://qr.llkc.lv.quickplace/sapard/> δημιουργήθηκε ένα φόρουμ για συζητήσεις και ερωτήσεις σχετικά με το SAPARD. Αυτός ο αμφίδρομος δικτυακός τόπος που παρέχει πληροφορίες για το SAPARD «Ερωτήσεις και απαντήσεις» δημιουργήθηκε σε συνεργασία με το υπουργείο γεωργίας, την υπηρεσία αγροτικής στήριξης και το λεττονικό συμβουλευτικό κέντρο για τη γεωργία.

Για τους διοικητικούς φορείς ήταν πρόκληση να εφαρμόσουν στην πράξη τους όρους του προγράμματος SAPARD, της πολυετούς χρηματοδοτικής συμφωνίας και των αντίστοιχων κανονισμών της ΕΕ. Το υπουργείο γεωργίας, ως διαχειριστικό όργανο, ανέλαβε ένα από τα σημαντικότερα καθήκοντα, δηλαδή να διασφαλίσει την επιτυχή εκτέλεση του SAPARD. Τα προβλήματα, όσον αφορά την εκτέλεση του SAPARD, που εντοπίστηκαν κατά τη διάρκεια εφαρμογής του προγράμματος, διορθώθηκαν μέσω τροποποιήσεων στο πρόγραμμα SAPARD, στις διαδικασίες και στην εθνική νομοθεσία. Η διαδικασία είναι υπό εξέλιξη και θα συνεχιστεί μέχρι το πέρας του προγράμματος SAPARD.

Επίσης, καταβλήθηκαν μεγάλες προσπάθειες για να επιτευχθεί η έγκριση των μέτρων SAPARD που δεν είχαν ακόμη εγκριθεί. Κατά τη διάρκεια του έτους 2003, η επιτροπή παρακολούθησης ενέκρινε το υποστηρικτικό μέτρο 2. «Τεχνική βοήθεια» μέτρο 1.2. «Αναδασμός γης». Το υπουργείο γεωργίας υποχρεώθηκε να λάβει έγκριση από την Επιτροπή. Η επιτροπή

παρακολούθησης ενέκρινε σε πρώτη φάση τα μέτρα 5.1. «Διατήρηση της βιο-ποικιλότητας και του αγροτικού τοπίου» και 5.2. «Μείωση των γεωργικών όμβριων απορροών» και υποχρέωσε το υπουργείο γεωργίας να εκπονήσει λεπτομερείς απαιτήσεις για την εφαρμογή των εν λόγω μέτρων. Σήμερα, τα γεωργοπεριβαλλοντικά προγράμματα έχουν εγκριθεί από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και οι διοικητικές διαδικασίες βρίσκονται υπό προετοιμασία. Η έγκριση των γεωργοπεριβαλλοντικών προγραμμάτων είναι ιδιαίτερα σημαντική όσον αφορά την ένταξη στην ΕΕ, όπου το γεωργοπεριβάλλον αποτελεί βασικό στοιχείο του προγραμματισμού για την αγροτική ανάπτυξη.

Δυστυχώς δεν υποβλήθηκαν έργα στο πλαίσιο του υποστηρικτικού μέτρου «Επαγγελματική κατάρτιση». Αυτό το μέτρο είναι σημαντικό για τη συνολική επιτυχία του προγράμματος SAPARD. Το υπουργείο γεωργίας σε συνεργασία με τους εταίρους του επιχειρεί να βρει λύση και ευελπιστεί ότι κατά τη διάρκεια του 2003 θα πραγματοποιηθούν τα πρώτα έργα στο πλαίσιο του εν λόγω μέτρου.

Ωστόσο, το πρόγραμμα SAPARD αρχίζει να εφαρμόζεται με εντονότερο ρυθμό και το έτος 2003 προβλέπεται ως το πλέον ενεργό στη Λεττονία. Το ενδιαφέρον για το πρόγραμμα αυξάνεται και ο αξιοσημείωτος αριθμός των 313 αιτήσεων για τον πρώτο γύρο τον Ιανουάριο 2003 μαρτυρεί ότι η Λεττονία θα είναι σε θέση να απορροφήσει τους διαθέσιμους πόρους.

9.5 ΤΣΕΧΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Στην Τσεχική Δημοκρατία, το πρόγραμμα SAPARD δρομολογήθηκε στις 15 Απριλίου 2002. Οι περιφερειακές υπηρεσίες καθώς και οι δυνητικοί δικαιούχοι ήσαν προετοιμασμένοι, διότι το 2001 και στις αρχές του 2002 οργανώθηκαν σε μεγάλη κλίμακα προπαρασκευαστικές εργασίες και διαβουλεύσεις σχετικά με τη διοίκηση του προγράμματος SAPARD, καθώς και σεμινάρια που παρείχαν πληροφορίες σχετικά με τα μέτρα και τους διοικητικούς κανόνες του προγράμματος. Το 2002, η ανάθεση διαχείρισης στον οργανισμό SAPARD περιελάμβανε επτά από τα εννέα μέτρα του προγράμματος SAPARD.

Το 2002, πραγματοποιήθηκαν τρεις προσκλήσεις υποβολής αιτήσεων στην Τσεχική Δημοκρατία. Ο υψηλός αριθμός των αιτήσεων μαρτυρεί το έντονο ενδιαφέρον για το πρόγραμμα SAPARD στη χώρα.

Η πρώτη πρόσκληση για την υποβολή αιτήσεων άρχισε στις 15 Απριλίου και έληξε στις 15 Μαΐου 2002. Συνολικά υποβλήθηκαν 881 αιτήσεις για οικονομική ενίσχυση. Η εθνική επιτροπή επιλογής SAPARD πρότεινε τη χρηματοδότηση 465 έργων από το πρόγραμμα, τα οποία αντιστοιχούν σε συνολική οικονομική ενίσχυση 49 εκατομμυρίων ευρώ. Δεδομένου ότι δύο αιτούντες κατήγγειλαν τη σύμβαση, υπεγράφησαν 463 συμβάσεις μεταξύ του γενικού διευθυντή του οργανισμού SAPARD και των δικαιούχων.

Η δεύτερη πρόσκληση για υποβολή αιτήσεων άρχισε στις 25 Σεπτεμβρίου και έληξε στις 6 Νοεμβρίου 2002. Συνολικά, υποβλήθηκαν 908 αιτήσεις για οικονομική ενίσχυση. Η εθνική επιτροπή επιλογής SAPARD πρότεινε 435 έργα για χρηματοδότηση από το πρόγραμμα που αντιστοιχούν σε συνολική οικονομική ενίσχυση 45 εκατομμυρίων ευρώ.

Τον Αύγουστο του 2002, η Τσεχική Δημοκρατία επλήγη από μία έκτακτη φυσική καταστροφή και ήταν μία από τις πιο σοβαρά πληγείσες από τις πλημμύρες χώρες της Ευρώπης. Χάρη στις προσπάθειες της ΓΔ Γεωργίας και της Επιτροπής, προτάθηκαν αλλαγές στον Κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1268/1999 του Συμβουλίου και τροποποιήσεις στην πολυετή χρηματοδοτική συμφωνία, που έγιναν αντικείμενο διαπραγματεύσεων και τελικά εγκρίθηκαν στις 18 Νοεμβρίου 2002 από την επιτροπή STAR. Η πρόσκληση για υποβολή αιτήσεων που συνδέονται με τις πλημμύρες, υπό απλοποιημένες συνθήκες, πραγματοποιήθηκε την περίοδο 2 έως 13 Δεκεμβρίου 2002 για αιτούντες από αυτές τις περιοχές NUTS II που επλήγησαν άμεσα από τις πλημμύρες – Πράγα,

Κεντρική, Βορειοδυτική, Νοτιοδυτική και Νοτιοανατολική Βοημία. Συνολικά, παραλήφθηκαν 190 αιτήσεις για οικονομική ενίσχυση.

Η Τσεχική Δημοκρατία κατέβαλε σημαντικές προσπάθειες προκειμένου να αυξήσει τον αριθμό των μέτρων που καλύπτονται από μία απόφαση ανάθεσης διαχείρισης. Στις 24 Ιουλίου 2002, το μέτρο «Μέθοδοι γεωργικής παραγωγής με στόχο την προστασία του περιβάλλοντος και τη διαφύλαξη της υπαίθρου» εγκρίθηκε ομόφωνα από την επιτροπή STAR. Στις 2-5 Δεκεμβρίου 2002 πραγματοποιήθηκε μία αποστολή ελέγχου από εκπροσώπους της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για το μέτρο 2.3. Στις 18 Νοεμβρίου 2002, το μέτρο «Επαγγελματική κατάρτιση» εγκρίθηκε ομόφωνα από την επιτροπή STAR.

Όσον αφορά την επιλογή του καταλληλότερου αξιολογητή, συστάθηκε μία συντονιστική επιτροπή για την αξιολόγηση του προγράμματος SAPARD. Η συντονιστική επιτροπή συγκροτείται από μέλη της διυπηρεσιακής ομάδας λήψης αποφάσεων της διαχειριστικής αρχής και από δύο επιπλέον εμπειρογνώμονες, εκπροσώπους του Ερευνητικού Ινστιτούτου Αγροτικής Οικονομίας και της Στατιστικής Υπηρεσίας της Τσεχικής Δημοκρατίας. Η διαδικασία προκήρυξης δρομολογήθηκε τον Σεπτέμβριο του 2002.

Το 2002, πραγματοποιήθηκαν δύο συναντήσεις της επιτροπής παρακολούθησης SAPARD. Τα μέλη της επιτροπής ενημερώθηκαν σχετικά με την πρόοδο του προγράμματος SAPARD όχι μόνο στο σύνολο της χώρας, αλλά και σε επίπεδο περιφερειών. Η επιτροπή συζήτησε και ενέκρινε όλα τα σχετικά έγγραφα σύμφωνα με την πολυετή χρηματοδοτική συμφωνία.

Καθ' όλη τη διάρκεια του έτους πραγματοποιήθηκαν μεγάλες διαφημιστικές εκστρατείες. Σε συνεργασία με τη διαχειριστική αρχή, η τσεχική τηλεόραση προετοίμασε και μετέδωσε τρία τηλεοπτικά προγράμματα για το SAPARD – «Οι Τσέχοι για την Ευρώπη», «Η Ευρώπη για τους Τσέχους» και «Τα πρώτα έργα που συγχρηματοδοτήθηκαν από το πρόγραμμα SAPARD» το 2002. Επίσης, κυκλοφόρησαν φυλλάδια και άλλες εκδόσεις με τίτλο, για παράδειγμα: «Το πρόγραμμα SAPARD στην Τσεχική Δημοκρατία», «Οδηγίες για τους αιτούντες οικονομική ενίσχυση από το πρόγραμμα SAPARD», «Αίτηση για οικονομική ενίσχυση από το πρόγραμμα SAPARD», «Οι κανόνες που διέπουν τους όρους χορήγησης χρηματοδότησης για έργα στο πλαίσιο του προγράμματος SAPARD» στην τσεχική γλώσσα και η δίγλωσση έκδοση «Ετήσια έκθεση για το πρόγραμμα SAPARD στην Τσεχική Δημοκρατία το 2001». Επίσης, τυπώθηκαν τόσο στην τσεχική όσο και στην αγγλική γλώσσα διαφημιστικά φυλλάδια για το πρόγραμμα SAPARD που καλύπτουν όλα τα μέτρα, ενώ στο κυριότερο εβδομαδιαίο έντυπο για τη γεωργία δημοσιεύτηκε σειρά άρθρων για τις εμπειρίες από το πρόγραμμα SAPARD στην Τσεχική Δημοκρατία. Το πρόγραμμα SAPARD προωθήθηκε στις τρεις σημαντικότερες αγροτικές εκθέσεις της χώρας.

Όλες οι βασικές πληροφορίες για το πρόγραμμα SAPARD, στην τσεχική καθώς και στην αγγλική γλώσσα, είναι διαθέσιμες στην ιστοθέση του οργανισμού SAPARD: www.sapard.cz.

9.6 ΣΛΟΒΑΚΙΑ

9.6.1 Εφαρμογή προγράμματος έως την 31η Δεκεμβρίου 2002

Βασικές πληροφορίες

Η βασική προϋπόθεση για την εφαρμογή του προγράμματος SAPARD ήταν η έγκριση του οργανισμού SAPARD. Η εθνική έγκριση για τα μέτρα 1, 2, 4(α), 5 και 7 χορηγήθηκε από την αρμόδια αρχή (Υπουργείο Οικονομικών της χώρας, Εθνικό Ταμείο) στις 10 Δεκεμβρίου 2001. Από τις 28 Ιανουαρίου έως την 1η Φεβρουαρίου 2002, οι ελεγκτές της Ευρωπαϊκής Επιτροπής πραγματοποίησαν έλεγχο έγκρισης στον οργανισμό, στο Εθνικό Ταμείο και στο Ανώτατο Ταμείο Ελέγχου. Στις 15 Απριλίου 2002 ελήφθη η απόφαση αριθ. 299/2002 της Επιτροπής βάσει της οποίας η διαχείριση της ενίσχυσης ανατίθεται στους σλοβακικούς φορείς υλοποίησης. Η εν λόγω

απόφαση καλύπτει πέντε μέτρα στο πλαίσιο του προγράμματος, δηλαδή, μέτρο 1 «Επενδύσεις σε γεωργικές εκμεταλλεύσεις», μέτρο 2 «Βελτίωση της μεταποίησης και εμπορίας γεωργικών και αλιευτικών προϊόντων», μέτρο 4(α) «Διαφοροποίηση των δραστηριοτήτων στις αγροτικές περιοχές- επενδύσεις που δεν εμπλέκουν υποδομές», μέτρο 5 «Δασοκομία» και μέτρο 7 «Χωροταξικές ρυθμίσεις».

9.6.2 Υποβολή και επεξεργασία των έργων

Μετά την απόφαση ανάθεσης διαχείρισης, ο οργανισμός SAPARD δημοσίευσε κατά τη διάρκεια του 2002 τέσσερις προσκλήσεις για υποβολή αιτήσεων για χρηματοδότηση με καταληκτική ημερομηνία: 30 Ιουνίου, 31 Αυγούστου, 30 Σεπτεμβρίου και 30 Νοεμβρίου 2002. Συνολικά παραλήφθηκαν 111 αιτήσεις, εκ των οποίων εγκρίθηκαν 45 έργα, που καλύπτουν δημόσια δαπάνη ύψους 6 052 000 ευρώ από το πρόγραμμα SAPARD, και αντιστοιχούν στο 13% των διαθέσιμων δημόσιων κονδυλίων του προγράμματος για τα εγκριθέντα μέτρα (ΕΧΣ 2000 και 2001). Όσον αφορά τους αριθμούς των αιτήσεων που παραλήφθηκαν και επακολούθως εγκρίθηκαν για κάθε μέτρο, έχουν ως εξής:

Μέτρο 1:	-29 υποβληθέντα έργα, 16 εγκριθέντα έργα
Μέτρο 2:	-55 υποβληθέντα έργα, 20 εγκριθέντα έργα
Μέτρο 4(α):	-19 υποβληθέντα έργα, 4 εγκριθέντα έργα
Μέτρο 5:	-8 υποβληθέντα έργα, 5 εγκριθέντα έργα.

Το μέσο μέγεθος των εγκριθέντων έργων ανήλθε σε 268 χιλιάδες ευρώ.

9.6.3 Μέτρα που λήφθηκαν για τη βελτίωση της απορρόφησης των κονδυλίων του προγράμματος

Ο σχετικά μικρός αριθμός των υποβληθέντων και εγκριθέντων έργων κατά τη διάρκεια του 2002 οφείλεται σε ένα συνδυασμό οικονομικών, νομικών, οργανωτικών και άλλων παραγόντων που ανέκυψαν κατά τη διάρκεια των ετών 2001 και 2002. Οι παράγοντες περιλαμβάνουν τα εξής:

- Έλλειψη ιδιωτικών οικονομικών πόρων για τη χρηματοδότηση των έργων, συμπεριλαμβανομένων των δυσκολιών που αντιμετωπίζουν οι γεωργικές εκμεταλλεύσεις και οι εκμεταλλεύσεις μεταποίησης τροφίμων στην αξιολόγηση των πιστώσεων και των επιχειρησιακών κεφαλαίων.
- Πολλοί από τους δυνητικούς αιτούντες αποθαρρύνθηκαν κατά το πρώτο εξάμηνο του έτους 2002 από τις περιορισμένες γεωγραφικές κατανομές στην έναρξη εφαρμογής του προγράμματος (δεν είναι σε ισχύ από τον Ιούλιο του 2002).
- Γεωγραφικές κατανομές: Πολλοί από τους δυνητικούς αιτούντες αποθαρρύνθηκαν κατά το πρώτο εξάμηνο του έτους 2002 από τις περιορισμένες γεωγραφικές πιστώσεις στην έναρξη εφαρμογής του προγράμματος (τελικά αυτός ο περιορισμός αμβλύθηκε μέσω τροποποίησης του προγράμματος τον Ιούλιο του 2002).
- Ανάθεση διαχείρισης: Συνολικά εφαρμόστηκαν μόνο 4 από τα εννέα μέτρα του προγράμματος SAPARD, καθώς τα εν λόγω μέτρα καλύφθηκαν στην απόφαση ανάθεσης διαχείρισης που ελήφθη από την Επιτροπή στις 15 Απριλίου 2002. (Ευελπιστούμε ότι η πλήρης εφαρμογή όλων των μέτρων του προγράμματος μπορεί να ξεκινήσει από την 1η Ιουλίου 2003 συμπεριλαμβανομένων τυχόν τροποποιήσεων του προγράμματος).
- Μέτρο 7 «Χωροταξικές ρυθμίσεις»: Στην περίπτωση του εγκριθέντος μη προσοδοφόρου μέτρου 7, η μη αποδοχή της πίστωσης των χρηματοδοτικών μέσων για τα πρώτα έργα που χρηματοδοτούνται από το Υπουργείο Οικονομικών της χώρας, τα έτη 2002 και 2003, επηρέασε τον αριθμό των υποβληθεισών αιτήσεων έργων και κατά συνέπεια το ύψος των απορροφούμενων κονδυλίων.

- Εθνικές επιδοτήσεις: Κατά τη διάρκεια του 2002, οι επιχειρηματίες είχαν τη δυνατότητα να λάβουν επιδοτήσεις στο πλαίσιο εθνικών προγραμμάτων υπό λιγότερο επαχθείς όρους σε σύγκριση με τους όρους που προβλέπει το πρόγραμμα SAPARD.
- Έλλειψη πείρας από την πλευρά των δυνητικών αιτούντων: Ένας συνδυασμός ελλιπούς πείρας από την πλευρά των δυνητικών αιτούντων με πιο απαιτητικά κριτήρια για την επεξεργασία των αιτήσεων για χρηματοδότηση στο πλαίσιο του προγράμματος SAPARD κατέληξε, επίσης, σε χαμηλότερη από την αναμενόμενη απορρόφηση κονδυλίων. (Ο οργανισμός SAPARD απλοποιεί διαρκώς τη μεθοδολογία του και τις εσωτερικές διαδικασίες εργασίας – έως τα τέλη του 2002 απλοποιήθηκαν σε μεγάλο βαθμό, με αποτέλεσμα την επιτάχυνση της επεξεργασίας των αιτήσεων. Η περίοδος για την επεξεργασία των αιτήσεων, δηλαδή το χρονικό διάστημα από την υποβολή της αίτησης έργου έως την υπογραφή της σύμβασης με κάποιο δικαιούχο, ανέρχεται σε 30 περίπου ημέρες στη Σλοβακία). Το μέσο χρονικό διάστημα ανάμεσα στην παραλαβή της αίτησης πληρωμής και στην καταβολή των κονδυλίων ήταν 35 ημέρες.
- Έλλειψη πληροφόρησης: Ανεπαρκής ενημέρωση των επιχειρηματιών για το πρόγραμμα SAPARD από την πλευρά του σλοβακικού επιμελητηρίου για τη γεωργία και τα τρόφιμα. Τόσο το 2000 όσο και το 2001, η συμμετοχή της πλειονότητας των επαγγελματιών ενώσεων και οργανώσεων στο πρόγραμμα ήταν περιορισμένη. Από το 2002 παρατηρείται βελτίωση στον τομέα αυτό.
- Ανεπαρκές ποιοτικό επίπεδο των συμβουλευτικών υπηρεσιών στη Σλοβακία: ο εν λόγω παράγοντας αντανακλά την απειρία των συμβούλων στην εκπόνηση σχεδίων τύπου SAPARD. Η Σλοβακία οργανώνει τακτικά καταρτίσεις για συμβούλους.
- Απουσία εργαζομένων του υπουργείου οικονομικών τόσο στη διαχειριστική αρχή όσο και στον οργανισμό SAPARD, τα έτη 2001 και 2002 (το φαινόμενο αυτό συνδέεται με μία ανάγκη για βασικές οργανωτικές αλλαγές σε σχετικούς τομείς – το υπουργείο οικονομικών της Σλοβακίας δρομολόγησε τις οργανωτικές αλλαγές στα τέλη του 2002).

Από την έναρξη της εφαρμογής του προγράμματος SAPARD (15 Απριλίου 2002) λήφθηκαν και εφαρμόστηκαν πολλά μέτρα, προκειμένου να ενισχυθεί η ικανότητα απορρόφησης του προγράμματος. Το 2002, η διαχειριστική αρχή (υπουργείο οικονομικών της Σλοβακίας) πρότεινε αρκετές τροποποιήσεις για το πρόγραμμα. Κατόπιν εκτεταμένων συζητήσεων στο πλαίσιο της επιτροπής παρακολούθησης για το πρόγραμμα SAPARD, αυτές οι τροποποιήσεις εγκρίθηκαν ομόφωνα από την επιτροπή STAR στις 20 Φεβρουαρίου 2002, στις 24 Ιουλίου 2002 και στις 18 Νοεμβρίου 2002. Οι τροποποιήσεις αφορούν κυρίως την επέκταση της εφαρμογής του προγράμματος σε όλη την επικράτεια της Σλοβακίας, αλλαγές στα κριτήρια οικονομικής βιωσιμότητας (από τον Σεπτέμβριο του 2002), το νέο καθορισμό των δικαιούχων στο πλαίσιο του μη προσοδοφόρου μέτρου 7 – Χωροταξικές ρυθμίσεις, αναθεωρήσεις στον κατάλογο επιλέξιμων δαπανών καθώς και αλλαγές στο ύψος των χρηματοδοτικών μέσων που διατίθενται στο πλαίσιο των επιμέρους μέτρων. Μετά τις εγκριθείσες τροποποιήσεις, ο οργανισμός SAPARD ολοκλήρωσε την εκπόνηση των εγχειριδίων και των μεθοδολογικών κατευθυντήριων γραμμών. Επιπλέον, ο οργανισμός SAPARD απλοποίησε σημαντικά τις διαδικασίες εργασίας του και τις διαδικασίες για την επιλογή των έργων, τον έλεγχο και την επιστροφή χρημάτων.

Υφιστάμενη κατάσταση (31 Μαΐου 2003)

Έως τα τέλη Μαΐου του 2003, παραλήφθηκαν 197 σχέδια (16 απορρίφθηκαν), εκ των οποίων εγκρίθηκαν 115 συνολικού ύψους 15 262 ευρώ, ήτοι το 33% των ετήσιων ορίων για τα έτη 2000 και 2001.

- Μέτρο 1: 47 υποβληθέντα έργα, 31 εγκριθέντα έργα
- Μέτρο 2: 105 υποβληθέντα έργα, 61 εγκριθέντα έργα
- Μέτρο 4 α): 32 υποβληθέντα έργα, 15 εγκριθέντα έργα

Μέτρο 5: 13 υποβληθέντα έργα, 8 εγκριθέντα έργα.

9.7 ΣΛΟΒΕΝΙΑ

Προσαρμογή της εθνικής νομοθεσίας

Η πρόοδος που σημείωσε η Δημοκρατία της Σλοβενίας όσον αφορά την προσαρμογή των νομικών βάσεων, με στόχο την εκτέλεση του ειδικού προγράμματος ένταξης για τη γεωργία και την αγροτική ανάπτυξη (SAPARD) και τη λειτουργία του οργανισμού SAPARD, αφορά τα εξής:

- δημοσίευση διατάγματος σχετικά με τα μέτρα αγροτικής διαρθρωτικής πολιτικής του προγράμματος για την αγροτική ανάπτυξη 2000-2006 (SAPARD) (Ur. l. RS 107/01, 74/02)
- δημοσίευση διατάγματος σχετικά με το ύψος των κονδυλίων που χορηγούνται για τα μέτρα του προγράμματος SAPARD (Ur. l. RS 77/02)
- ανοικτή πρόσκληση υποβολής προσφορών με στόχο τη διάθεση των κονδυλίων του προγράμματος SAPARD (Ur. l. RS 2/2002)
- υπογραφή της ετήσιας χρηματοδοτικής συμφωνίας 2001 (19 Μαρτίου 2002) και επικύρωσή της από την Εθνοσυνέλευση – δημοσίευση του νόμου που επικυρώνει την ετήσια χρηματοδοτική συμφωνία 2001 (Ur. l. RS διεθνείς συμφωνίες αριθ. 16/02)
- δημοσίευση της δεύτερης ανοιχτής πρόσκλησης υποβολής προσφορών για τα μέτρα του προγράμματος SAPARD (Ur. l. RS 97/02)
- υπογραφή της ετήσιας χρηματοδοτικής συμφωνίας 2002 (7 Απριλίου 2003).

Αποτελέσματα της εφαρμογής του προγράμματος SAPARD

Με βάση το νόμο για τη γεωργία (Ur. l. RS 54/00) και σε συνδυασμό με το πρόγραμμα αγροτικής ανάπτυξης 2000-2006 (πρόγραμμα SAPARD) και τις διατάξεις της πολυετούς χρηματοδοτικής συμφωνίας, η κυβέρνηση της Σλοβενίας εξέδωσε στις 13 Δεκεμβρίου 2001 διάταγμα σχετικά με τα μέτρα αγροτικής διαρθρωτικής πολιτικής του προγράμματος αγροτικής ανάπτυξης 2000-2006 (SAPARD), που προβλέπει τα μέτρα, το σκοπό, τους δικαιούχους και τις γενικές απαιτήσεις για τη χορήγηση της προενταξιακής ενίσχυσης SAPARD. Το διάταγμα παρέχει τη νομική βάση για τη δημοσίευση του διατάγματος σχετικά με το ύψος των κονδυλίων που διατίθενται στα μέτρα αγροτικής διαρθρωτικής πολιτικής του προγράμματος αγροτικής ανάπτυξης 2000-2006 (SAPARD) και τη δημοσίευση της ανοιχτής πρόσκλησης υποβολής προσφορών.

Έως σήμερα, ο οργανισμός SAPARD έχει δημοσιεύσει δύο ανοιχτές προσκλήσεις υποβολής προσφορών (Ιανουάριος 2002 και Νοέμβριος 2002) για τέσσερα μέτρα που προβλέπονται στο σχέδιο αγροτικής ανάπτυξης (εκτός του μέτρου για την τεχνική βοήθεια): επενδύσεις σε γεωργικές εκμεταλλεύσεις (εκτροφή ζώων και μεταποίηση), επενδύσεις στην αναδιάρθρωση και την προσαρμογή της βιομηχανίας μεταποίησης τροφίμων (γάλα, κρέας και ψάρι), στήριξη στην οικονομική διαφοροποίηση των αγροκτημάτων (αγροτουρισμός και χειροτεχνία) και αγροτικές υποδομές ως τέταρτο μέτρο (υποδομές ύδρευσης, θεματικές διαδρομές και οδικές υποδομές).

Κατόπιν των (δύο) ανοιχτών προσκλήσεων υποβολής προσφορών, οι παραληφθείσες αιτήσεις περιλαμβάνουν σχέδια πολυετών επενδύσεων. Συνολικά, 112 αιτήσεις παραλήφθηκαν έως τις 11 Απριλίου 2003. Τα στοιχεία στον πίνακα που ακολουθεί απεικονίζουν λεπτομερώς την κατάσταση των αιτήσεων σύμφωνα με ειδικά μέτρα.

Μέτρο	ΣΥΝΟΛΟ	Αποφάσεις για πιστώσεις	Συναφθείσες συμβάσεις	Ακυρωθείσες συμβάσεις	Αιτήσεις πληρωμών	Απορριφθείσες	Αρνηθείσες
I. Επενδύσεις σε γεωργικές εκμεταλλεύσεις	20	13	13	/	17	/	5
II. Επενδύσεις στη βιομηχανία μεταποίησης τροφίμων	19	11	11	/	12	7	/
III. Οικονομική διαφοροποίηση αγροκτημάτων	49	32	27	5	25	4	8
IV. Ανάπτυξη και βελτίωση των αγροτικών υποδομών	24	14	14	/	23	4	/
ΣΥΝΟΛΟ	112	70	65	5	77	15	13

Συνολικά, συνήφθησαν 65 συμβάσεις με τον οργανισμό SAPARD για την εκτέλεση των επενδύσεων. Η συνολική αξία των αναληφθεισών υποχρεώσεων ανέρχεται σε 2,5 δισεκατομμύρια τόλαρ.

ΜΕΤΡΟ	Σκοπός	Αριθμός συνηφθεισών συμβάσεων	Συνολικό ύψος διατιθέμενων κονδυλίων (σε SIT ²⁴)	Εθνικά κονδύλια	Κοινοτικά κονδύλια
I. Επενδύσεις σε γεωργικές εκμεταλλεύσεις	βοοειδή	9	228 031 054	76 010 351	152 020 703
	χοίροι	3	76 187 610	25 395 870	50 791 740
	αγοπρόβατα	1	6 981 543	2 327 181	4 654 362
	Σύνολο	13	311 200 207	103 733 402	207 466 805
II. Επενδύσεις στη μεταποίηση και εμπορία γεωργικών και αλιευτικών προϊόντων	γάλα	5	286 081 838	95 360 613	190 721 225
	κρέας	6	975 678 572	325 226 191	650 452 381
	Σύνολο	11	1 261 760 410	420 586 803	841 173 607
III. Οικονομική διαφοροποίηση των αγροκτημάτων	τουρισμός	27	447 925 509	149 308 503	298 617 006
	χειροτεχνία	0	0	0	0
	Σύνολο	27	447 925 509	149 308 503	298 617 006
IV. Ανάπτυξη και βελτίωση αγροτικών υποδομών	ύδρευση	14	549 552 507	183 184 169	366 368 338
	θεματικά μονοπάτια	0	0	0	0
	Σύνολο	14	549 552 507	183 184 169	366 368 338
ΣΥΝΟΛΟ		65	2 570 438 633	856 812 878	1 713 625 755

Επιτροπή παρακολούθησης και προτάσεις για αλλαγές προγράμματος

Κατά τη διάρκεια της δεύτερης συνεδρίασης (10 Δεκεμβρίου 2002), τα μέλη της επιτροπής παρακολούθησης SAPARD ενημερώθηκαν για την κατάσταση εφαρμογής των μέτρων SAPARD σε σχέση με τους δείκτες που εγκρίθηκαν για την παρακολούθηση της εκτέλεσης των μέτρων και την πρόταση για τροποποιήσεις του προγράμματος SAPARD.

Το 2002 και στις αρχές του 2003, το υπουργείο γεωργίας, δασοκομίας και τροφίμων (MAFF), με την ιδιότητα της διαχειριστικής αρχής του προγράμματος SAPARD, ασχολήθηκε με την εκπόνηση πρότασης τροποποίησης των υφιστάμενων κριτηρίων επιλεξιμότητας για τα επιμέρους μέτρα του προγράμματος SAPARD. Οι τροποποιήσεις αφορούν κυρίως το μέτρο 1, όπου ο αριθμός των παραληφθεισών αιτήσεων για κονδύλια ήταν πολύ χαμηλότερος από τον αναμενόμενο. Προκειμένου να ενισχυθεί το ενδιαφέρον για τα εν λόγω κονδύλια, μία πρόταση για τροποποίηση των κριτηρίων εκπονήθηκε σε συμφωνία με τον οργανισμό SAPARD και την υπηρεσία αγροτικής επέκτασης. Η πρόταση διαβιβάστηκε στην Επιτροπή (ΓΔ Γεωργίας, F4 – Τμήμα Πρόγραμμα SAPARD) και παρουσιάστηκε λεπτομερώς στα μέλη της επιτροπής παρακολούθησης κατά τη δεύτερη συνεδρίαση της 10ης Δεκεμβρίου 2002. Σε αυτή τη συνεδρίαση συμφωνήθηκε ότι τα έγγραφα χρήζουν συμπλήρωσης, ενώ οι προτάσεις των κοινωνικών εταίρων που εξετάστηκαν πριν από τα έγγραφα επανεξετάζονται κατά τη συνεδρίαση της επιτροπής παρακολούθησης με έγγραφη διαδικασία. Η συμφωνηθείσα πρόταση εγκρίθηκε στις 8 Απριλίου 2003 από τα μέλη της επιτροπής παρακολούθησης και διαβιβάστηκε στην Επιτροπή για εναρμόνιση στους κόλπους των υπηρεσιών της Επιτροπής και περαιτέρω εξέταση από την επιτροπή STAR.

²⁴ 1 ευρώ = 232,5825 σλοβενικά τόλαρ (SIT).

Οι σημαντικότερες τροποποιήσεις αφορούν τα κριτήρια που συνδέονται με το μέτρο 1 «επενδύσεις σε γεωργικές εκμεταλλεύσεις».

Προτάθηκαν τα κατωτέρω: κατάργηση του ορίου ηλικίας των δικαιούχων· συμπερίληψη της στήριξης στο πεδίο της φυτοκομίας· μείωση σε 3 εκτάρια του ελάχιστου μεγέθους των επιλέξιμων για στήριξη γεωργικών εκμεταλλεύσεων· η αγορά γεωργικών μηχανημάτων να μην συνδέεται με τις επενδύσεις· αύξηση του πεδίου επενδύσεων και του ανώτατου πιθανού ύψους δημόσιας στήριξης ανά περίοδο προγράμματος· η κατασκευή και η προσαρμογή των ιπποστασίων δεν πρέπει να συνδέεται με την εκτροφή ελευθέρως βοσκής, αλλά με όλες τις μορφές εκτροφής σύμφωνα με τα πρότυπα προστασίας των ζώων.

Σλοβενία – Παρακολούθηση χρηματοδότησης (συγκεντρωτικά στοιχεία: 31 Δεκεμβρίου 2002, σε σλοβενικά τόλαρ)

ΜΕΤΡΑ	Πρόγραμμα SAPARD 2000 – 2006 Απόφαση αριθ. C(2000) 3138 της 27ης Οκτωβρίου 2000			Δεσμεύσεις του οργανισμού SAPARD			
	Συνολικό επιλέξιμο κόστος	Δημόσιο		Αριθμός έργων	Επιλέξιμο κόστος		
		Σύνολο	ΕΕ		Σύνολο	Δημόσιες	
	α	β	γ	δ	ε	στ	ζ
Επενδύσεις σε γεωργικές εκμεταλλεύσεις	10 867 233 321,00	4 890 255 215,00	3 260 170 143,00	12	588 751 446,00	271 183 555,00	180 789 036,70
Μεταποίηση και εμπορία γεωργικών και αλιευτικών προϊόντων	15 968 181 136,00	5 588 863 103,00	3 725 908 735,00	10	3 586 488 009,00	1 253 544 610,00	835 563 073,00
Διαφοροποίηση των δραστηριοτήτων για την εξασφάλιση εναλλακτικού εισοδήματος	3 912 345 528,00	1 956 172 764,00	1 304 115 176,00	21	665 664 528,00	332 832 265,00	221 888 177,00
Αγροτικές υποδομές	1 862 954 368,00	1 862 954 368,00	931 477 184,00	10	464 350 201,00	348 262 652,00	232 175 101,30
Τεχνική βοήθεια	110 251 164,00	110 251 164,00	82 688 636,00	-	--	--	--
Σύνολο	32 720 965 517,00	14 408 496 614,00	9 304 359 874,00	53	5 305 254 184,00	2 205 823 082,50	1 470 415 388,00

Σλοβενία – Παρακολούθηση χρηματοδότησης (συγκεντρωτικά στοιχεία: 31 Δεκεμβρίου 2002, σε σλοβενικά τόλαρ)

	Εκτέλεση					Δείκτες εκτέλεσης						
	Αριθμός ολοκληρωθέντων έργων	Επιλέξιμο κόστος				% ολοκληρωθέντων έργων	Δεσμευθέν επιλέξιμο κόστος % του συνολικού επιλέξιμου κόστους στο πρόγραμμα	% πληρωμών σε δικαιούχους έναντι δεσμεύσεων	% πληρωμών σε δικαιούχους έναντι αξιώσεων	% καταβληθέντος κόστους από δικαιούχους έναντι δεσμευθέντος	% δεσμευθέντων κεφα-λαίων ΕΕ έναντι προβλεπόμενων στο πρόγραμμα	ΕΕ καταβλ. / ΕΕ προβλ. στο πρόγραμμα (15=8/2)
		φερόμενο από τους δικαιούχους		Δημόσια συνεισφορά καταβληθείσα στους δικαιούχους								
		Δηλωθέν σύνολο	Αξιούμενη επιδότηση	Συνολική επιδότηση	ΕΕ							
η	θ	ι	ια	ιβ	ιγ = η/δ	ιδ = ε/α	ιε = ια/ζ	ιστ = ια/ι	ιζ = θ/ε	ιη = ζ/γ	ιθ = ιβ/γ	
Επενδύσεις σε γεωργικές εκμεταλλεύσεις	0	345 668 151,90	158 699 096,84	142 339 124,00	94 892 749,40	0,0%	5,4%	52,5%	89,7%	58,7%	5,5%	2,9%
Μεταποίηση και εμπορία γεωργικών και αλιευτικών προϊόντων	0	590 515 221,30	195 000 000,00	195 000 000,00	130 000 000,70	0,0%	22,5%	15,6%	100,0%	16,5%	22,4%	3,5%
Διαφοροποίηση δραστηριοτήτων για την εξασφάλιση εναλλακτικού εισοδήματος	1	146 905 889,10	73 532 763,22	51 692 452,50	34 461 636,00	4,8%	17,0%	15,5%	70,3%	22,1%	17,0%	2,6%
Αγροτικές υποδομές	0	323 685 624,20	191 382 284,00	191 382 284,00	111 561 457,00	0,0%	24,9%	55,0%	100,0%	69,7%	24,9%	12,0%
Τεχνική βοήθεια	–	–	–	–	–	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Σύνολο	1	1 406 774 886,50	618 614 144,06	580 413 860,50	370 915 843,10	1,9%	16,2%	26,3%	93,8%	26,5%	15,8%	4,0%

9.8 ΟΥΓΓΑΡΙΑ

Ο οργανισμός SAPARD απηύθυνε πρόσκληση για υποβολή αιτήσεων στο πλαίσιο του προγράμματος SAPARD στις 26 Σεπτεμβρίου 2002, μετά την λήψη της εθνικής έγκρισης. Οι αιτούντες είχαν στη διάθεσή τους σχετικά λίγο χρόνο για να ετοιμάσουν τις αιτήσεις τους. Παρά το σύντομο χρονικό διάστημα και την πολυπλοκότητα των απαιτήσεων των αιτήσεων, τα περιφερειακά γραφεία και η μονάδα μεταποίησης τροφίμων παρέλαβε ένα εξαιρετικά μεγάλο αριθμό αιτήσεων. Ωστόσο, σχεδόν όλοι οι αιτούντες χρειάστηκε να καλύψουν ορισμένες ελλείψεις, οπότε η επεξεργασία των υποβληθεισών αιτήσεων ξεκίνησε ουσιαστικά μετά την ολοκλήρωση της εν λόγω διαδικασίας.

Στόχος της παρούσας ανάλυσης είναι να παρουσιάσει τον αριθμό των αιτήσεων, την αντίστοιχη αξία τους όσον αφορά τα 3 εγκριθέντα μέτρα, και τα κύρια χαρακτηριστικά των αιτούντων, δηλαδή ποιοι υπέβαλαν αιτήσεις και από ποιες περιφέρειες.

9.8.1 Κύριες παράμετροι των υποβληθεισών αιτήσεων

Τα περιφερειακά γραφεία παρέλαβαν 1 160 αιτήσεις. Η κατανομή τους ανάλογα με τα μέτρα περιλαμβάνεται στον ακόλουθο πίνακα.

Περιγραφή του μέτρου	Αιτήσεις		Έργο αξία (‘000 HUF)	Στήριξη αίτηση (‘000 HUF)	Μέσος όρος (eFt)		
	Αριθ- μός	καταν- ομή (%)			αξία έργου	στήριξη	
			αίτηση	αναλ. (%)			
111 Επενδύσεις σε γεωργικές εκμεταλλεύσεις	308	26,6	14 667 700	5 526 576	47 622	17 943	37,7
1111 Αγορά μηχανημάτων	59	5,1	1 778 931	512 100	30 151	8 680	28,8
1113 Ανάπτυξη κτιρίων	152	13,1	8 199 265	3 126 885	53 943	20 572	38,1
1114 Άλλες επενδύσεις που συνδέονται με γεωργικές εγκαταστάσεις	97	8,4	4 689 504	1 887 591	48 345	19 460	40,3
114 Μεταποίηση και εμπορία γεωργικών και αλιευτικών προϊόντων	251	21,6	25 023 701	9 733 201	99 696	38 778	38,9
1308 Ανάπτυξη και βελτίωση αγροτικών υποδομών	601	51,8	14 778 828	10 523 396	24 590	17 510	71,2
ΣΥΝΟΛΟ	1 160	100,0	54 470 229	25 783 173			

Περισσότερο από το 50% των αιτήσεων υποβλήθηκε για το μέτρο «Ανάπτυξη και βελτίωση αγροτικών υποδομών». Ενώ υποβλήθηκαν πολλές αιτήσεις για βελτιώσεις στη βιομηχανία τροφίμων, το ενδιαφέρον για το μέτρο «Αγορά (γεωργικών) μηχανημάτων» ήταν περιορισμένο. Ο λόγος γι' αυτό μπορεί να είναι οι αυστηροί όροι ή η στήριξη των γεωργικών μηχανημάτων το 2002.

Στην περίπτωση του μέτρου 111 «Επενδύσεις σε γεωργικές εκμεταλλεύσεις», η μέση αξία έργου είναι ουσιαστικά μικρότερη από τη μέγιστη αξία. Στην περίπτωση του μέτρου 1308 «Ανάπτυξη και βελτίωση των αγροτικών υποδομών», η αξία της αιτούμενης στήριξης μπορεί να κυμαίνεται μεταξύ 6²⁵ και 60 εκατομμυρίων φιορινιών, επομένως είναι αδύνατον να συναχθεί κάποιο ασφαλές συμπέρασμα για τις μέσες αξίες.

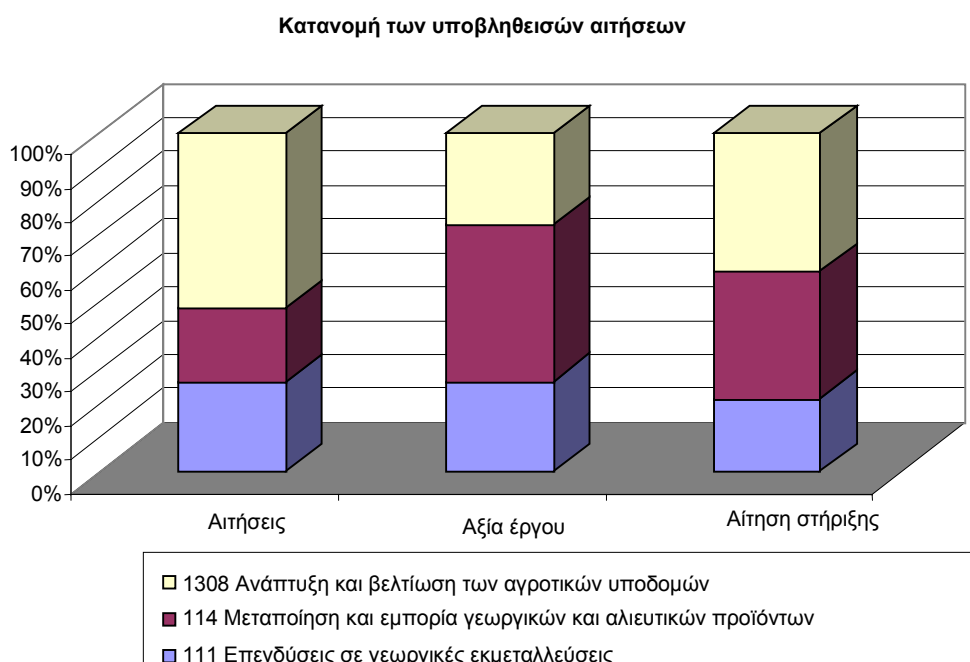
²⁵ 1 ευρώ = 245,6800 ουγγρικά φιορίνια (HUF).

Συγκρίνοντας τους προβλεπόμενους πόρους και τις αιτήσεις που υποβλήθηκαν για ορισμένα μέτρα του σχεδίου SAPARD, μπορούμε να παρατηρήσουμε τα εξής:

- η συμμετοχή στις βελτιώσεις στη βιομηχανία τροφίμων υπερβαίνει τον εκτιμώμενο προϋπολογισμό·
- η αίτηση για βελτίωση των υποδομών είναι εξαιρετικά υψηλή·
- η ανάγκη για γεωργικές εκμεταλλεύσεις είναι στα πλαίσια των δυνατοτήτων.

Ο λόγος είναι ότι το υψηλό επίπεδο στήριξης και το σημαντικό ύψος στήριξης είναι ελκυστικά στην περίπτωση των μέτρων 114 και 1308.

Το ακόλουθο σχήμα αναπαριστά την κατανομή των αιτήσεων σύμφωνα με την ποσότητα και την αξία ανά μέτρα.

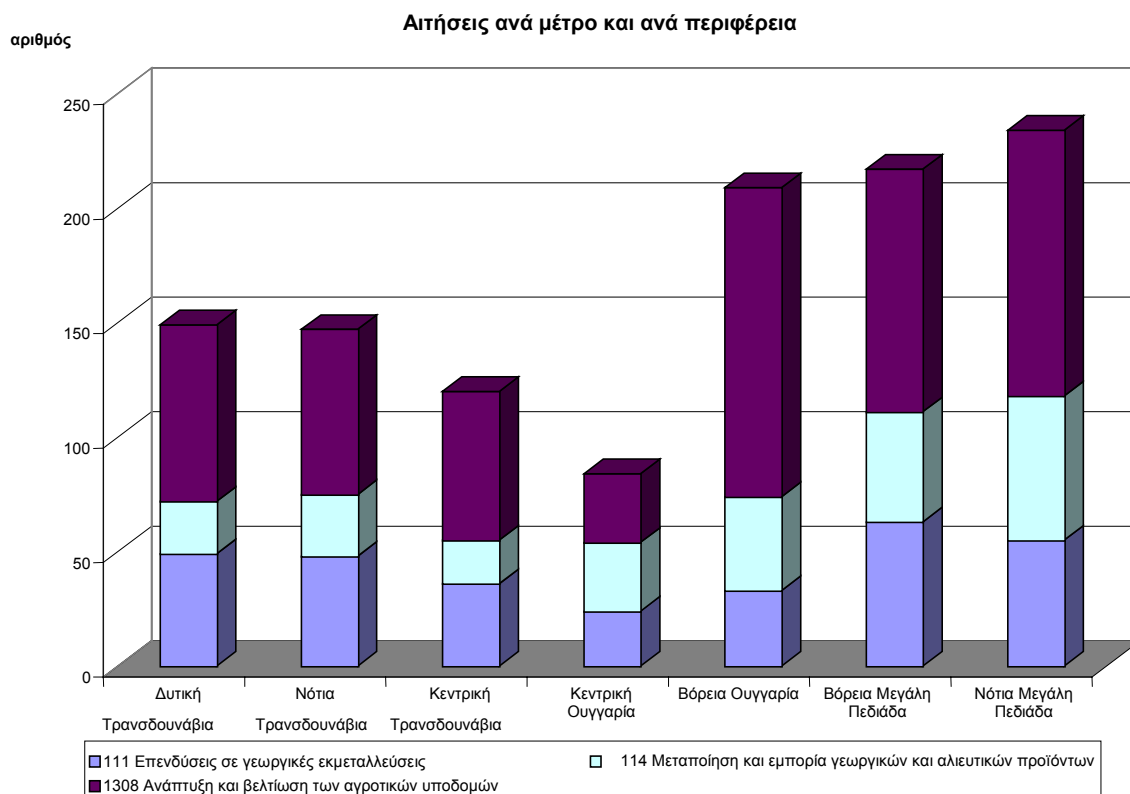

9.8.2 Περιφερειακή κατανομή των υποβληθεισών αιτήσεων

Μπορεί κανείς να υποθέσει ότι η τάση αύξησης του αριθμού των αιτήσεων συνδέεται με την οικονομική κατάσταση ορισμένων περιφερειών. Ο μικρότερος αριθμός αιτήσεων από την περιφέρεια της Κεντρικής Ουγγαρίας ίσως οφείλεται στο γεγονός ότι είναι η περιφέρεια με τη μικρότερη έκταση.

Οι περισσότερες αιτήσεις που αφορούν το μέτρο «επενδύσεις σε γεωργικές εκμεταλλεύσεις» προέρχονται από την περιφέρεια της Βόρειας Μεγάλης Πεδιάδας. Από την περιφέρεια της Βόρειας Ουγγαρίας προέρχονται μόνο 33 αιτήσεις, γεγονός που ίσως οφείλεται στις δυσμενείς σχέσεις της γεωργικής παραγωγής.

Η κατανομή των υποβληθεισών αιτήσεων σύμφωνα με τις περιφέρειες απεικονίζεται στο ακόλουθο διάγραμμα.

Οι επενδύσεις στη βιομηχανία τροφίμων συγκεντρώνονται στο ανατολικό τμήμα της Ουγγαρίας, γεγονός που μάλλον είναι θέμα παράδοσης.

Το πιο απροσδόκητο γεγονός είναι το μεγάλο ενδιαφέρον για την ανάπτυξη των υποδομών. Από την περιφέρεια της Βόρειας Ουγγαρίας προήλθαν 135 αιτήσεις, ενώ το μεγαλύτερο ύψος πιστώσεων σημειώνεται στην περιφέρεια της Βόρειας Μεγάλης Πεδιάδας.

Εξετάζοντας τη μέση αίτηση στήριξης ανά περιφέρειες και μέτρα διαπιστώθηκε ότι το σύνολο των αιτήσεων στήριξης ανά έργο είναι κατά 29% υψηλότερο στην περιφέρεια της Κεντρικής Ουγγαρίας σε σχέση με το σύνολο της χώρας. Στην περίπτωση της Τρανσδουνάβιας περιφέρειας αυτός ο δείκτης είναι κατά 11,5% χαμηλότερος από τη μέση αίτηση στήριξης ανά έργο.

9.8.3 Συμμετέχοντες στον πρώτο γύρο της διαδικασίας αιτήσεων

Το 51,4% των αιτήσεων υποβλήθηκε από εταιρείες. Μαζί με τους συνεταιρισμούς 649 μικτές εταιρείες έλαβαν μέρος στη διαδικασία αιτήσεων. Ανεξάρτητοι επιχειρηματίες υπέβαλαν 290 αιτήσεις, ήτοι 25% επί του συνόλου των αιτήσεων. Τοπικές αρχές υπέβαλαν 195 αιτήσεις που αφορούσαν όλες εκτός μίας το μέτρο «Ανάπτυξη και βελτίωση των αγροτικών υποδομών». Άλλοι οργανισμοί (π.χ. μη κυβερνητικές οργανώσεις) υπέβαλαν 26 αιτήσεις, λίγο περισσότερο από το 2% του συνολικού αριθμού αιτήσεων.

Όσον αφορά το μέτρο 111, άνω του 50% των αιτήσεων υποβλήθηκε από εταιρείες, ενώ για το μέτρο 114 άνω του 75%. Το 5% περίπου των αιτήσεων υποβλήθηκε από συνεταιρισμούς, ένα ποσοστό αρκετά χαμηλό που αφορά κυρίως τις «επενδύσεις σε γεωργικές εκμεταλλεύσεις».

Οι ανεξάρτητοι επιχειρηματίες ήσαν αρκετά ενεργοί: 40% των υποβληθεισών αιτήσεων στο πλαίσιο του μέτρου «Επενδύσεις σε γεωργικές εκμεταλλεύσεις» εκπονήθηκε από αυτούς.

Ωστόσο, το ποσοστό αιτήσεων (194 αιτήσεις) για τη «Βελτίωση υποδομών» που υποβλήθηκε από τις τοπικές κυβερνήσεις ήταν χαμηλό. Για το εν λόγω μέτρο, υποβλήθηκαν 234 αιτήσεις από εταιρείες, και 123 από ανεξάρτητους επιχειρηματίες.

Η αξία των έργων και η αίτηση στήριξης συνάδουν με την αναμενόμενη οικονομική ισχύ ορισμένων οικονομικών τύπων. Οι αιτήσεις με την υψηλότερη αξία υποβλήθηκαν από εταιρείες με νομική προσωπικότητα.

Η απόλυτη αξία των αιτήσεων που υποβλήθηκαν από ανεξάρτητους επιχειρηματίες και εταιρείες χωρίς νομική οντότητα αντιπροσωπεύει μόνο το 40% της αξίας των αιτήσεων που υπέβαλαν οι εταιρείες με νομική προσωπικότητα. Η κατάσταση είναι ίδια στην περίπτωση των μέτρων 111 και 114. Η αξία των αιτήσεων έργων που υποβλήθηκαν για τα μέτρα 111 και 114 από συνεταιρισμούς είναι σχεδόν ίση με αυτή των αιτήσεων έργων από εταιρείες με νομική οντότητα.

9.8.4 Περίληψη

Ο πρώτος γύρος της διαδικασίας αιτήσεων ξεκίνησε στις 26 Σεπτεμβρίου 2002 και για ορισμένα μέτρα ολοκληρώθηκε στις 16 Νοεμβρίου και για κάποια άλλα την 1η Δεκεμβρίου. Αυτή την περίοδο, ο αριθμός των αιτήσεων που υποβλήθηκαν στα περιφερειακά γραφεία του οργανισμού SAPARD ήταν μεγαλύτερος από τον αναμενόμενο.

Άνω του 50% των 1.160 αιτήσεων υποβλήθηκε από εταιρείες. Στην περίπτωση των μέτρων που συνδέονται με τη βελτίωση της κατάστασης παραγωγής, ιδίως στην περίπτωση των βελτιώσεων στις γεωργικές εκμεταλλεύσεις, πολλές αιτήσεις υποβλήθηκαν και από ανεξάρτητους επιχειρηματίες.

Όσον αφορά την ανάπτυξη των αγροτικών υποδομών, οι εταιρείες ήσαν πιο δραστήριες από τις τοπικές κυβερνήσεις.

Προκειμένου να προσδιοριστεί ο τρόπος εφαρμογής του SAPARD, απαιτείται περαιτέρω ανάλυση των αιτήσεων και των αιτούντων.

Όσον αφορά τα πέντε νέα μέτρα:

- στις 31 Ιανουαρίου 2003, ο εθνικός διατάκτης παρέλαβε την τεκμηρίωση των πέντε νέων μέτρων·
- βάσει αυτού, το εθνικό γραφείο ελέγχου δρομολόγησε την 1η Απριλίου 2003 τις διαδικασίες έγκρισης στον οργανισμό.

9.9 ΡΟΥΜΑΝΙΑ

Η Ευρωπαϊκή Ένωση θα διαθέτει ετησίως περίπου 153 εκατομμύρια ευρώ στη Ρουμανία, για μία περίοδο επτά ετών, ως μη επιστρεπτέα κεφάλαια, προκειμένου να διευκολυνθεί η υιοθέτηση του κοινοτικού *κεκτημένου* στον τομέα και να βελτιωθεί η ανταγωνιστικότητα του τομέα της γεωργίας.

9.9.1 Το θεσμικό σύστημα SAPARD

- *Ο οργανισμός SAPARD αντιπροσωπεύει τη δημόσια νομική οντότητα η οποία υπάγεται στο υπουργείο γεωργίας, τροφίμων και δασών και είναι αρμόδια για την τεχνική και οικονομική εφαρμογή του προγράμματος·*
- *αρμόδια αρχή* είναι η Γενική Διεύθυνση Εθνικού Ταμείου στους κόλπους του υπουργείου εθνικής οικονομίας, η οποία εξετάζει τις δομές και τις διαδικασίες του οργανισμού όσον αφορά τις διοικητικές και λογιστικές πτυχές, τις πληρωμές και τον εσωτερικό έλεγχο·

- η *διαχειριστική αρχή* εντάσσεται στο υπουργείο ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης και είναι υπεύθυνη για την αποτελεσματικότητα και την ορθότητα του συντονισμού και των εκθέσεων όσον αφορά την παρακολούθηση και την αξιολόγηση του προγράμματος·
- *όργανο πιστοποίησης* είναι το Ελεγκτικό Συνέδριο της Ρουμανίας και οι κυριότερες εξουσίες του περιλαμβάνουν τον εξωτερικό έλεγχο και την πιστοποίηση των ετήσιων λογαριασμών του οργανισμού SAPARD·
- η *επιτροπή παρακολούθησης* συγκροτείται από εκπροσώπους κυβερνητικών θεσμικών οργάνων αρμόδιων για τον τομέα που καλύπτει το πρόγραμμα, κοινωνικούς εταίρους και παρατηρητές από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Στόχος της επιτροπής είναι να εξασφαλίζει την εποπτεία, την αποτελεσματικότητα και την ποιότητα εφαρμογής του προγράμματος·
- τα *εξουσιοδοτημένα όργανα* συστάθηκαν από τον οργανισμό SAPARD προκειμένου να διασφαλιστεί η ορθή εκτέλεση των μέτρων 1.1 «Βελτίωση της μεταποίησης και εμπορίας γεωργικών και αλιευτικών προϊόντων» και 2.1 «Ανάπτυξη και βελτίωση των αγροτικών υποδομών» και να υποστηριχθεί ο έλεγχος της επιλεξιμότητας των αιτήσεων χρηματοδότησης και πληρωμής. Τα δύο εξουσιοδοτημένα όργανα είναι το υπουργείο γεωργίας, τροφίμων και δασών και το υπουργείο δημοσίων έργων, μεταφορών και στέγασης.

9.9.2 Διαφήμιση για το πρόγραμμα SAPARD

Η διαφημιστική εκστρατεία για το πρόγραμμα SAPARD στη Ρουμανία ξεκίνησε τον Σεπτέμβριο του 2001 και αφορά την παροχή φυλλαδίων και άλλου ενημερωτικού υλικού, όπως ο «Οδηγός για τους αιτούντες» σε όλα τα άτομα και τα δημόσια ιδρύματα που ενδιαφέρονται για το πρόγραμμα.

Με στόχο την προώθηση του προγράμματος διοργανώθηκαν περιφερειακά σεμινάρια και ενημερωτικές διασκέψεις για τα κοινοτικά προγράμματα και τις κοινοτικές πολιτικές, σε επίπεδο 8 περιφερειακών γραφείων SAPARD.

9.9.3 Η εφαρμογή του προγράμματος SAPARD

Από το 2001, σύμφωνα με τους κοινοτικούς κανονισμούς και μία στρατηγική που αντιστοιχεί στο καθεστώς της αναπτυσσόμενης χώρας που βρίσκεται σε πορεία ένταξης στην ΕΕ, προωθήθηκαν νομικά και θεσμικά μέτρα που επιτρέπουν τη δημιουργία και την καθιέρωση ενός διοικητικού πλαισίου ενόψει της εκτέλεσης του προγράμματος SAPARD στη Ρουμανία.

Παράλληλα με την προετοιμασία για εξωτερική έγκριση των κεντρικών και περιφερειακών δομών του οργανισμού SAPARD και των εξουσιοδοτημένων τεχνικών υπηρεσιών, κατά τη διάρκεια του 2002, σύμφωνα με το νόμο αριθ. 316/2001 για την επικύρωση της πολυετούς χρηματοδοτικής συμφωνίας, αναλήφθηκαν οι ακόλουθες ειδικές δράσεις:

- επικύρωση της ετήσιας χρηματοδοτικής συμφωνίας 2001 και προετοιμασία της τεκμηρίωσης που απαιτείται για την υπογραφή της ετήσιας χρηματοδοτικής συμφωνίας 2002, οργάνωση και πραγματοποίηση συναντήσεων της επιτροπής παρακολούθησης για το πρόγραμμα SAPARD και προετοιμασία και εκτέλεση των ειδικών διαδικασιών για την ενημέρωση και τροποποίηση του εθνικού προγράμματος για τη γεωργία και την

αγροτική ανάπτυξη (NPARD)²⁶ καθώς και προετοιμασία για έγκριση άλλων μέτρων στο πλαίσιο του προγράμματος·

- προετοιμασία της ενδιάμεσης αξιολόγησης του προγράμματος SAPARD που πρέπει να ολοκληρωθεί έως την 31η Δεκεμβρίου 2003·
- παρακολούθηση της υλοποίησης των μέτρων και υπο-μέτρων στο πρόγραμμα και αξιολόγηση της προόδου·
- άλλες θεσμικές και νομικές προσαρμογές που επιβάλλονται από την επίτευξη των στόχων του προγράμματος SAPARD και την αποτελεσματικότητα των εκκρεμών δραστηριοτήτων.

9.9.4 Η έγκριση του οργανισμού SAPARD

Την 31η Ιουλίου 2002 η Ευρωπαϊκή Επιτροπή εξέδωσε την *Απόφαση 638/31/EK του Ιουλίου 2002* σύμφωνα με την οποία η διαχείριση της ενίσχυσης ανατίθεται στις σχετικές αρχές, και η τεχνική και χρηματοδοτική εκτέλεση των μέτρων 1.1 «Βελτίωση της μεταποίησης και εμπορίας των γεωργικών και αλιευτικών προϊόντων», 2.1 «Ανάπτυξη και βελτίωση των αγροτικών υποδομών» και 4.2 «Τεχνική βοήθεια» στον οργανισμό SAPARD.

9.9.5 Επισκόπηση του προγράμματος SAPARD στη Ρουμανία

Από την 1η Αυγούστου 2002, ξεκίνησε η επίσημη υποβολή και καταχώριση των αιτήσεων για χρηματοδότηση (έργων) από δυνητικούς δικαιούχους, προκειμένου να επιτευχθούν επενδύσεις στα μέτρα 1.1 «Βελτίωση της μεταποίησης και εμπορίας των γεωργικών και αλιευτικών μηχανημάτων» και 2.1 «Ανάπτυξη και βελτίωση των αγροτικών υποδομών». Η υποβολή των αιτήσεων χρηματοδότησης στα περιφερειακά γραφεία για την εφαρμογή του προγράμματος SAPARD (BRIPS) λαμβάνει χώρα σε μηνιαία βάση.

Ο οργανισμός SAPARD σύναψε ένα σύνολο 414 συμβάσεων με δικαιούχους από το δημόσιο και τον ιδιωτικό τομέα, κατά τις συνεδριάσεις του Αυγούστου και του Σεπτεμβρίου (394 συμβάσεις για το μέτρο 2.1 και 20 συμβάσεις για το μέτρο 1.1), με συνολικό επιλέξιμο κόστος 325,8 εκατομμυρίων ευρώ.

Όσον αφορά τη συνεδρίαση του Οκτωβρίου, ο οργανισμός SAPARD υπέγραψε 8 συμβάσεις για το μέτρο 1.1 με συνολικό επιλέξιμο κόστος 6,9 εκατομμυρίων ευρώ και επέλεξε 43 έργα για το μέτρο 2.1 με συνολικό επιλέξιμο κόστος 36,47 εκατομμυρίων ευρώ.

Στις συνεδριάσεις του Νοεμβρίου και του Δεκεμβρίου, 21 έργα για το μέτρο 1.1 και 394 έργα για το μέτρο 1.2, με συνολικό επιλέξιμο κόστος 321,4 εκατομμυρίων ευρώ, υποβλήθηκαν και καταχωρήθηκαν στα περιφερειακά γραφεία για την εφαρμογή του προγράμματος SAPARD.

Σήμερα, ενδεικτική των προτεραιοτήτων που θέτουν οι ρουμανικές αρχές είναι η θέσπιση και η προετοιμασία άλλων μέτρων στο πλαίσιο του NPARD, με στόχο την έγκρισή τους, ιδίως των μέτρων 3.1 «Επενδύσεις σε γεωργικές εκμεταλλεύσεις», 3.4 «Ανάπτυξη και διαφοροποίηση των οικονομικών δραστηριοτήτων για την εξασφάλιση εναλλακτικού εισοδήματος» και 4.1 «Βελτίωση της επαγγελματικής κατάρτισης».

²⁶ Στις 26 Ιουνίου 2002, στις Βρυξέλλες, η επιτροπή STAR της ΕΕ εξέτασε τις προτάσεις της Ρουμανίας όσον αφορά την τροποποίηση του εθνικού προγράμματος για τη γεωργία και την αγροτική ανάπτυξη (NPARD). Με βάση την ευνοϊκή γνωμοδότηση της επιτροπής STAR, εκδόθηκε η απόφαση CE/H/2002/1936 της 11.7.2002 για τροποποίηση του NPARD που εγκρίθηκε από την απόφαση C(2000) 3742 τελικό, της Επιτροπής, της 12ης Δεκεμβρίου 2000.

9.9.6 Ενδιάμεση αξιολόγηση του προγράμματος SAPARD

Τον Δεκέμβριο του 2002 ο οργανισμός SAPARD, ως αναθέτουσα αρχή, και το υπουργείο ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης, ως δικαιούχος του μέτρου 4.2 «Τεχνική βοήθεια στο πλαίσιο του προγράμματος SAPARD» υπέγραψαν τη σύμβαση πλαίσιο για το σχέδιο «*Ενδιάμεση αξιολόγηση του προγράμματος SAPARD στη Ρουμανία*».

Η περίοδος εκτέλεσης της σύμβασης υπηρεσιών για την ενδιάμεση αξιολόγηση του προγράμματος SAPARD στη Ρουμανία ορίστηκε σε 9 μήνες από την ημερομηνία έναρξης και θα συνεχιστεί την περίοδο Μάιος-Δεκέμβριος 2003.

9.10 ΠΟΛΩΝΙΑ

9.10.1 Προετοιμασία

Η εφαρμογή του προγράμματος SAPARD στην Πολωνία ξεκίνησε μετά την κοινοποίηση της απόφασης της Επιτροπής, της 2ας Ιουλίου 2002, για την ανάθεση διαχείρισης της ενίσχυσης σε εκτελεστικούς οργανισμούς για τα προενταξιακά μέτρα στη γεωργία και στην αγροτική ανάπτυξη, στη Δημοκρατία της Πολωνίας κατά την προενταξιακή περίοδο (ΕΕ L 173, 3.07.2002, σ. 41) για πέντε από τα επτά μέτρα που αντιστοιχούν στο 87% του διαθέσιμου ποσού.

Στις 9 Ιουλίου 2002 (Επίσημη Εφημερίδα της Πολωνίας αριθ. 102, στοιχείο 928), δημοσιεύτηκε ο κανονισμός του συμβουλίου υπουργών σχετικά με το πεδίο και τις λεπτομερείς οδηγίες και μεθόδους εφαρμογής των καθηκόντων του οργανισμού για την αναδιάρθρωση και τον εκσυγχρονισμό της γεωργίας όσον αφορά τη διαχείριση των οικονομικών πόρων που προέρχονται από την Ευρωπαϊκή Ένωση. Πρόκειται για τη βασική εθνική νομική πράξη που διέπει τις αρχές χορήγησης της χρηματοδοτικής ενίσχυσης στο πλαίσιο του προγράμματος SAPARD.

9.10.2 Αρχικά στάδια εφαρμογής

Στις 9 Ιουλίου 2002 ο πρόεδρος του οργανισμού για την αναδιάρθρωση και τον εκσυγχρονισμό της γεωργίας δημοσίευσε στον τύπο μία ανακοίνωση που ενημερώνει τους δυνητικούς δικαιούχους σχετικά με τις προθεσμίες υποβολής αιτήσεων για χρηματοδότηση.

Λόγω της ελλιπούς χρήσης των οικονομικών πόρων στο μέτρο 1 και του γεγονότος ότι το αιτηθέν ποσό στο πλαίσιο του μέτρου 3 υπερέβη τα ποσά που διατίθενται για το εν λόγω μέτρο στο πλαίσιο των ΕΧΣ 2000 και 2001, η ομάδα – επιτροπή παρακολούθησης SAPARD ενέκρινε την απόφαση αριθ. 16 της 5ης Νοεμβρίου 2002 για τη μεταφορά κονδυλίων μεταξύ των μέτρων του προγράμματος SAPARD, βάσει του κανόνα ευελιξίας 10% που περιλαμβάνεται στο πρόγραμμα και επιτρέπει την αύξηση του ύψους των κονδυλίων που διατίθενται για πληρωμές στο συγκεκριμένο μέτρο την περίοδο 2000 – 2006: σύμφωνα με την εν λόγω απόφαση, το ποσό των 47 349 252 ευρώ [35 511 939 ευρώ (κονδύλια ΕΕ) + 11 837 313 ευρώ (εθνική συγχρηματοδότηση)] μεταφέρθηκε από το μέτρο 1 στο μέτρο 3, ενώ το ποσό που προορίζεται για το μέτρο 3 στο πλαίσιο των ΕΧΣ 2000 και 2001 αυξήθηκε από 187 827 131 σε 235 176 383 ευρώ (κονδύλια ΕΕ + εθνική συγχρηματοδότηση).

Μετά την ανωτέρω μεταφορά των κονδυλίων από το μέτρο 1 στο μέτρο 3, θα είναι δυνατόν, βάσει των αιτήσεων για οικονομική ενίσχυση που υποβλήθηκαν και καταχωρήθηκαν από την 31η Δεκεμβρίου 2002 στο πλαίσιο του προγράμματος SAPARD, να συνάπτονται συμβάσεις με δικαιούχους (μετά την ολοκλήρωση των δημοσίων συμβάσεων στο μέτρο 3) για ένα ποσό που υπερβαίνει το επίπεδο του 60% των συνολικών πόρων που διατίθενται στο πλαίσιο των ετήσιων χρηματοδοτικών συμφωνιών για τα έτη 2000 και 2001.

9.10.3 Προβλήματα που συνδέονται με τα ήδη εγκριθέντα μέτρα

Μέτρο 1 – Βελτίωση της μεταποίησης και εμπορίας τροφίμων και αλιευτικών προϊόντων

- δύσκολη οικονομική κατάσταση στη βιομηχανία μεταποίησης τροφίμων,
- ασταθής κατάσταση στην αγορά προκειμένου να εξασφαλιστούν αγορές για τα τρόφιμα και τα αλιευτικά προϊόντα,
- υψηλό κόστος για την απόκτηση τραπεζικής εγγύησης για τις πιστώσεις,
- υποχρέωση που εισήχθη στο πρόγραμμα σύμφωνα με την οποία πρέπει να γίνεται αίτηση σε μία από τις τρεις διαθέσιμες κατηγορίες επένδυσης Α - Επενδύσεις που στοχεύουν αποκλειστικά στην προσαρμογή στις απαιτήσεις της ΕΕ, Β - Επενδύσεις που στοχεύουν αποκλειστικά στην αύξηση της προστιθέμενης αξίας, στη βελτίωση της ποιότητας κλπ., και Γ - Επενδύσεις που στοχεύουν αποκλειστικά στον περιορισμό των αρνητικών επιπτώσεων στο περιβάλλον, με διαφορετικό ποσοστό συγχρηματοδότησης χωρίς δυνατότητα συνδυασμού των ανωτέρω κατηγοριών στο πλαίσιο ενός σχεδίου,
- μικρή διάρκεια σχεδίων (η προθεσμία υποβολής αιτήσεων πληρωμών στο πλαίσιο των ετήσιων χρηματοδοτικών συμφωνιών 2000 και 2002 υπόκειται στον πολωνικό νόμο της 10ης Αυγούστου 2003) ως αποτέλεσμα των προθεσμιών για αναλήψεις υποχρεώσεων (2003) που προβλέπονται στις ετήσιες χρηματοδοτικές συμφωνίες 2000 και 2001,
- επιστροφή μέρους των επιλέξιμων δαπανών μετά την ολοκλήρωση των σχεδίων,
- μεγάλος αριθμός υποχρεωτικών δικαιολογητικών εγγράφων που σύμφωνα με τους πολωνικούς νόμους πρέπει να επισυνάπτονται στην αίτηση,
- εκτεταμένη και λεπτομερής αίτηση προς συμπλήρωση.

Μέτρο 2 – Επενδύσεις σε γεωργικές εκμεταλλεύσεις

Λόγω ηλικίας, πολλοί γεωργοί μπορεί να μην κληροδοτήσουν το αγρόκτημά τους στους κληρονόμους τους (είναι πολύ νέοι για να πάρουν αγροτική σύνταξη), αλλά το γεγονός ότι είναι άνω των 50 δεν τους επιτρέπει σύμφωνα με τον πολωνικό νόμο να συμμετάσχουν στο παρόν μέτρο, όπως περιγράφεται στο πρόγραμμα. Ορισμένοι νέοι γεωργοί, με τη σειρά τους, αδυνατούν για παρεμφερείς λόγους να αποδείξουν ότι διαθέτουν μεγάλη πείρα στη διαχείριση του δικού τους αγροκτήματος (ενίοτε, για λόγους που συνδέονται με το δικαίωμα συνταξιοδότησης, οι γονείς παραμένουν ιδιοκτήτες και διαχειριστές μίας συγκεκριμένης γεωργικής εκμετάλλευσης παρότι στην πραγματικότητα τα παιδιά είναι αυτά που διοικούν το αγρόκτημα).

Με βάση επαφές και έρευνες που διενεργήθηκαν με γεωργούς, οι ακόλουθοι βασικοί παράγοντες αποθαρρύνουν τους γεωργούς από το να υποβάλουν αιτήσεις για το πρόγραμμα SAPARD:

- δύσκολη οικονομική κατάσταση των γεωργικών εκμεταλλεύσεων,
- κόστος πιστώσεων που αφορούν την επιστροφή,
- η ρύθμιση σύμφωνα με την οποία οι δαπάνες επιστρέφονται μόνο μετά την ολοκλήρωση του έργου,
- ανεπάρκεια ιδίων κεφαλαίων,
- ασταθής κατάσταση στην αγορά, ανησυχία που συνδέεται με την πιθανή έλλειψη αγορών για συγκεκριμένα προϊόντα,
- μικρή διάρκεια σχεδίων (η προθεσμία υποβολής αιτήσεων πληρωμής στο πλαίσιο της χρηματοδοτικής συμφωνίας 2000 και 2002 είναι σύμφωνα με τον πολωνικό νόμο η 10η Αυγούστου 2003) ως αποτέλεσμα των προθεσμιών για την ανάληψη υποχρεώσεων (2003) που προβλέπονται στις ετήσιες χρηματοδοτικές συμφωνίες 2000 και 2001,

- χαμηλά επιλέξιμα αρχικά και τελικά επίπεδα παραγωγής,
- χαμηλό ύψος χρηματοδότησης,
- δυσκολίες που συνδέονται με τη συγκέντρωση των δικαιολογητικών εγγράφων (η περίοδος ισχύος των δικαιολογητικών εγγράφων που πρέπει να εσωκλείονται σε ένα επιχειρηματικό σχέδιο είναι μόνο ένας μήνας, δαπάνες που συνδέονται με την απόκτηση των εσωκλειόμενων),
- δυνατότητα χρηματοδότησης έργων από άλλες πηγές (εθνικές προνομιακές πιστώσεις, όπου η συμμόρφωση με τις απαιτήσεις είναι πολύ πιο εύκολη),
- δυσκολίες για την κάλυψη των τυπικών κριτηρίων που συνδέονται με την ηλικία, την εκπαίδευση, απαιτήσεις για ασφάλιση στο Ταμείο Κοινωνικής Αγροτικής Ασφάλισης ή για πείρα στον τομέα.

Στο πλαίσιο του μέτρου 3 – *Ανάπτυξη των αγροτικών υποδομών*, η ανταπόκριση των αιτούντων όσον αφορά τον αριθμό και την ποιότητα των υποβληθεισών αιτήσεων ήταν πολύ ικανοποιητική. Ο βασικός λόγος είναι ότι οι δήμοι και οι τοπικές αρχές διαθέτουν ήδη μεγάλη πείρα στις αιτήσεις για κρατική βοήθεια είτε σε εθνικό επίπεδο είτε από τα ευρωπαϊκά προενταξιακά μέσα (PHARE, ISPA).

Ωστόσο, μπορούν επίσης να αναφερθούν τα εξής προβλήματα:

- μικρή διάρκεια σχεδίων (η προθεσμία υποβολής αιτήσεων πληρωμής στο πλαίσιο των ΕΧΣ 2000 και 2002 είναι σύμφωνα με τον πολωνικό νόμο η 10η Αυγούστου 2003) ως αποτέλεσμα των προθεσμιών για την ανάληψη υποχρεώσεων (2003) που προβλέπονται στις ΕΧΣ 2000 και 2001·
- η ρύθμιση σύμφωνα με την οποία οι δαπάνες επιστρέφονται μόνο μετά την ολοκλήρωση του έργου.

9.10.4 Μέτρα προς έγκριση

Μέτρο 4 – Διαφοροποίηση των οικονομικών δραστηριοτήτων στις αγροτικές περιοχές

Βρίσκεται στο τελευταίο στάδιο της προετοιμασίας για εφαρμογή. Μία νέα περιγραφή του εν λόγω μέτρου στο επιχειρησιακό πρόγραμμα SAPARD έγινε δεκτή από την επιτροπή παρακολούθησης στις 7 Φεβρουαρίου 2002 και από την επιτροπή STAR στις 20 Μαρτίου 2002, ενώ στις 4 Απριλίου εγκρίθηκε με απόφαση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Οι διαδικασίες για το παρόν μέτρο προετοιμάστηκαν από τον οργανισμό για την αναδιάρθρωση και τον εκσυγχρονισμό της γεωργίας τον Σεπτέμβριο του 2002 και στάλθηκαν στον εθνικό διατάκτη. Βασίζόμενος στην προ-ενταξιακή έκθεση που εκπόνησε ένας εξωτερικός ελεγκτής, ο εθνικός διατάκτης έλαβε στις 11 Ιουνίου απόφαση εθνικής έγκρισης για το μέτρο 4.

Μέτρο 5 – Γεωργοπεριβαλλοντικό μέτρο (πilotικά σχέδια)

Η εξάλειψη του παλιού σχεδίου αναδάσωσης (πilotικά έργα) εγκρίθηκε από την ομάδα - επιτροπή παρακολούθησης SAPARD στις 7 Φεβρουαρίου 2002. Στην επόμενη συνάντηση, την 21η Ιουνίου 2003, εγκρίθηκε η εξάλειψη του παλιού «Γεωργοπεριβαλλοντικό μέτρο (πilotικά έργα)» με την απόφαση αριθ. 14/2002. Στη συνάντηση της ομάδας στις 18 Δεκεμβρίου 2002, η εν λόγω επιτροπή ενέκρινε το ψήφισμα αριθ. 18/2002 σχετικά με την εφαρμογή του σχεδίου «Γεωργοπεριβαλλοντικό μέτρο (πilotικά σχέδια)» στο πλαίσιο του μέτρου 5 του επιχειρησιακού προγράμματος SAPARD. Αυτό ήταν το αποτέλεσμα μακροχρόνιων διαπραγματεύσεων μεταξύ της Πολωνίας και της Ευρωπαϊκής Επιτροπής κατόπιν της προηγούμενης απόφασης για εξάλειψη του μέτρου 5 από το πρόγραμμα.

Το ψήφισμα προέκυψε από την ανάγκη για προετοιμασία και δοκιμαστική εφαρμογή ενός θεσμικού πλαισίου για το γεωργοπεριβαλλοντικό πρόγραμμα μετά την ένταξη της Πολωνίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Συνάδει με το εθνικό γεωργοπεριβαλλοντικό πρόγραμμα που πρόκειται να εφαρμοστεί στο πλαίσιο του μελλοντικού σχεδίου αγροτικής ανάπτυξης 2004 – 2006.

Η περιγραφή του σχεδίου παρουσιάστηκε και ψηφίστηκε στη συνάντηση της ομάδας - επιτροπής παρακολούθησης SAPARD, στις 4 Ιουνίου 2003, προκειμένου η εκτέλεση του μέτρου 5 να ξεκινήσει το φθινόπωρο του 2003.

9.10.5 Τροποποιήσεις στο πρόγραμμα που έγιναν αποδεκτές από την ομάδα – επιτροπή παρακολούθησης SAPARD στις 18 Δεκεμβρίου 2002

Προκειμένου να βελτιωθεί η προσβασιμότητα και η ελκυστικότητα της βοήθειας στο πλαίσιο του προγράμματος SAPARD, το υπουργείο γεωργίας και αγροτικής ανάπτυξης και ο οργανισμός για την αναδιάρθρωση και τον εκσυγχρονισμό της γεωργίας (οργανισμός SAPARD), ήδη το 2002, ανέλαβε δράσεις με στόχο την τροποποίηση του προγράμματος και την απλοποίηση των διαδικασιών εφαρμογής.

Στην περίπτωση του μέτρου 2, τα αρχικά και στοχευόμενα όρια παραγωγής γάλακτος και χοιρινού αυξήθηκαν (και μειώθηκαν επίσης στην περίπτωση της γαλακτοπαραγωγής) και, αναλογικά, αυξήθηκαν τα επίπεδα των επιχορηγήσεων, προκειμένου να επιτραπεί σε ένα μεγαλύτερο αριθμό αγροκτημάτων να υποβάλουν αίτηση για βοήθεια. Η απαίτηση σύμφωνα με την οποία οι γεωργοί πρέπει να είναι ασφαλισμένοι μόνο στο Ταμείο Κοινωνικής Αγροτικής Ασφάλισης αποσύρθηκε από το πρόγραμμα.

Στην περίπτωση του μέτρου 1, εισήχθηκε η δυνατότητα συνδυασμού διαφορετικών κατηγοριών επενδύσεων και ενιαίου επιπέδου συγχρηματοδότησης (έως 50% των επιλέξιμων δαπανών) (εξαλείφοντας το διαχωρισμό στις κατηγορίες Α, Β και Γ που αναφέρθηκε ως ένα από τα βασικά προβλήματα).

Οι τροποποιήσεις στο πρόγραμμα έγιναν δεκτές από την ομάδα – επιτροπή παρακολούθησης SAPARD κατά τη συνεδρίαση που πραγματοποιήθηκε στις 18 Δεκεμβρίου 2002.

Όλες οι προαναφερθείσες προσαρμογές στο πρόγραμμα αναμένεται να εγκριθούν με απόφαση της Επιτροπής στο πρώτο εξάμηνο του 2003, μετά από τη διαβίβαση από τις πολωνικές αρχές των σχετικών αλλαγών στις εγκριθείσες διαδικασίες.

Ως εκ τούτου, το 2003 αναμένεται σημαντική αύξηση στον αριθμό των δικαιούχων και στο ύψος των αναλήψεων υποχρεώσεων στο πλαίσιο του SAPARD στην Πολωνία.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α – Χρονοδιάγραμμα της πολυετούς χρηματοδοτικής συμφωνίας (ΠΕΧΣ) και των ετήσιων χρηματοδοτικών συμφωνιών (ΕΧΣ)

Χρηματοδοτικές συμφωνίες	<i>Βουλγαρία</i>	<i>Τσεχική Δημοκρατία</i>	<i>Εσθονία</i>	<i>Ουγγαρία</i>	<i>Λεττονία</i>	<i>Λιθουανία</i>	<i>Πολωνία</i>	<i>Ρουμανία</i>	<i>Σλοβακία</i>	<i>Σλοβενία</i>
Έκδοση του δημοσιονομικού κανονισμού εφαρμογής (καν. (ΕΚ) αριθ. 2222/2000)	7.06.2000	7.06.2000	7.06.2000	7.06.2000	7.06.2000	7.06.2000	7.06.2000	7.06.2000	7.06.2000	7.06.2000
Διυπηρεσιακή διαβούλευση για το σχέδιο της χρηματοδοτικής συμφωνίας	12.07.2000	12.07.2000	12.07.2000	12.07.2000	12.07.2000	12.07.2000	12.07.2000	12.07.2000	12.07.2000	12.07.2000
Διαβίβαση του σχεδίου συμφωνίας στις υποψήφιες χώρες (ΥΧ)	20.07.2000	20.07.2000	20.07.2000	20.07.2000	20.07.2000	20.07.2000	20.07.2000	20.07.2000	20.07.2000	20.07.2000
Έναρξη διαπραγματεύσεων για τη χρηματοδοτική συμφωνία με τις ΥΧ σε εργαστήριο	27.07.2000	27.07.2000	27.07.2000	27.07.2000	27.07.2000	27.07.2000	27.07.2000	27.07.2000	27.07.2000	27.07.2000
Διαβίβαση της αναθεωρημένης συμφωνίας στις ΥΧ που συνεκτιμά τις συζητήσεις στα εργαστήρια	3.08.2000	3.08.2000	3.08.2000	3.08.2000	3.08.2000	3.08.2000	3.08.2000	3.08.2000	3.08.2000	3.08.2000
Παραλαβή σχολίων από τις υποψήφιες χώρες	28.08.2000	5.09.2000	2.09.2000	22.08.2000	18.08.2000	21.08.2000	21.08.2000	21.08.2000	22.08.2000	22.08.2000
Έναρξη της 2ης διυπηρεσιακής διαβούλευσης	8.09.2000	8.09.2000	8.09.2000	8.09.2000	8.09.2000	8.09.2000	8.09.2000	8.09.2000	8.09.2000	8.09.2000
Διαβίβαση της αναθεωρημένης συμφωνίας στις ΥΧ	29.09.2000	29.09.2000	29.09.2000	29.09.2000	29.09.2000	29.09.2000	29.09.2000	29.09.2000	29.09.2000	29.09.2000
Παραλαβή σχολίων από τις υποψήφιες χώρες	9.10.2000	18.10.2000	20.10.2000	20.10.2000	9.10.2000	13.10.2000	15.11.2000	Oral "OK" 26.10.2000	17.10.2000	18.10.2000
Έναρξη της 3ης διυπηρεσιακής διαβούλευσης	28.10.2000	28.10.2000	28.10.2000	28.10.2000	28.10.2000	28.10.2000	28.10.2000	28.10.2000	28.10.2000	28.10.2000
Διαβίβαση της αναθεωρημένης συμφωνίας στις ΥΧ (προσωρινό)	10.11.2000	10.11.2000	10.11.2000	10.11.2000	10.11.2000	10.11.2000	10.11.2000	10.11.2000	10.11.2000	10.11.2000
Διαβίβαση στις υποψήφιες χώρες Υποβολή κειμένου στην Επιτροπή	24.11.2000	24.11.2000	24.11.2000	24.11.2000	24.11.2000	24.11.2000	24.11.2000	24.11.2000	24.11.2000	24.11.2000
Απόφαση που εξουσιοδοτεί την υπογραφή της χρηματοδοτικής συμφωνίας από την Επιτροπή	29.11.2000	29.11.2000	29.11.2000	29.11.2000	29.11.2000	29.11.2000	29.11.2000	29.11.2000	29.11.2000	29.11.2000
Συμφωνία με υποψήφια χώρα	1.12.2000	1.12.2000	14.12.2000	26.1.2001	7.12.2000	11.12.2000	29.1.2001	12.12.2000	30.11.2000	8.12.2000
Υπογραφή της πολυετούς χρηματοδοτικής συμφωνίας	18.12.2000	5.02.2001	25.01.2001	1.03.2001	25.01.2001	5.03.2001	25.01.2001	2.02.2001	26.03.2001	5.03.2001
Υπογραφή της πολυετούς χρηματοδοτικής συμφωνίας 2000	12.02.2001	5.02.2001	1.03.2001	1.03.2001	30.03.2001	5.03.2001	29.03.2001	27.02.2001	26.03.2001	5.03.2001
Σύναψη ΠΕΧΣ	20.04.2001	10.12.2001	28.05.2001	15.06.2001	4.07.2001	29.08.2001	18.05.2001	17.1.2002 (SG)	16.05.2001	28.08.2001
Σύναψη ΕΧΣ 2000	20.04.2001	10.12.2001	28.05.2001	15.06.2001	11.05.2001	29.08.2001	18.05.2001	17.1.2002 (SG)	16.05.2001	16.10.2001
Δέσμευση κονδυλίων 2000 (ημερομηνία)	30.01.2001	31.01.2001	30.01.2001	13.02.2001	30.01.2001	13.02.2001	31.01.2001	13.02.2001	13.02.2001	13.02.2001

Χρηματοδοτικές συμφωνίες	Βουλγαρία	Τσεχική Δημοκρατία	Εσθονία	Ουγγαρία	Λεττονία	Λιθουανία	Πολωνία	Ρουμανία	Σλοβακία	Σλοβενία
ΕΧΣ 2001										
Διαβίβαση σχεδίου ΕΧΣ 2001 στις υποψήφιες χώρες (επιστολή ΓΔ)	08.10.2001	08.10.2001	08.10.2001	08.10.2001	08.10.2001	08.10.2001	08.10.2001	08.10.2001	08.10.2001	08.10.2001
Παραλαβή σχολίων για το σχέδιο ΕΧΣ 2001 από τις υποψήφιες χώρες	19.10.2001	22.10.2001 (ηλ. ταχ.)	29.10.2001		19.10.2001	30.11.2001	7.11.2001	26.10.2001	22.10.2001	26.10.2001
Απάντηση στις υποψήφιες χώρες	28.11.2001	23.11.2001	05.12.2001		28.11.2001	21.12.2001	28.11.2001	23.11.2001	28.11.2001	5.12.2001
Αποστολή τελικού σχεδίου ΕΧΣ 2001 για διυπηρεσιακή διαβούλευση	26.10.2001	26.10.2001	26.10.2001	26.10.2001	26.10.2001	26.10.2001	26.10.2001	26.10.2001	26.10.2001	26.10.2001
Απόφαση που εξουσιοδοτεί την υπογραφή της ΕΧΣ 2001 από την Επιτροπή	28.11.2001	28.11.2001	28.11.2001	28.11.2001	28.11.2001	28.11.2001	28.11.2001	28.11.2001	28.11.2001	28.11.2001
Δέσμευση κονδυλίων 2001 (ποσό σε ευρώ + ημερομηνία)	54.093.686 8.02.2002	22.896.727 18.04.2002	12.596.639 8.02.2002	39 492 002 14.05.2002	22 673 602 08.02.2002	30 956 192 08.02.2002	175 057 271 20.02.2002	156 328 303 06.03.2002	18 980 113 18.04.2002	6 576 465 08.02.2002
Υπογραφή της ετήσιας χρηματοδοτικής συμφωνίας 2001	19.02.2002	30.10.2002	26.04.2002	07.10.2002	11.02.2002	29.04.2002	6.06.2002	30.01.2002	11.09.2002	19.03.2002
Επιστολή από ΓΓ + ΓΔ Γεωργίας για τις διαδικασίες σύναψης των ΕΧΣ	10.10.2002									
Επιστολή από ΓΓ για τη σύναψη της ΕΧΣ 2001	07.05.2002	21.11.2002	6.05.2002	20.11.2002	6.05.2002	6.05.2002	26.06.2002	6.05.2002	25.09.2002	6.05.2002
Σύναψη της ΕΧΣ 2001	29.07.2002	19.06.2003		26.03.2003	30.05.2002	18.07.2002	10.06.2002	11.10.2002	4.11.2002	17.07.2002
Επιστολή στις υποψήφιες χώρες για επιβεβαίωση της σύναψης της ΕΧΣ 2001	19.09.2002			14.04.2003	25.06.2002	19.09.2002	19.11.2002	19.11.2002	19.11.2002	19.09.2002
ΕΧΣ 2002										
Διαβίβαση του σχεδίου ΕΧΣ 2002 στις υποψήφιες χώρες (επιστολή ΓΔ)	Επιστολή 14299 της 13.06.2002									
Παραλαβή σχολίων για το σχέδιο ΕΧΣ 2002 από τις υποψήφιες χώρες	26.07.2002	12.07.2002	19.07.2002	12.08.2002	11.07.2002	16.07.2002	08.08.2002	05.08.2002	12.08.2002	19.07.2002
Απάντηση στις υποψήφιες χώρες (επιστολή ΓΔ)	05.09.2002	23.07.2002	23.07.2002	23.07.2002	23.07.2002	23.07.2002	05.09.2002	13.09.2002	10.09.2002	05.08.2002
Αποστολή του τελικού σχεδίου ΕΧΣ 2002 για διυπηρεσιακή διαβούλευση	23 Ιουλίου και 24 Σεπτεμβρίου 2002									
Απόφαση που εξουσιοδοτεί την υπογραφή της ΕΧΣ 2002 από την Επιτροπή	22 Οκτωβρίου 2002									
Δέσμευση κονδυλίων 2002 (ποσό σε ευρώ + ημερομηνία)	55.582.227	23.526.795	12.942.243	40.578.737	23.297.531	31.808.039	179.874.468	160.630.119	19.502.405	6.757.436
Υπογραφή της ετήσιας χρηματοδοτικής συμφωνίας 2002	4.04.2003	28.05.2003		26.06.2003	04.02.2003	17.02.2003	3.04.2003	1.04.2003	26.06.2003	07.04.2003
Επιστολή της ΓΔ Γεωργίας για τη σύναψη της ΕΧΣ 2002	23.04.2003	18.06.2003			28.03.2003	1.04.2003	14.04.2003	23.04.2003		14.04.2003
Σύναψη της ΕΧΣ 2002	6.06.2003				12.05.2003	6.06.2003	14.04.2003	12.05.2003		
Επιστολή στις υποψήφιες χώρες για επιβεβαίωση της σύναψης της ΕΧΣ 2002					5.06.2003		22.05.2003			

	<i>Βουλγαρία</i>	<i>Τσεχική Δημοκρατία</i>	<i>Εσθονία</i>	<i>Ουγγαρία</i>	<i>Λεττονία</i>	<i>Λιθουανία</i>	<i>Πολωνία</i>	<i>Ρουμανία</i>	<i>Σλοβακία</i>	<i>Σλοβενία</i>
ΕΧΣ 2003										
Διαβίβαση του σχεδίου ΕΧΣ 2003 στις υποψήφιες χώρες (επιστολή ΓΔ)	<i>Επιστολή 8855 της 25.03.2003 ΜΟΝΟ για τη Ρουμανία και τη Βουλγαρία Επιστολή 8856 της 25.03.2003 για όλες τις άλλες 8 υποψήφιες χώρες</i>									
Παραλαβή σχολίων για το σχέδιο ΕΧΣ 2003 από τις υποψήφιες χώρες	<i>25.04.2003 (ηλ. ταχ.)</i>	<i>18.04.2003</i>	<i>28.04.2003</i>	<i>13.05.2003</i>	<i>22.04.2003</i>	<i>2.05.2003</i>	<i>7.05.2003</i>	<i>5.06.2003</i>	<i>5.06.2003</i>	
Απάντηση στις υποψήφιες χώρες (επιστολή ΓΔ)	<i>27.05.2003</i>	<i>27.05.2003</i>	<i>27.05.2003</i>	<i>27.05.2003</i>	<i>27.05.2003</i>	<i>27.05.2003</i>	<i>27.05.2003</i>	<i>27.05.2003</i>	<i>27.05.2003</i>	<i>27.05.2003</i>
Αποστολή τελικού σχεδίου ΕΧΣ 2003 για διυπηρεσιακή διαβούλευση	<i>Κανένα</i>									
Απόφαση εξουσιοδότησης της Επιτροπής για την υπογραφή της ΕΧΣ 2003	<i>27 Μαΐου 2003</i>									
Δέσμευση κονδυλίων 2003 (ποσό σε ευρώ + ημερομηνία)	<i>56 133 539</i>	<i>23 760 154</i>	<i>13 070 615</i>	<i>40 981 231</i>	<i>23 528 615</i>	<i>32 123 538</i>	<i>181 658 615</i>	<i>162 223 385</i>	<i>19.695.846</i>	<i>6.824.462</i>
Υπογραφή της ετήσιας χρηματοδοτικής συμφωνίας 2003	<i>23.07.2003</i>	<i>22.07.2003</i>		<i>28.07.2003</i>	<i>27.06.2003</i>		<i>4.06.2003</i>	<i>31.07.2003</i>		<i>22.07.2003</i>
Επιστολή από τη ΓΔ Γεωργίας για τη σύναψη της ΕΧΣ 2003							<i>5.06.2003</i>			
Σύναψη της ΕΧΣ 2003							<i>10.06.2003</i>			
Επιστολή προς τις υποψήφιες χώρες για επιβεβαίωση της σύναψης της ΕΧΣ 2003										

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Β – ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗ ΤΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΣΤΟ ΤΕΛΟΣ ΤΟΥ 2002

	<i>Βουλγαρία</i>	<i>Τσεχική Δημοκρατία</i>	<i>Εσθονία</i>	<i>Ουγγαρία</i>	<i>Λεττονία</i>	<i>Λιθουανία</i>	<i>Πολωνία</i>	<i>Ρουμανία</i>	<i>Σλοβακία</i>	<i>Σλοβενία</i>
Απόφαση της Επιτροπής για έγκριση του προγράμματος SAPARD [C(2000)....]	20.10.2000 3058 τελικό	26.10.2000 3105 τελικό	17.11.2000 3321 τελικό	18.10.2000 2738 τελικό	25.10.2000 3097 τελικό	27.11.2000 3329 τελικό	18.10.2000 3040 τελικό	12.12.2000 3742 τελικό	17.11.2000 3327 τελικό	27.10.2000 3138 τελικό
1ες τροποποιήσεις των προγραμμάτων που ενέκρινε η Επιτροπή	21.05.2002	26.02.2002		26.11.2002	28.11.2001	23.12.2002	22.04.2002	11.07.2002	5.03.2002	
2ες τροποποιήσεις των προγραμμάτων που ενέκρινε η Επιτροπή		12.04.2002			31.07.2002		5.12.2002		31.07.2002	
3ες τροποποιήσεις των προγραμμάτων που ενέκρινε η Επιτροπή		31.07.2002								
4ες τροποποιήσεις των προγραμμάτων που ενέκρινε η Επιτροπή		23.12.2002								

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Γ – Ανάθεση Διαχείρισης - χρονοδιάγραμμα και κάλυψη

Μέτρα περιλαμβανόμενα στις ήδη ειλημμένες αποφάσεις της Επιτροπής για ανάθεση της διαχείρισης στην υποψήφια χώρα (C)

Μέτρα για τα οποία έχει χορηγηθεί η εθνική έγκριση (N)

Μέτρα για τα οποία η υποψήφια χώρα έχει ζητήσει εθνική έγκριση (NR)

Μέτρα μη περιλαμβανόμενα στο εγκεκριμένο πρόγραμμα SAPARD για την υποψήφια χώρα: (ποσοστό συνεισφοράς ΕΕ στα προγράμματα 2000-2006 σε τιμές 2000 σύμφωνα με το αρχικά εγκεκριμένο πρόγραμμα)

Κατάσταση στις 16.6.2003

Μέτρα σύμφωνα με το άρθρο 2 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1268/1999 (1)	ΒΟΥΛΓΑΡΙΑ		ΤΣΕΧΙΚΗ ΔΗΜ.		ΕΣΘΟΝΙΑ		ΟΥΓΓΑΡΙΑ		ΛΕΤΤΟΝΙΑ		ΛΙΘΟΥΑΝΙΑ		ΠΟΛΩΝΙΑ		ΡΟΥΜΑΝΙΑ		ΣΛΟΒΑΚΙΑ		ΣΛΟΒΕΝΙΑ	
- Επενδύσεις σε γεωργικές εκμεταλλεύσεις	31%	1ηC	16%	1ηC	43%	1ηC	28%	1ηC	23%	1ηC	47%	1ηC	18%	1ηC	15%		28%	1ηC	35%	1ηC
- Μεταποίηση και εμπορία γεωργικών και αλιευτικών προϊόντων	24%	1ηC ⁽⁴⁾	17%	1ηC	18%	1ηC	21%	1ηC	26%	1ηC	21%	1ηC	38%	1ηC	17%	1ηC	26%	1ηC	40%	1ηC
- Δομές για ποιότητα, κτηνιατρικούς ελέγχους, τρόφιμα και καταναλωτές			9%	1ηC											3%					
- Φιλικές στο περιβάλλον γεωργικές πρακτικές	2%		3%	2ndC	2%		4%		4%		1%		2%		2%		3%	N		
- Διαφοροποίηση δραστηριοτήτων για εξασφάλιση εναλλακτικού εισοδήματος	6%	1ηC	16%	1ηC	18%	1ηC	16%		24%	1ηC	8%	1ηC	11%		10%		11%	1ηC ⁽³⁾	14%	1ηC
- Δημιουργία υπηρεσιών αντικατάστασης και διαχείρισης αγροκτημάτων																				
- Δημιουργία ομάδων παραγωγών	1%	N					7%							2%			5%	N		
- Ανανέωση και ανάπτυξη χωριών, προστασία αγροτικής κληρονομιάς	8%	N	11%	1ηC ⁽²⁾	4%		9%													
- Βελτίωση και αναδασμός της γης			20%	1ηC					2%								10%	1ηC		
- Δημιουργία και ενημέρωση κτηματολογίων																				
- Επαγγελματική κατάρτιση	4%	N	2%	N			2%		4%	1ηC	2%	1ηC	2%	1ηC	5%		2%	N		
- Αγροτικές υποδομές	6%	N	5%	1ηC ⁽²⁾	12%	1ηC	12%	1ηC	12%	1ηC	16%	1ηC	28%	1ηC	28%	1ηC	4%	N ⁽³⁾	10%	1ηC
- Διαχείριση γεωργικών υδάτινων πόρων	6%														3%					
- Δασοκομία, αναδάσωση, επενδύσεις, μεταποίηση/εμπορία	8%	N			1%				3%	1ηC	3%	N			10%		8%	1ηC		
- Τεχνική βοήθεια	4%	N	1%	1ηC	2%		1%	1ηC	2%	N	2%	N	1%	1ηC	5%	1ηC	3%	N	1%	
ΣΥΝΟΛΟ Προγράμματος	100%	11	100%	9(2)	100%	8	100%	9	100%	9	100%	8	100%	7	100%	11	100%	9 (3)	100%	5
Σύνολο για μέτρα για τα οποία έχει ήδη χορηγηθεί ανάθεση διαχείρισης	61%	3	98%	9(2)	91%	4	62%	4	92%	6	94%	5	87%	5	50%	3	83%	5(3)	99%	4
Λήψη πρώτου πακέτου διαπίστευσης	18.12.2000		13.11.2001		5.02.2001		01.10.2002		27.06.2001		24.07.2001		20.09.2001		12.06.2002		7.01.2002		28.09.2001	
Ημερομηνία απόφασης Επιτροπής για ανάθεση της διαχείρισης της ενίσχυσης (1 ^η C)	14.05.2001		15.04.2002		15.06.2001		26.11.2002		6.12.2001		26.11.2001		2.07.2002		31.07.2002		15.04.2002		19.11.2001	
Λήψη δεύτερου πακέτου διαπίστευσης	28.01.2003		16.10.2002						26.03.2003		3.03.2003						31.03.2003			
Ημερομηνία απόφασης Επιτροπής για ανάθεση της διαχείρισης της ενίσχυσης (2 ^η C)			19.02.2003																	
Λήψη τρίτου πακέτου διαπίστευσης			16.01.2003																	
Ημερομηνία απόφασης Επιτροπής για ανάθεση της διαχείρισης της ενίσχυσης (3 ^η C)																				

(1) Η ακριβής ονομασία του μέτρου στο σχετικό πρόγραμμα μπορεί να διαφέρει από τις ονομασίες του παρατιθέμενου μέτρου.

(2) Στην Τσεχική Δημοκρατία και τα δύο μέτρα (ανανέωση χωριών + υποδομές) περιλαμβάνονται στο Μέτρο 2.1: ανανέωση χωριών και αγροτική υποδομή. Στην ανάθεση της διαχείρισης περιλαμβάνονται και τα δύο.

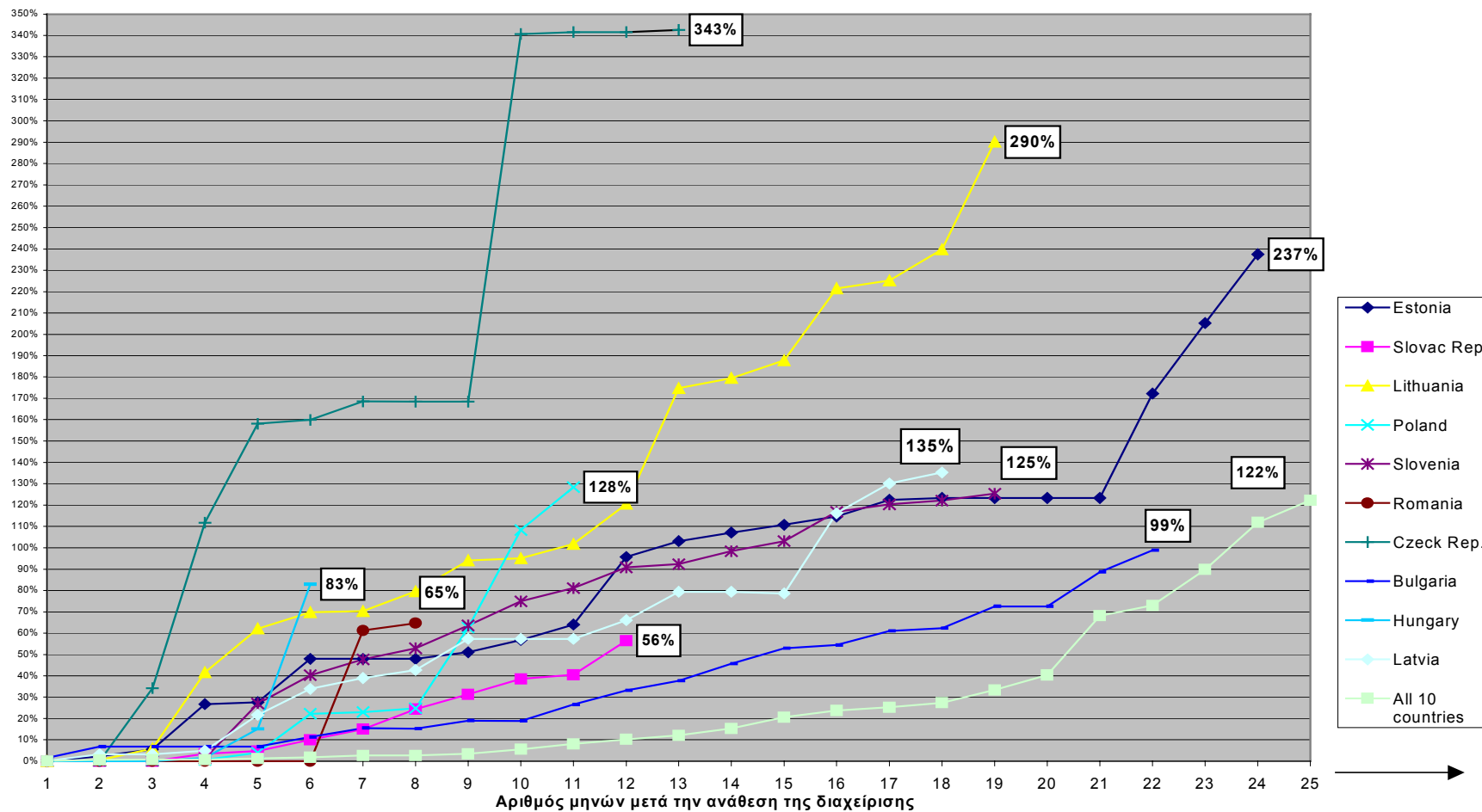
(3) Στη Σλοβακία και τα δύο μέτρα (διαφοροποίηση + υποδομές) περιλαμβάνονται στο μέτρο 4: διαφοροποίηση δραστηριοτήτων σε αγροτικές περιοχές. Η ανάθεση της διαχείρισης αφορά μόνο τη διαφοροποίηση.

(4) Στη Βουλγαρία, τα υπο-μέτρα «Αγορές χονδρικής» περιλαμβάνονται στο μέτρο «μεταποίηση και εμπορία» βρίσκεται επί του παρόντος στο στάδιο «N».

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Δ/1 – Στοιχεία για τις αναλήψεις υποχρεώσεων για τους τελικούς δικαιούχους

Συγκεντρωτικά ποσά των εγκριθεισών αναλήψεων υποχρεώσεων SAPARD που έκαναν οι υποψήφιες χώρες στο πλαίσιο του μέσου SAPARD, από την έναρξη.																			(ευρώ)			
Υποψήφιες Χώρες	Εσθονία		Σλοβακία		Λιθουανία		Πολωνία		Σλοβενία		Ρουμανία		Τσεχική Δημοκρατία		Βουλγαρία		Ουγγαρία		Λεττονία		Σύνολο	
Συνεισφορά SAPARD στην ΕΧΣ 2000	€	%	€	%	€	%	€	%	€	%	€	%	€	%	€	%	€	%	€	%	€	%
Κατάσταση ανά τελικό μήνα																						
Ιούνιος 2001															834 978	2					834 978	0
Ιούλιος 2001	0	0													3 586 510	7					3 586 510	1
Αύγουστος 2001	291 559	2													3 586 510	7					3 878 069	1
Σεπτέμβριος 2001	685 133	6													3 586 510	7					4 271 643	1
Οκτώβριος 2001	3 310 460	27													3 580 322	7					6 890 782	1
Νοέμβριος 2001	3 412 834	28													6 023 662	11					9 436 496	2
Δεκέμβριος 2001	5 922 129	48			0	0			0	0					8 248 833	16					14 170 962	3
Ιανουάριος 2002	5 922 129	48			172 055	1			0	0					8 094 954	15			31 109	0	14 220 247	3
Φεβρουάριος 2002	5 922 129	48			1 811 919	6			0	0					10 074 484	19			730 211	3	18 538 743	4
Μάρτιος 2002	6 309 053	51			12 624 863	42			80 736	1					10 028 034	19			730 211	3	29 772 896	6
Απρίλιος 2002	7 010 494	57			18 828 773	62			1 740 370	27					14 109 903	27			1 107 913	5	42 797 453	8
Μάιος 2002	7 902 013	64	0	0	21 171 159	70			2 593 328	40			0	0	17 605 139	33			4 821 309	22	54 092 948	10
Ιούνιος 2002	11 812 564	96	0	0	21 314 961	70			3 077 906	48			0	0	19 962 765	38			7 526 645	34	63 694 841	12
Ιούλιος 2002	12 726 935	103	0	0	24 134 169	80			3 412 434	53			7 678 468	34	24 215 788	46			8 667 331	39	80 835 125	15
Αύγουστος 2002	13 224 305	107	638 134	3	28 536 897	94	12 046	0	4 098 112	64	0	0	25 071 857	112	28 028 385	53			9 502 829	43	109 112 565	21
Σεπτέμβριος 2002	13 676 019	111	884 188	5	28 818 212	95	192 732	0	4 830 193	75	0	0	35 473 179	158	28 877 521	54			12 754 102	57	125 506 146	24
Οκτώβριος 2002	14 152 893	115	1 862 712	10	30 866 922	102	565 643	0	5 224 522	81	0	0	35 894 537	160	32 363 158	61			12 743 784	57	133 674 171	25
Νοέμβριος 2002	15 120 294	122	2 792 935	15	36 566 096	121	1 063 133	1	5 853 883	91	0	0	37 818 772	169	33 021 942	62			12 743 784	57	144 980 839	27
Δεκέμβριος 2002	15 220 154	123	4 538 954	24	52 999 155	175	6 800 175	4	5 950 641	92	0	0	37 807 067	168	38 492 964	73	0	0	14 681 846	66	176 490 956	33
Ιανουάριος 2003	15 220 154	123	5 825 000	31	54 456 979	179	38 144 001	22	6 339 587	98	0	0	37 807 067	168	38 471 406	73	0	0	17 629 240	79	213 893 434	40
Φεβρουάριος 2003	15 220 154	123	7 166 000	39	56 978 046	188	39 374 158	23	6 644 461	103	93 790 219	61	76 461 349	341	46 991 702	89	0	0	17 629 240	79	360 255 328	68
Μάρτιος 2003	15 220 154	123	7 537 000	41	67 192 276	221	42 687 749	25	7 529 627	117	99 049 718	65	76 653 478	342	52 406 666	99	620 177	2	17 478 090	79	386 374 935	73
Απρίλιος 2003	21 263 781	172	10 505 000	56	-	-	107 431 347	63	7 755 457	120	-	-	76 653 478	342	-	-	5 853 168	15	25 820 575	116	475 056 823	90
Μάιος 2003	25 336 673	205	-	-	-	-	185 757 245	108	7 872 467	122	-	-	76 892 164	343	-	-	32 083 261	83	28 916 090	130	591 561 116	112
Ιούνιος 2003	29 310 443	237					220 224 705	128	8 078 466	125			-	-			-	-	30 057 953	135	646 645 658	122

Παράρτημα Δ/1: Συγκεντρωτικοί αριθμοί των εγκριθεισών αναλήψεων του κοινοτικού τμήματος της συνεισφοράς SAPARD που έγιναν σε επίπεδο υποψήφιων χωρών (σε μηνιαία βάση, από την έναρξη και σε % της ΕΧΣ 2000). Κατάσταση στις 30.06.2003.

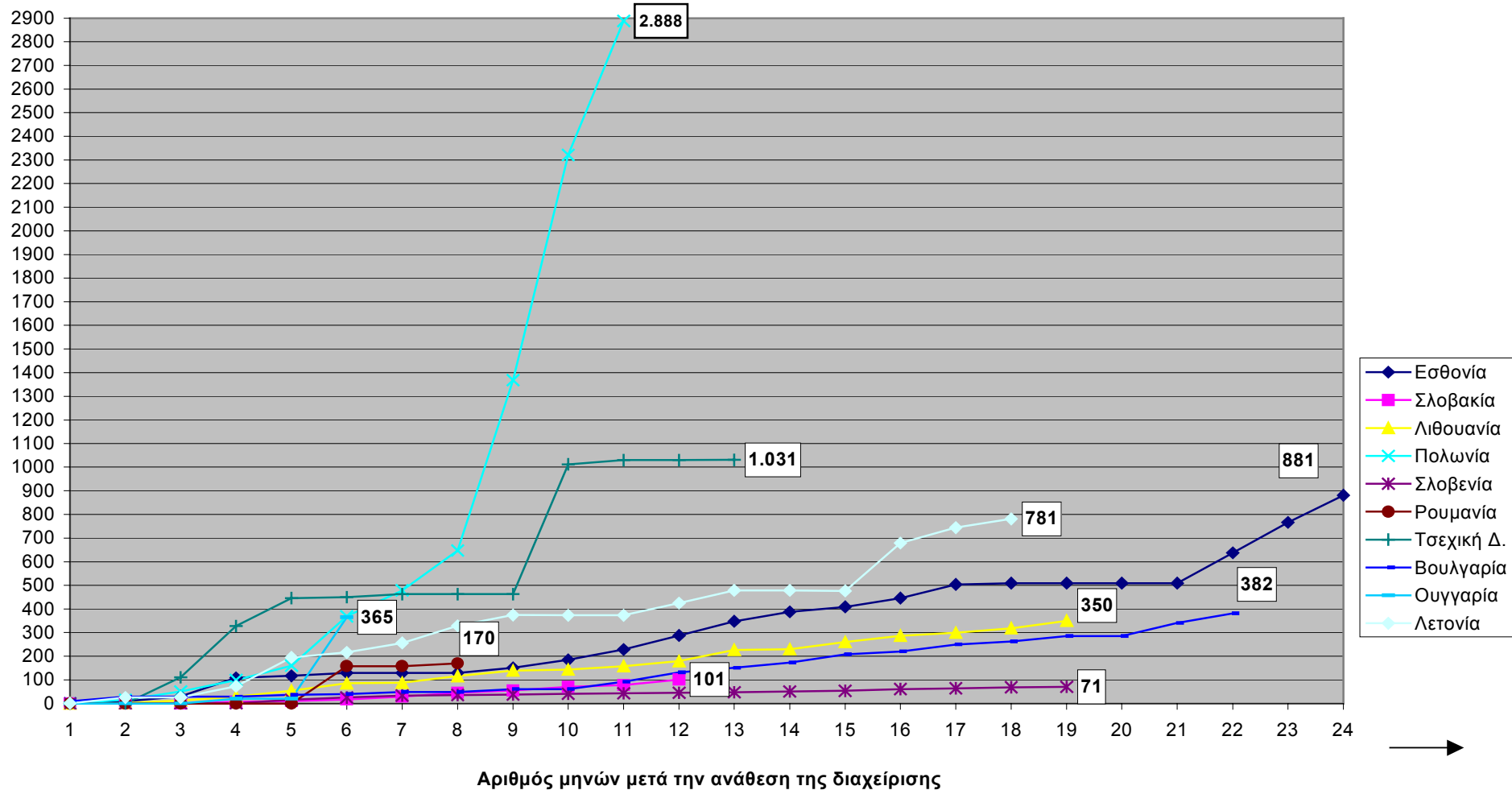

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Δ/2 – Στοιχεία για τις αναλήψεις υποχρεώσεων στους τελικούς δικαιούχους

Συγκεντρωτικός αριθμός σχεδίων που ενέκριναν οι υποψήφιες χώρες στο πλαίσιο του μέσου SAPARD, από την έναρξη.

Υποψήφιες Χώρες	Εσθονία	Σλοβακία	Λιθουανία	Πολωνία	Σλοβενία	Ρουμανία	Τσεχική Δ.	Βουλγαρία	Ουγγαρία	Λεττονία	Σύνολο
Κατάσταση ανά τελικό μήνα											
Ιούνιος 2001								10			10
Ιούλιος 2001	0							28			28
Αύγουστος 2001	10							28			38
Σεπτέμβριος 2001	31							28			59
Οκτώβριος 2001	109							37			146
Νοέμβριος 2001	117							40			157
Δεκέμβριος 2001	130		0		0			49			179
Ιανουάριος 2002	130		2		0			48		1	181
Φεβρουάριος 2002	130		13		0			61		25	229
Μάρτιος 2002	151		29		1			61		25	267
Απρίλιος 2002	184		54		16			92		73	419
Μάιος 2002	229	0	85		25		0	132		195	666
Ιούνιος 2002	288	0	87		34		0	151		216	776
Ιούλιος 2002	348	0	116		36		111	173		256	1 040
Αύγουστος 2002	388	7	139	1	38	0	328	208		329	1 438
Σεπτέμβριος 2002	409	11	143	16	41	0	446	220		374	1 660
Οκτώβριος 2002	446	17	158	51	43	0	450	250		373	1 788
Νοέμβριος 2002	504	29	179	99	45	0	463	262		373	1 954
Δεκέμβριος 2002	509	45	227	160	47	0	463	286	0	425	2 162
Ιανουάριος 2003	509	55	230	369	51	158	463	286	0	479	2 600
Φεβρουάριος 2003	509	71	260	479	54	158	1 012	341	0	479	3 363
Μάρτιος 2003	509	78	287	647	61	170	1 030	382	20	477	3 661
Απρίλιος 2003	638	101	299	1 368	64	-	1 030	-	20	679	4 751
Μάιος 2003	766	-	318	2 321	68	-	1 031	-	365	744	6 266
Ιούνιος 2003	881	-	350	2 888	71	-	-	-	-	781	

↑ Παράρτημα Δ/2: Συγκεντρωτικός αριθμός σχεδίων που ενέκριναν οι υποψήφιες χώρες στο πλαίσιο του μέσου SAPARD, από την έναρξη.
Κατάσταση στις 30.06.2003.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ε – Πληρωμές για δαπάνες που δηλώθηκαν στην Επιτροπή

Χώρα	Απόφαση ανάθεσης	Αναλήψεις υποχρεώσεων				Πληρωμές που πραγματοποιήθηκαν από την έναρξη του προγράμματος												
		Μετά το ΕΧΣ 2000	Μετά το ΕΧΣ 2001	Μετά το ΕΧΣ 2002	Μετά το ΕΧΣ 2003	Προκαταβολή (2)	Επιστροφή 3 Τ* 2001	Επιστροφ ή 4 Τ 2001	Επιστροφή 1 Τ 2002	Επιστροφή 2 Τ 2002	Επιστροφή 3 Τ 2002	Επιστροφή 4 Τ 2002	Επιστροφή 1 Τ 2003	Επιστροφή 2 Τ 2003	Συνολικές πληρωμές			
Βουλγαρία	17.05.01	53 016 122	54 093 686	55 582 227	56 133 539	12 988 950,00		411 152,67	301 912,29	710 938,95	1 789 343,67	1 712 536,23	5 986 560,24	5 065 977,07			28 967 371,12	
Τσεχική Δ.	18.04.02	22 440 617	22 896 727	23 526 795	23 760 154	10 995 902,00	(2)						1 620 075,14	5 909 065,42	(4)	7 740 841,36	(5)	26 265 883,92
Εσθονία	19.06.01	12 344 729	12 595 639	12 942 243	13 070 615	6 048 917,00	(2)	21 570,00	273 132,00	468 569,00	344 129,00	2 443 678,00	4 536 792,00	1 749 573,00				15 886 360,00
Ουγγαρία	27.11.02	38 705 309	39 492 002	40 578 737	40 981 231	9 482 800,00							0,00	0,00				9 482 800,00
Λιθουανία	5.12.01	30 339 535	30 956 192	31 808 039	32 123 538	14 866 372,00	(2)				412 100,17	2 788 079,51	4 171 097,87	3 046 763,56				25 284 413,11
Λεττονία	12.12.01	22 221 936	22 673 602	23 297 531	23 528 615	5 444 374,00					344 518,32	2 453 052,36	1 688 718,25	2 506 390,13				12 437 053,06
Πολωνία	3.07.02	171 570 075	175 057 271	179 874 468	181 658 615	42 034 668,00							18 584,34	449 316,46	(3)			42 502 568,80
Ρουμανία	3.08.02	153 214 194	156 328 303	160 630 119	162 223 385	37 537 477,00							0,00	0,00				37 537 477,00
Σλοβενία	24.11.01	6 445 460	6 576 465	6 757 436	6 824 462	3 158 275,40	(2)					94 196,50	1 595 972,89	490 068,30				5 338 513,09
Σλοβακία	18.04.02	18 602 023	18 980 113	19 502 405	19 695 846	4 557 496,00							518 296,00	665 357,00	(3)			5 741 149,00
Σύνολο	-	528 900 000	539 650 000	554 500 000	560 000 000	147 115 231,40		432 722,67	575 044,29	1 179 507,95	2 890 091,16	9 491 542,60	20 136 096,73	19 882 510,94		7 740 841,36		209 443 589,10

(1) Το συνολικό ποσό των 209 443 589,10 ευρώ περιλαμβάνει πληρωμές 30 491 677,00 ευρώ το 2001, 123 759 277,07 το 2002 και 55 192 635,03 ευρώ το 2003.

(2) Οι προκαταβολές καταβλήθηκαν εξ ολοκλήρου (49% της ΕΧΣ 2000) για την Τσεχική Δημοκρατία, την Εσθονία, τη Σλοβενία και τη Λιθουανία.

(3) Ληφθείσες αιτήσεις πληρωμών και διαδικασία πληρωμών υπό εξέλιξη. Τα αρχικά νούμερα είναι τα αιτηθέντα ποσά.

(4) Εκ των οποίων καταβλήθηκαν 3 499 488,41 ευρώ και προταθέντα για πληρωμή 2 409 577,01 ευρώ.

(5) Προταθέντα για πληρωμή.

* Τρίμηνο